

Arbejdsrapport fra
Danmarks Miljøundersøgelser
Miljø- og Energiministeriet

NR. 47

Naturovervågning

Emne: Årsrapport 1996

Lokalitet: Langli

Udgivet: 1997

Datablad

- Titel:** Årsrapport 1996. Langli.
Undertitel: Naturovervågning
- Forfattere:** Jens Hjerrild Hansen
Langli Økologiske Feltstation
Hjerting Strandvej 4
6710 Esbjerg
Tlf.: 75 27 92 77
- Afdelingsnavn:** Afdeling for Kystzoneøkologi
- Serietitel og nummer:** Arbejdsrapport fra DMU nr. 47
- Udgiver:** Miljø- og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser ©
- Udgivelsesmåned og -år:** Juni 1997
- Redaktion og layout:** Pelle Andersen-Harild og Jonas Ingemann Parby
- Databehandling og figurer:** Jens Hjerrild Hansen, Pelle Andersen-Harild & Jonas I. Parby
- Referee:** Pelle Andersen-Harild
- Bedes citeret:** Hansen, J.H. (1997): Årsrapport 1996. Langli.
Naturovervågning. Danmarks Miljøundersøgelser. 68s. -
Arbejdsrapport fra DMU nr. 47.

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

- ISSN:** 1395-5675
Tryk: DSR Tryk
Oplag: 250 stk.
Sidetæl: 68
Pris: 50 kr. (inkl. moms, ekskl. forsendelse)

- Købes hos:** Danmarks Miljøundersøgelser
Grenåvej 12, Kalø
8410 Rønne
Tlf. 89 20 17 00 - Fax 89 20 15 14

Miljøbutikken
Information og Bøger
Læderstræde 1
1201 København K
Tlf. 33 92 76 92 (information)
Tlf. 33 37 92 92 (bøger)

Arbejdsrapport fra DMU nr. 47

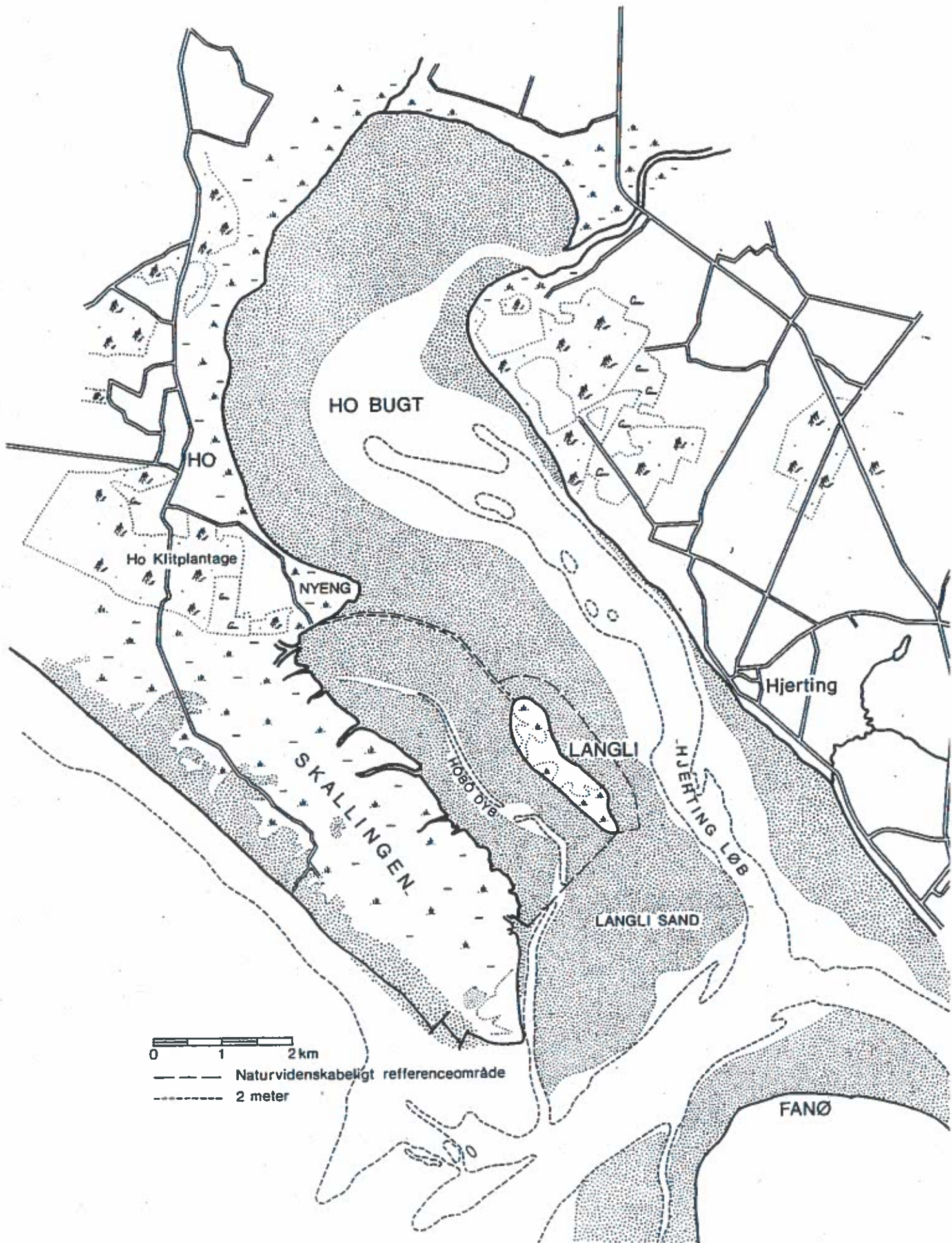
Naturovervågning
Årsrapport 1996
Langli

Jens Hjerrild Hansen

Afdeling for Kystzoneøkologi

Miljø- og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser
1997

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
SAMMENFATNING	3
ANBEFALINGER	3
OVERVÅGNINGSPROGRAM OG OPTÆLLINGSMETODER	4
MUSLINGEFISKERI	5
JAGT OMKRING LANGLI	5
RÆVE PÅ LANGLI	5
FÆRDSEL PÅ OG OMKRING LANGLI	5
VEJRET 1996	6
ARTSGENNEMGANG - FUGLE	8
PATTEDYR, PADDER OG KRYBDYR	59
BOTANISKE UNDERSØGELSER PÅ LANGLI 1996	61
RINGMÆRKNING PÅ LANGLI 1996	64
ENGLISH SUMMARY	67
REFERENCER	68

INDLEDNING

Som led i den løbende naturovervågning har der siden 1982 været foretaget regelmæssige registreringer af dyre- og planteliv i det naturvidenskabelige reservat Langli/Skallingen. Der lægges speciel vægt på registrering af områdets fugleliv, da denne dyregruppe både i sig selv er betydningsfuld og samtidig giver en god indikator på miljøets generelle tilstand.

Denne rapport er koncentreret omkring fuglelivet med hovedvægten lagt på forekomsten af vandfugle. Materialet er hovedsageligt indsamlet i forbindelse med de koordinerede totaltællinger (se arbejdsopgaver), men der er i vid udstrækning også benyttet supplerende registreringer i form af højvandstællinger, linietaxeringer, ringmærkning og mere tilfældige observationer. Som noget nyt præsenteres årets planteregistrering som en opfølgning af Skov- og Naturstyrelsens forskningsrapport nr. 4 fra naturreservaterne [6]. Ligeledes er de indsamlede data fra årets muslingeundersøgelser råbearbejdet.

Det videnskabeligt referenceområde er beliggende ved Hobo Dyb, hvor der er totalt adgangsforsbud. På Skallingen er der offentlig adgang hele året, mens der på Langli er åbent for publikums adgang mellem 16.07. og 15.09.

På Langli har følgende personer været ansat:

Morten Jenrich Hansen	01.01.- 31.07.
Charlotte Strandbygaard Sørensen	01.01.- 30.06.
Jens Hjerrild Hansen	01.07.- 31.12.
Martin Lund	01.08.- 31.12.

Observationer på Skallingen/Nyeng udførtes af personalet fra Feltstationen Tipperne:

Henrik Knudsen	01.01.- 30.09.
	01.11.- 31.12.
Kent Olsen	01.01.- 15.06.
Jens Ryge Pedersen	16.06.- 31.12.
Jens Hjerrild Hansen	01.01.- 31.05.
Carsten Stengård	01.06.- 31.12.
Ole Amstrup	01.10.- 31.10.

Følgende personer takkes for deres bidrag til arbejdet i løbet af sæsonen: Jens Thalund for hjælp til ringmærkning af Sølvmågeunger. Karsten Hjerrild Hansen for hjælp med udarbejdelse af baggrundskurverne. Jens Gregersen, Lars Maltha Rasmussen og Karen Nitzske for hjælp med redeoptælling. Morten Jenrich Hansen for korrekturlæsning på manuskriptet. Bent Jacobsen for flere spændende observationer og spejlnet.

En særlig tak rettes til medarbejderne ved Oxbøl Skovdistrikt, der står for mange af de praktiske forhold. Specielt Benny Slaikjær, der nærmest er uundværlig for feltstationens drift. Endelig en stor tak til Holger Skjønne samt personale i købmandsbutikken.

SAMMENFATNING

I denne rapport præsenteres resultaterne af overvågningen af især fuglelivet i det naturvidenskabelige referenceområde Langli/Skallingen i 1996.

Ynglefugle: Langli udgør kun 75 ha. af det samlede danske Vadehavsområde, men er så absolut den vigtigste ynglelokalitet. Samlet for alle fuglearter gik ynglebestanden frem med 13.4 % fra 1995 til 96, svarende til en bestandstæthed på ca. 10.000 par pr. km² i 1996. Det er i høj grad betinget af fraværet af ræv i sommerperioden. Mens bestanden stagnerede for de pladskrævende Sølv- og Sildemåger, fortsatte fremgangen for Splitterne, Hættemåge og Stormmåge. Med 1039 par Splitterne er Langli nu blevet en af de vigtigste ynglelokaliteter for arten i Danmark. De ca. 1200 par Stormmåger udgør nu den største koloni for arten i hele det internationale Vadehavsområde [4]. For den rødlistede Sandterne var årets to ynglepar måske betinget af en fordobling af Klydebestanden. For første gang siden 1990 kunne der konstateres en bestandsnedgang hos Ederfugl, men selvom der kun var halvt så mange ventehanner i maj som i rekordåret 1995, var den samlede ungfugleproduktion uforandret.

Træk- og vintergæster: Isvinteren prægede optællingsområdet, og det betød, at mange af de normalt talrige overvintrende fugle, som Stor Regnspøve, Rødben, Strandskade og Hjejle måtte forlade området. I sammenligning med isvintrene 1985-87, hvor der sås ekstraordinært mange Ederfugle ved muslingebankerne i Hjerting Løb [8], netop fordi der her næsten altid er åbent vand, var det ejendommeligt at antallet i januar og februar var absolut bundrekord med under 2.500 fugle. I mere udpræget grad end vinteren 94 [1], hvor fuglene forsvandt i februar, ser det ud til at fødegrundlaget har svigtet i Hjerting Løb. En rigtig dårlig græsvækst pga. ringe nedbør betød, at der heller ikke kom så mange Knortegæs til øen i foråret, og med kun lidt over 1000 individer som maksimum er der tale om den laveste forekomst siden 1983. Mange af fuglene var i dårlig kondition efter den hårde vinter og flere individer opgav at gennemføre det videre træk. Der blev heller ikke set Knortegæs af betydning i efteråret. Blandt vadefuglene noteredes et meget dårlig år for Sortkliren, der endda ikke sås under forårstrækket. Under efterårstrækket, sås mange unge Krumnæbbede- (maksimum 45) og Dværgryler (maksimum 36) samt rekordstore forekomster af Almindelig Ryle (maksimum 14800). Stenvenderne havde for tredje år i træk et godt efterår med længerevarende forekomster, der antalsmæssigt var på højde med foråret (op til 175 fugle). Rastebestanden hos Stor Regnspøve, der i de seneste år har været i fremgang, både forår og efterår, fortsatte med nogle af de største forekomster for arten sidst på året (maksimum 851 d. 22.12.).

ANBEFALINGER

62,4 % af samtlige kolonirugende fugle i den danske del af Vadehavet [3] yngler på Langli, herunder den rødlistede art Sandterne samt Splitternen med en af Danmarks største kolonier. I de senere år har Langli derfor opnået en særstatus som ynglelokalitet, og det er således overordentligt vigtigt, at Langli fortsat beskyttes mod menneskelige forstyrrelser. Langli ligger kun 2 km fra Hjerting, og der er udbredt tradition for sommerudflugter til øen, hvilket besøgstellene bekræfter. I 1996 blev der hen på sommeren endog konstateret 3 tilfælde af løse hunde. For at sikre den nødvendige ro i fuglenes yngletid er det afgørende, at området fortsat holdes under konstant opsyn, hvilket i praksis bedst lader sig gøre med fast bemanning på Feltstationen på øen.

Medvirkende til fremgange i ynglefuglebestandene har også været fraværet af ræv. Det anbefales derfor, at Langli fortsat holdes fri for ræve, evt. ved nedskydning i det tidlige forår.

Den intensive overvågning af fuglene i Langli/Skallingen-området giver mulighed for at korrigere de resultater, som opnås ved ekstensive flytællinger af hele den danske del af Vadehavet. Sammenligninger har vist, at flytællingerne ikke er dækkende for en række arter. Det anbefales derfor at foretage en sammenligning mellem optællinger fra fly og land i det område, der dækkes fra tællinger ved Langli/Skallingen.

Antallet af besøgende på Langli er stigende. Det bør derfor overvejes at indrette en mindre udstilling om Langlis natur i de eksisterende lokaler i Skolen. Derved kunne en større del af de besøgende måske fastholdes omkring den midterste del af Langli, der naturmæssigt set er mest robust.

OVERVÅGNINGSPROGRAM OG OPTÆLLINGSMETODER

Totaltælling: Foretages ved højvande 1 gang i pentaden (5-dagsperiode). Fra Langli dækkes hele øen samt de tilstødende områder; Hjerting Løb, Hobo Dyb og Langli Sand. De 2 sidstnævnte områder dækkes i samarbejde med observatørene på Skallingen. Via walkie-talkie koordineres dette arbejde. På Skallingen dækkes hele halvøen, afgrænset mod vest af klitterne ud mod Nordsøen og mod nord af Ho Klitplantage, samt Nyeng nord for ebbevejen mod Langli. Fuglenes fordeling tegnes ind på kort til senere bearbejdning af deres udnyttelse af højvandsrastepfadserne.

Højvandstælling: Foretages på Langli som erstatning for en totaltælling. Dette sker især i vintermånederne, hvor høj vandstand i forbindelse med kraftig vind vil forhindre optælling på Skallingsiden. Der forsøges dækket så stort et område som muligt.

Linietaksering: Foretages på Langli 2 gange i hver pentade udenfor ynglesæsonen. En morgen- og en højvandstaksering, gøres af en fast rute, der er delt op i 11 delområder. Denne dækker det meste af øen og passerer gennem de fleste biotoper.

Overnatningsoptælling: Foretages i juli og august, hvor tusindvis af måger og terner søger til overnatning på Langli Sand.

Ynglefugleoptælling: På Langli gennemføres, i perioden marts/april til juli, redeoptælling og registrering af ynglefænologi og -succes. Området indgår som kontrolområde i den standardiserede internationale optælling af vadehavets ynglefugle.

Meteorologi: Meteorologiske registreringer foretages 3 gange dagligt. De indsamlede data indføres i diagrammer over nedbør, soltimer og temperatur. Ved enkelte dage med manglende data fra øen bliver tal fra det nærliggende Sædding Strand benyttet.

Vadeprøver: Som overvågning af vadefauunaen fortsattes et program med månedlig prøvetagning fra april til oktober af østersømusling *Macoma baltica* og hjertemusling *Cardium edule* på 2 transekter på hver sin side af Langli.

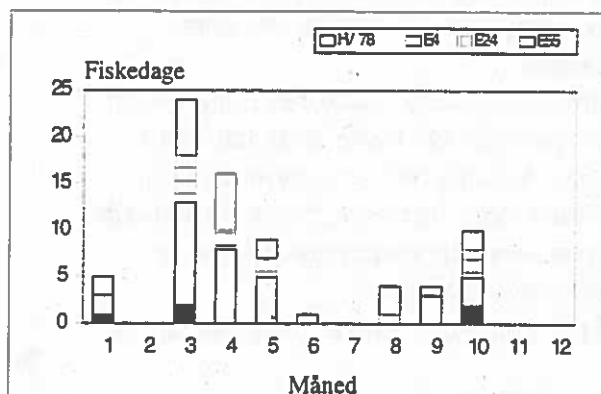
Øvrige registreringer: Muslingefiskeri, jagt, turisme og overflyvninger noteres dagligt på skemaform. Desuden overvåges forskellige pattedyr på og omkring Langli og i videst muligt

omfang føres botaniske og entomologiske lister.

MUSLINGEFISKERI

5 kuttere har licens til at fiske Blåmuslinger på bankerne i Hjerting Løb. Gennem 1996 sås bådene E4, E24, E55 og HV78.

Antallet af fiskedage pr. måned er illustreret i figuren.

JAGT OMKRING LANGLI

I Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 26. juni 1992 blev vadejagt og motorbådsjagt forbudt i de indre dele af Vadehavet. For Langli/Skallingen betyder det, at der omkring Langli kun må drives pramjagt, hvilket har givet en markant nedgang i antallet af jagtdage i området.

Eneste noterede overtrædelse af bekendtgørelsen var da 5 jægere gik over isen ud til åbent vand i Hjerting Løb d. 7 januar. Denne form for isjagt bliver betragtet som vadejagt.

RÆVE PÅ LANGLI

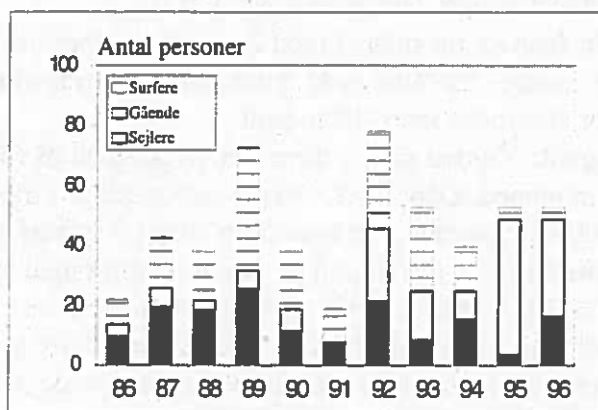
I løbet af vinteren frem til 16. februar blev der i forbindelse med kraftig isdannelse mellem Langli og Skallingen jævnligt set 1-4 omstrejfende ræve på Langli. Fra årets start blev der sat ind mod "faste" ræve, og indtil de sidste rævespor sås midt i marts blev der ialt lukket 18 rævegrave på øen. I lighed med de seneste par år forsvandt rævene af sig selv i løbet af marts, og Langli var igen rævefri i ynglesæsonen. I efteråret var det først fra den 14. november, at der igen blev set ræve og spor heraf på og omkring Langli. Sidste observation den 22. december drejer sig om en noget forkommen ræv, der søgte op på en drivende isflage efter en lang og anstrengende svømmetur i det iskolde vand i Hobo Dyb.

FÆRDSSEL PÅ OG OMKRING LANGLI

Området mellem Langli og Skallingen er udlagt som referenceområde med adgangsforbud. Langli og en zone på 300 meter øst for øen er også en del af referenceområdet, men her er der adgang i perioden fra 16.07. til 15.09.

Af hensyn til de ynglende Hættemåger og Splitternes var området omkring Kogleakssøen hegned ind.

For at begrænse antallet af besøgende i den sidste halvdel af juli, hvor der stadig er ikke-flyvefærdige unger på øen, startede årets 15 traktorture først fra

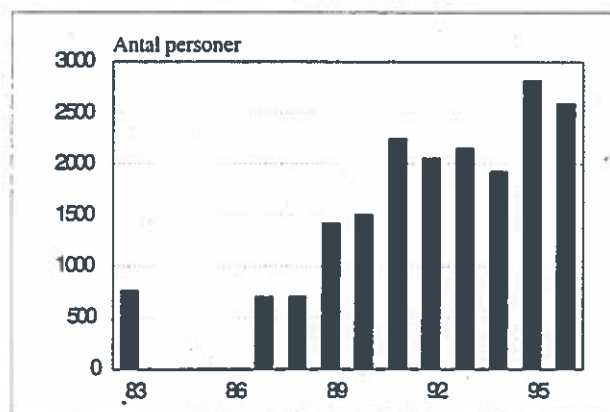

Overtrædelser af Vadehavsbekendtgørelsen Langli 1986-96.

3.08. og de guidede vandreture over vaden i de sidste dage af juli. I juli var der ialt 467 besøgende, hvoraf de 180 kom sejlene.

Ialt besøgte 2592 personer Langli i den åbne periode. De fleste af de ialt 1793 gående kom på ture arrangeret af naturvejleder Bent Jacobsen. 521 kom sejlene til øen, mens de resterende 278 kørte i traktor over ebbevejen.

I juli noteredes 3 tilfælde af løse hunde.

Besøgende på Langli 1983-96.

VEJRET 1996

Januar: Isvinteren, der begyndte i midten af december 1995, fortsatte. Måneden var præget af kolde østlige vinde og nedbørsmængderne var meget moderate. Øen var omgivet af pakis i Referenceområdet og dravis i Hjerting Løb. Kraftig tåge og dis prægede store dele af måneden.

Februar: I første halvdel af måneden var vejsituationen lig januar, med konstant østlig vind og mange frostklare dage med snefygning. Den 15. var vinden for første gang i vest og varslede opbrud. De to følgende dage bragte mærkbare ændringer med sig: 6.0 mm regn og 3 °C. fjernede det meste af snedækket på øen og vestenvinden pressede isen væk fra øen til isskruninger ved Hjerting Strand. Isvinteren bed igen sidst på måneden med hård vind til kuling fra øst, hvilket satte en stoppe for forårsfornemmelserne.

Marts: Med 5.4 mm nedbør mod 54.0 mm som middel for Ribe Amt 1961-90, var det en utrolig tør måned. Først den 6. var det muligt at sejle fra Langli til Hjerting. Ellers var måneden præget af meget ustadigt vejr, hvor vinterens kolde østlige vind i perioder vendte tilbage.

April: Foråret brød først rigtig igennem midt i måneden, hvor de første tocifrede temperaturer noteredes og sidste dag med nattefrost var den 16.4. Stadig meget moderate nedbørsmængder med 3.3 mm mod 45.0 mm som middel for Ribe Amt, hvorimod soltimerne i april lå mere end 20 % over normalgennemsnittet.

Maj: Som på landsplan, generelt en meget kold måned. På Langli var det først ult. maj at middeltemperaturen kom op omkring 10 °C. Overvejende vestlig vind (55 % SW-NW).

Juni: En meget tør og vestenvindspræget (88 % SW-NW) måned med kun 12.1 mm nedbør mod 62 mm som middel for Ribe Amt. Månedens eneste sommerdag (over 25 °C.) var den 7. med maksimum temperatur på 29.0 °C.

Juli: Igen en tør måned med 26.7 mm nedbør over Langli til sammenligning med 68.0 mm som middel for Ribe Amt. I det store hele fint sommervejr med masser af sol frem til d. 24., hvor et mindre vejrskift indtraf.

August: Vinden gik i øst med en hyppighed på (51 % SE-NE) og det blev derfor en rigtig varm måned. Den 20.-23. var 4 sommerdage i træk. Højeste temperatur blev 31.6 °C.

Nedbørsmængden, der især faldt sidst på måneden, var omkring det normale med 51.2 mm

September: Frem til den 12. var det varmt med temperaturer tæt på 20 °C. (maksimum 22.1 °C.). Derefter blev det langsomt køligere og det endte med 10 °C. Med 67.5 mm var nedbøren over Langli normalt. Den 12. indtraf den første af to perioder med vindstyrker på kuling. Ellers var det en mild måned med overvejende østenvind.

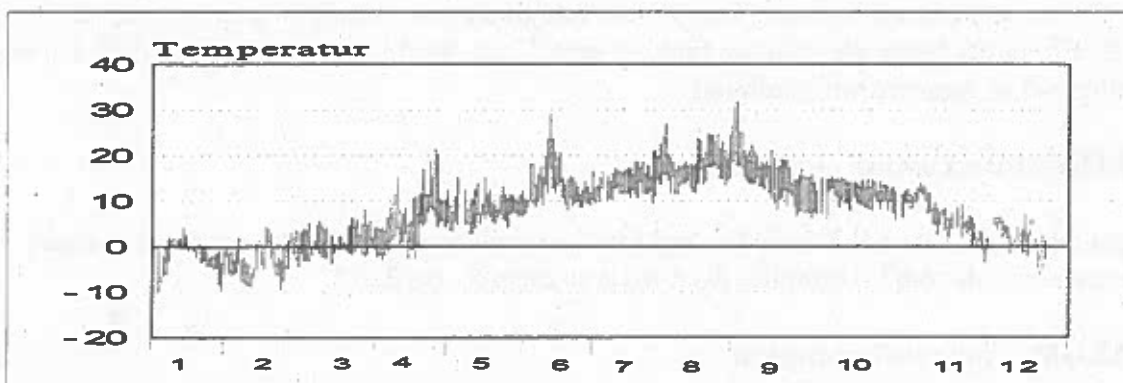
Oktober: I det store og hele en meget gennemsnitlig oktober dog med overvejende svage vindstyrker. Kun én dag med kraftig vind den 29. med vindstød af stormstyrke fra NW. Begge

marskområder på øen blev for første gang oversvømmet. Temperaturen svingede omkring 11-12 °C. hele måneden, og der var mange dage midt i måneden med kraftig tågedannelse. Ialt faldt der 75.7 mm nedbør over Langli.

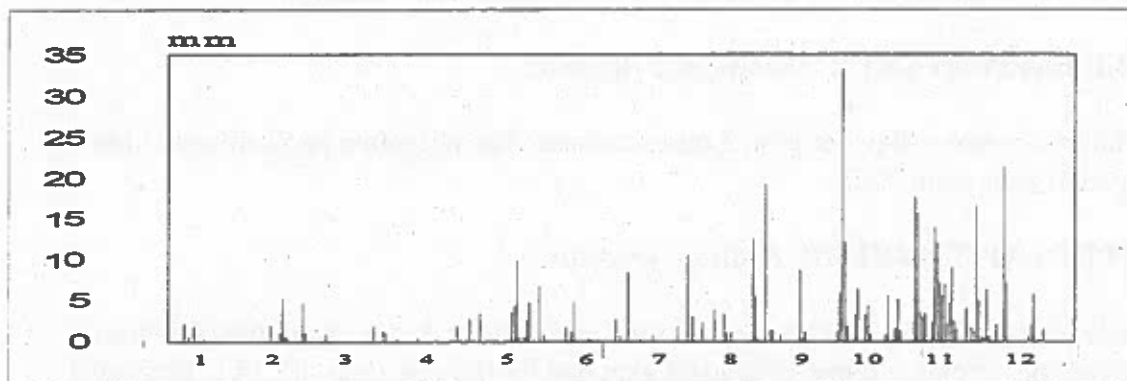
November: En barsk måned med meget regn og en ordentlig omgang rusk i de først 10 dage, hvor vindstyrken næsten konstant lå på 6 beaufort eller derover fra det SW-W hjørne. Den 5. og 6.11. var vinden endda så kraftig, at de indre dele af øen blev oversvømmet efter at være tørlagt det sidst 1½ år. Der faldt ialt 107.1 mm nedbør, hvilket er ret pænt for Langli.

December: En meget tør måned med kun 39.4 mm nedbør. Vindstyrkerne var moderate med kun 10 % hård vind eller derover. Vinteren satte for alvor ind fra den 20., med daglige minimumtemperaturer på minus 3-6 °C. Isdannelserne udviklede sig lynhurtigt, og ved årsskiftet var der kun åbent vand i Hjerting Løb.

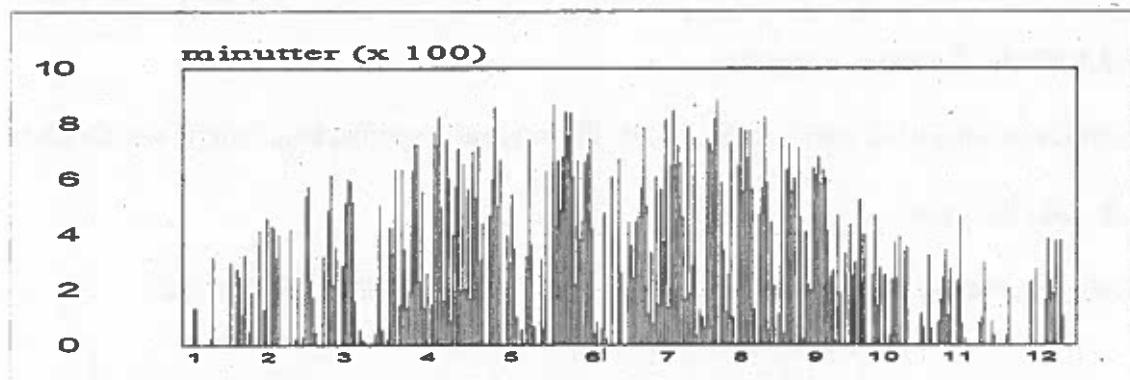
Diagrammerne viser temperaturforhold, nedbør og solskinstimer gennem året.

Maksimum- og minimumtemperatur. Langli 1996.

Nedbør. Langli 1996.

Solminutter. Langli 1996.

ARTSGENNEMGANG - FUGLE

Der er i år udarbejdet gennemsnitskurver 1983-95 til diagrammerne for 42 arter. Det skulle gerne anskuliggøre forskelle i fænologi og hyppighed i 1996 for de mest relevante arter. Kurverne viser det samlede gennemsnit i perioden 1983-1995, mens søjlerne viser årets observationer. Herudover er udviklingen i ynglebestanden for de fleste arter på Langli illustreret. Det skal dog bemærkes, at der for de fleste arter ikke foreligger oplysninger fra perioden 1978-1982.

For Skallingen er kun medtaget de spurvefugle, der primært forekommer udenfor Ho Klitplantage.

RØDSTRUBET LOM *Gavia stellata*

De ekstreme isforhold omkring Langli var i høj grad medvirkende til at arten ikke sås i 1. halvår. Efterårets første observation faldt ret sent 22.10. Med ialt 16 fugle frem til 22.12. blev det alligevel et gennemsnitligt efterår.

SORTSTRUBET LOM *Gavia arctica*

Ingen observationer i 1. halvår. En fugl i fuld sommerdragt sås trække nordover gennem Referenceområdet 6.07. I efteråret sås 4 fugle mellem 5.- og 22.11.

SMÅLOM *Gavia stellata/arctica*

Fra 13.10. til 21.12. sås ialt 12 ubestemte smålommer i Hjerting Løb.

LILLE LAPPEDYKKER *Tachybaptus ruficollis*

I vintermånederne blev der gjort 2 observationer i Havnegrøften på Skallingen af hhv. 2 expl. 5.01. og 1 expl. 27.02.

TOPPET LAPPEDYKKER *Podiceps cristatus*

Mellem 17.02. og 13.04. blev der kun set 4 enlige fugle. I juni og juli blev der gjort 2 observationer af enlige fugle. Efterårstrækket bød på 16 fugle frem til 13.11. Flest sås i oktober med 5 expl. rastende øst for ebbevejen 22.10. Årets sidste sås 5.12.

MALLEMUK *Fulmarus glacialis*

I forbindelse med hård vind fra SW. 25.08. blev der set 2 sydtrækkende fugle ved Grådyb.

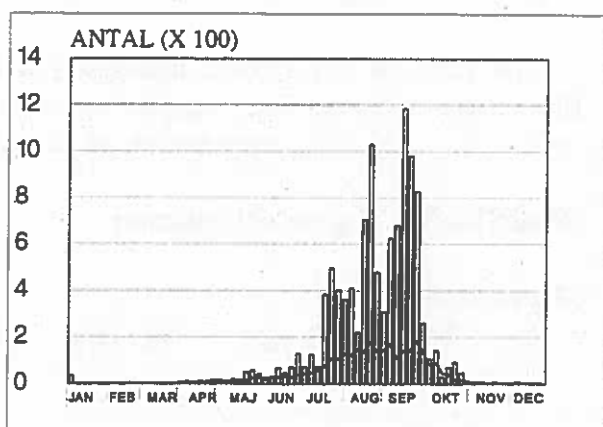
SULE *Sula bassana*

Eneste observation blev en olieskadet 2K fugl rastende i referenceområdet 8.07.

SKARV *Phalacrocorax carbo*

En enlig trækobservation i vintermånederne af 35 expl. 5.01. 8.03. sås de første 2 forårsgæste. Fra april og frem til med. juli sås en jævn stigning i antallet af fugle. Ult. juli og frem til med. september steg antallet af overnattende/højvandsrastende fugle på Langli Sand meget kraftigt som følge af spredning fra ynglepladserne.

Efterårsmaksimum nåedes 15.09. med 1185 expl., hvilket er det hidtil største antal Skarver set i området. Antallet faldt herefter svagt. Ved udgangen af september var der fortsat 8-900 Skarver på Langli Sand. Primo oktober dykkede antallet kraftigt til omkring 150 hvorefter det stille og roligt ebbede ud. I november og december var der kun 2-4 fugle tilbage og sidste observation blev gjort 20.12.

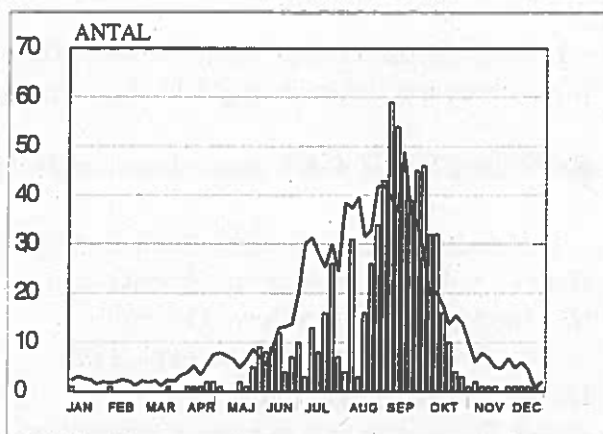
Skarv. Langli 1996.

SILKEHEJRE *Egretta garzetta*

En rastende fugl sås i ydermarsken på Skallingen 22.-26.05.

FISKEHEJRE *Ardea cinerea*

Helt frem til begyndelsen af april var arten fraværende som følge af isdannelse under den strenge vinter. Herefter sås den fåtalligt på hver tælling frem til 14.06., hvor der for første gang sås over 10 individer. Der noteredes en støt stigning gennem sommermånederne. De meget lave tal for enkelte pentader i august skyldes manglende optælling på Skallingen. Antallet kulminerede med 59 expl. 4.09., hvilket er lidt over gennemsnittet. Fortsat en del fouragerende fugle gennem hele oktober, hvorefter der i de sidste 2 måneder blot var 1-2 fugle.

Fiskehejre. Langli 1996.

LILLE FLAMINGO *Phoenicopterus minor*

En rastende fugl sås på Skallingen 31.05.

KNOPSVANE *Cygnus olor*

Månedssum :

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
6	7	16	4	2	4			1	2	2	27

Arten forekom med spredte iagttagelser af omstrejfende fugle gennem det meste af året. Eneste større observationer var 30.03., hvor 10 expl. rastede på vaden øst for Langli og mellem 25.- og 27.12., hvor en flok på 12 expl. sås i området.

PIBESVANE *Cygnus columbianus*

Månedssum :

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		1							192	88	43

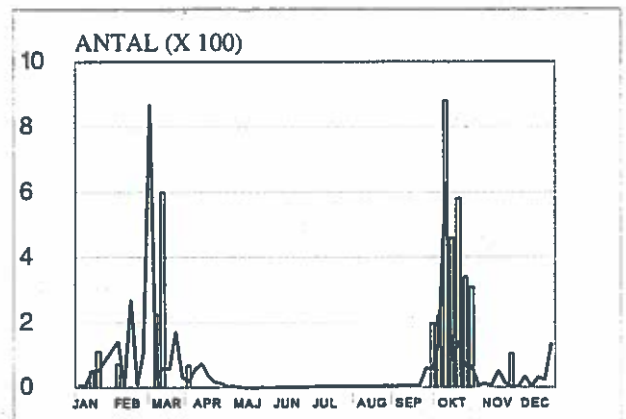
På grund af den meget strenge vinter blev der mod sædvanen ikke set trækkende småflokke i januar, februar og marts. Eneste observation i første halvår var en enlig rastende fugl 8.03. I efteråret sås et større sydgående træk over Langli i perioden 13.10. til 13.12., med ialt 323 individer fordelt på 12 observationsdage. Flest sås 7.11. med 64 expl. Undtagelsesvist sås større rastende flokke i referenceområdet.

SANGSVANE *Cygnus cygnus*

I vintermånederne blev det til 2 expl. 1.02. og ialt 18 expl. i dagene 25.- til 26.03. De første fugle i efteråret dukkede op 28.11. og frem til sidste observation 22.12. sås ialt 9 expl.

KORTNÆBBET GÅS *Anser brachyrhynchus*

Det sædvanlige nord- og sydtræk af større flokke i vintermånederne, indskrænkede sig til 3 moderate flokke af hhv. 113 expl. 19.01., 227 expl. 2.03. og 600 expl. 8.03. De sidste trækkende fugle i foråret sås 30.03. Efteråret bragte et mere kontinuerligt sydgående træk over 10 dage i oktober samt en flok på 105 expl. 28.11. Flest sås 10.10. med 880 expl.

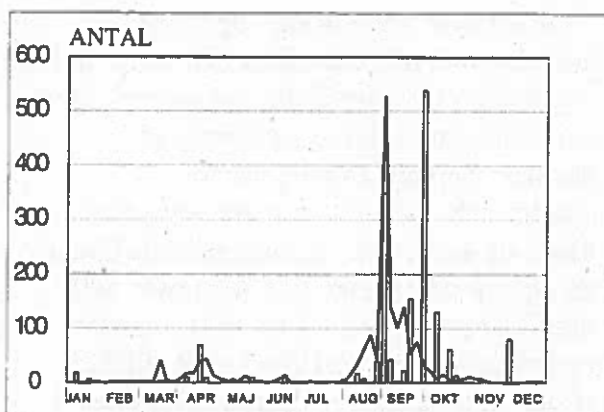
Kortnæbbet Gås. Langli 1996.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
164	71	895							3377	105	

GRÅGÅS *Anser anser*

Forårstrækket var ret ubetydeligt med en kulmination på 69 expl. 15.04., hvilket dog er normalt. I maj, juni og juli blev der ved flere lejligheder set omstrejfende småflokke på op til 14 fugle. Efterårstrækket indledtes 2.08. og forløb frem til 2.12., hvor årets sidste flok på 80 vesttrækkende noteredes. Første større trækdag blev 2.09., med 315 sydtrækkende, men ellers skal vi helt frem til primo oktober, hvor der på 3 observationsdage trak 783 fugle sydover, med en kulmination på 538 expl. 1.10.

Grågås. Langli 1996.

Månedssum :

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
25		10	105	21	14	7	111	751	899	5	80

BRAMGÅS *Branta leucopsis*

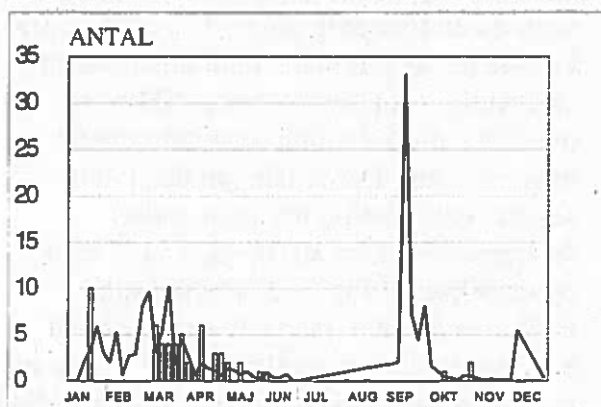
I vintermånederne og det tidlige forår sås kun 11 fugle fordelt på 3 småflokke i perioden 17.02. til 22.04. En flok på 90 nordtrækkende fugle, sås så sent som 18.05. og en enlig fugl 31.05. Under efterårstrækket i perioden 1.10. til 7.11. sås ialt 284 fugle fordelt på 4 flokke, med 250 expl. som maksimum 14.10.

CANADAGÅS *Branta canadensis*

En flok på 25 expl. rastede i området omkring Nyeng Hale i dagene 27.02. til 1.03. På Skallingen sås en mindre flok på 8 expl. 20.12.

LYSBUGET KNORTEGÅS *Branta bernicla hrota*

10 nordtrækkende fugle sås 20.01. Først da de Mørkbugede Knortegæs begyndte at indfinde sig primo marts, sås jævnligt op til 6 fugle. Forårets sidste observation af en enlig fugl var 31.05. I lighed med det lave antal fouragerende Mørkbugede Knortegæs i efteråret, blev 2. halvår yderst ringe med kun 2 observationer af hhv. 1 expl. 17.10. og 2 expl. 6.11.

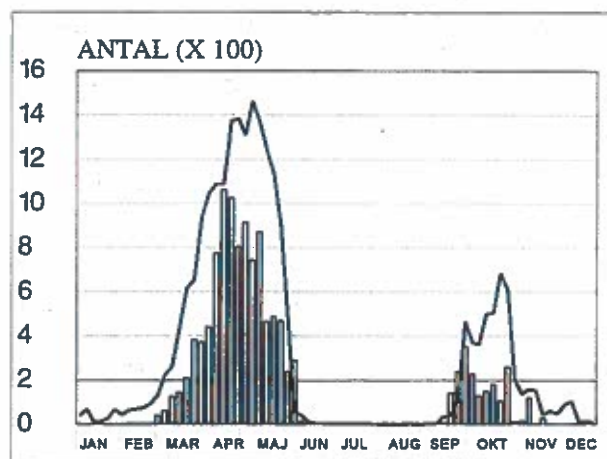

Lysbuget Knortegås. Langli 1996.

MØRKBUGET KNORTEGÅS *Branta bernicla bernicla*

På grund af udbredt sne- og isdække i årets første 2 måneder, blev den første flok på 36 expl. først set 27.02. og generelt blev der i forårmånederne set færre end normalt. Selvom antallet var for opadgående med det varmere vejr gennem marts og april, talte de fouragerende flokke på og omkring Langli dog først over 500 individer primo april. Den 15.04. nåedes forårsmaksimum med 1063 expl., hvilket er det hidtil laveste maksimumstal siden 1983. Kulminationen i pentade 21 ligger dog tidsmæssigt helt i tråd med de sidste 8 års registrering, der har den 20.04. som gennemsnitlig kulminationsdato, mod den 10.05. for årene 1983-87. Gennem hele maj trak fuglene i småflokke østpå og antallet var reduceret til under 50 fugle sidst på måneden. Som følge af dårlig kondition forblev 15-20 fugle på øen gennem det meste af juni. De fleste døde, og sidste levende fugl sås 20.07.

I lighed med 1995 var efterårets antal meget beskedent. Første fugl blev set 10.09., mens flokke i størrelsesordenen 150-200 expl. først blev set ult. september. Fuglene fouragerende på Nyeng som følge af mangel på søsalat og ålegræs på vadefladerne. Fra efterårskulminationen på 352 expl. 1.10., rykkede fuglene ned på Langli Sand, hvor de forblev frem til starten af november i et antal svingende fra ca. 100-260 expl. Resten af året blev der kun set lavere antal, med 119 expl. 14.11. som eneste undtagelse. Årets sidste 5 fugle rastede i begyndende isdannelse på Langli Sand 19.12.

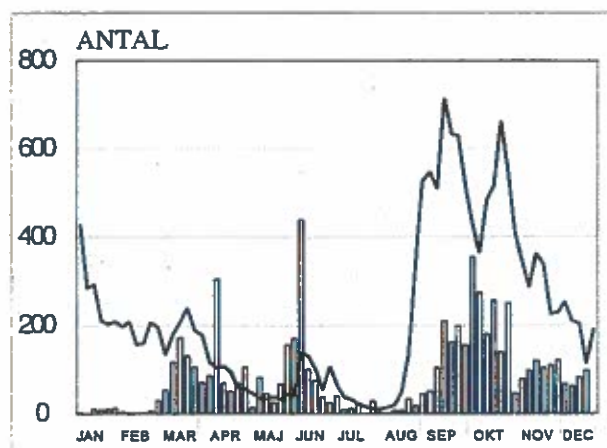

Mørkbuget Knortegås. Langli 1996.

GRAVAND *Tadorna tadorna*

Langli: min. 3 ynglepar

Der overvintrede kun et meget begrænset antal fugle i området under den langvarige kuldeperiode frem til primo marts, hvor antallet langsomt forøgedes fra de ca. 10 fugle til en foreløbig top på 172 expl. 15.03. I sidste halvdel af marts faldt antallet som sædvanlig, men trækket var nu ikke helt overstået, da en kulmination indtraf 9.04. med 305 expl. Der er tale om den hidtil seneste kulmination for arten under forårstrækket. Den 30.05. sås så 157 expl., og tiltrækket af fugle på fældningstræk kulminerede 5.06. med 439 expl., hvilket blev det maximale antal fugle i år. Primo juli var fældningstrækket overstået og der var kun de lokale ynglefugle tilbage. Bestanden røg som vanligt helt i bund i 1. halvdel af august med 7 expl. inden efterårstrækket indledtes. Fra 20.08., hvor de først adulte fugle dukkede op, og resten af efteråret sås et betydeligt lavere

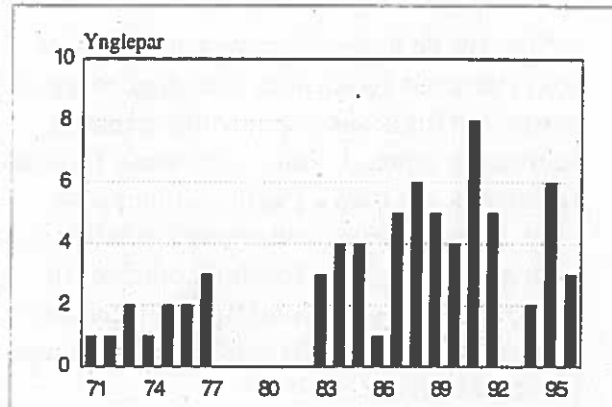

Gravand. Langli 1996.

antal fugle end det normale niveau. Kulminationen indtraf 7.10. med 354 expl., og gennem resten af oktober faldt bestanden til omkring 100 fugle der forblev i området året ud.

Ynglefugle:

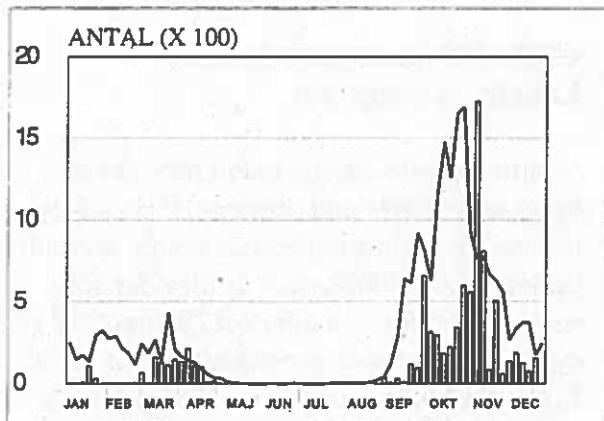
Den 6.03. sås den først fugl på Langli, men det var først fra 29.03. at der sås kurtiserende småflokke inde på øen, på udkig efter egnede ynglehuller. Flest blev registreret 25.04. med 22 expl. I juni sås oftest kun omkring 10 fugle i klitområderne. Lidt større aktivitet sås dog 9.06., hvor 21 fugle sås omkring rævegravene midt på Rute 3. Ved nærmere eftersyn blev der her fundet en rede med 3 æg. Eneste yderligere sikre yngleaktivitet i år drejer sig om et redefund med min. 3 æg 21.06., under et plankeværk i Fårtoft Bjerge. 12.06. sås 8 pull. fra et ukendt ynglepar søge ud til østkysten. Der blev ikke noteret nogen yderligere ynglesucces.

Gravand. Ynglepar 1971-1996 Langli.

PIBEAND *Anas penelope*

Som følge af udbredt isdække fra midt i december 1995 til starten af marts, var det så som så med Pibeænderne der ellers de senere år har overvintret i et større antal. Eneste større observation var i forbindelse med springtid 19.01., hvor 106 expl. lå mellem isskruningerne. Efter tøjbruddet i starten af marts blev der ikke konstateret noget videre tiltræk og der sås mellem 100-200 fugle frem til midten af april, hvor fuglene begyndte at trække væk. Højeste antal sås 4.04. med 213 expl. Der var ikke tegn på ungeaktivitet selvom 1 ♂ sås i Referenceområdet 20.05. og yderligere 2-3 expl. 21.- og 25.06. Der blev også set noget færre fugle på efterårstræk end normalt. Trækket indledtes 13.08., og antallet steg svagt gennem september, men holdt sig under 100 expl. helt frem til 22.09., hvor der sås 120 expl. Umiddelbart herefter indtraf et større tiltræk af fugle, med en top på 657 expl. 1.10. Antallet faldt dog gennem de næste 3 pentader til 185 expl. 17.10. Derefter sås igen en konstant forøgelse i rastebestanden gennem 5 pentader frem til efterårsmaksimum på 1726 expl. 10.11. Resten af november måned reduceredes antallet igen gradvist til omkring de 100-200 fugle, hvor året startede.

Pibeand. Langli 1996.

KNARAND *Anas strepera*

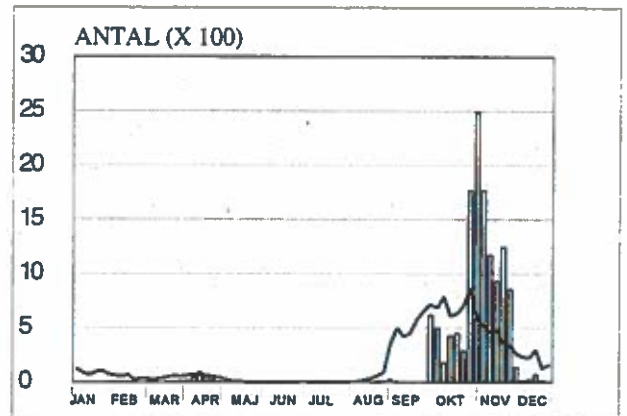
Kogleakssøen og Fannikeskift, Knarændernes normale opholdssted, var udtørret gennem hele foråret, og der var mod normalen ingen observationer af arten i 1. halvår. Årets eneste

fugl, en ♂, sås 7.10. sammen med en mindre flok Gråænder øst for Langli.

KRIKAND *Anas crecca*

Som for de andre svømmeænder blev de overvintrende Krikænder fortrængt af ismasserne. 3-6 fugle sås dog jævnlige gennem februar og marts, hvorefter et lettere forskudt forårstræk sås med en kulmination på 94 expl. 9.04. Derefter reduceredes antallet gennem april, men 2 par forblev i området til 20.05. Et par sås fast omkring Nordpanden på Langli, men der bliver ikke set noget tegn på yngleaktivitet.

Fra 1.08. sås atter enkelte fugle og antallet forblev forbløffende lavt med kun 1-22 expl. frem til 30.09., hvor der ud for Nordmarsken pludselig sås 350 expl. Dagen efter lå der samme sted 617 expl., hvilket blev en foreløbig kulmination inden maksimum på 2488 expl. 2.11. Antallet lå på over 1000 expl. til primo december, hvorefter stort set alle fugle fortrak med de faldende temperaturer.

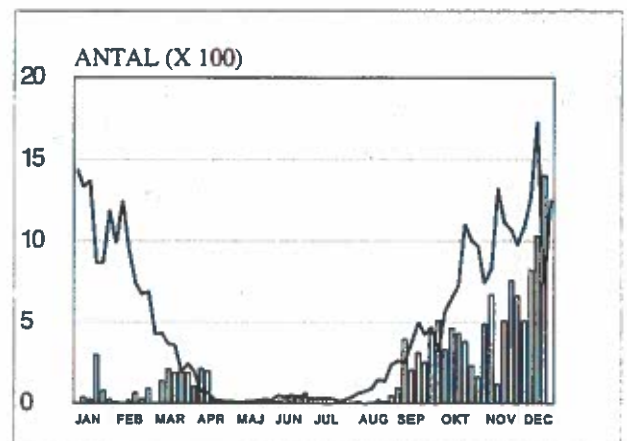
Krikand. Langli 1996.

GRÅAND *Anas platyrhynchos*

Langli: 4-5 ynglepar

Stort set hele året igennem blev der set langt færre fugle end normalt. Værst så det ud med overvintringsbestanden der normalt tæller 1000-1500 fugle. I år blev der som maksimum for 1. halvår set 299 expl. 19.01., og ellers i de første par måneder blot 20-70 fugle. End ikke i isvintrene 1985-87, hvor isforholdene har været noget lig situationen i år, var antallet så lavt. Med tøjbruddet primo marts og frem til ynglesæsonen med april, kom der dog lidt flere fugle til - i størrelsesordenen 200 fugle. Til efterårstrækket satte ind primo september blev der jævnlige set 5-10 ynglefugle på og omkring øen samt op til 63 ungfugle.

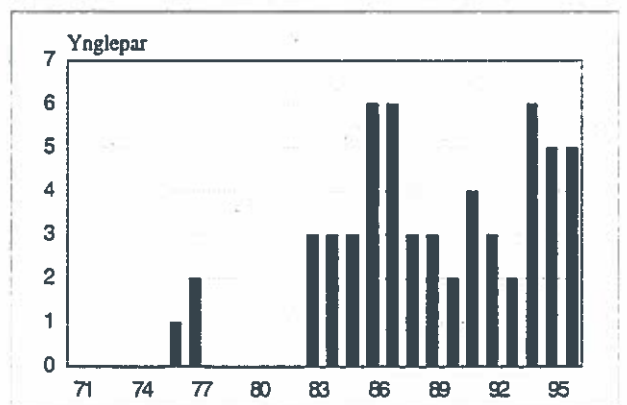
Efterårstrækket bragte også færre fugle end normalt. Antallet steg året ud og flest fugle sås 22.12. med 1401 expl.

Gråand. Langli 1996.

Ynglefugle:

Bestanden på 4-5 par blev vurderet ud fra redefund og antal ventehanner omkring

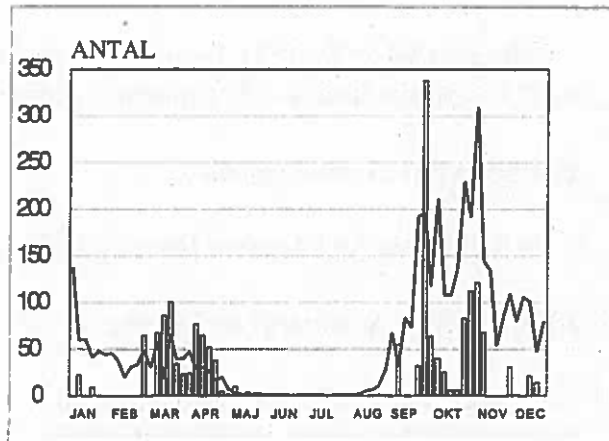
Gråand. Ynglepar 1971-1996 Langli.

Langli i hele yngleperioden. Første tegn på yngleaktivitet var et par der var inde og kigge omkring klitterne på vestkysten 5.04. Der blev senere fundet en rede for enden af rute 4, hvilket sandsynligvis tilhørte dette par. Herefter sås en ♀ på rede bag det sorte plankeværket ved Skolen 22.04. og en ♀ ved rede med ællinger under et træ ved Stationen 19.05. Derudover blev der set en ♀ med 4 små ællinger så set som 8.07. ved Store Lo i Sydmarsken. Der blev ialt set 14 pull.

SPIDSAND *Anas acuta*

Langli: 1-2 ynglepar

Med maksimum 22 expl. 9.01., blev der for de første to kolde måneder af året set langt færre fugle end gennemsnittet. Under forårstrækket fra 1.03. til primo maj blev der set flere fugle end normalt med op til 100 expl. 19.03. I 1. halvdel af maj var der kun de lokale ynglefugl tilbage, men de forsvandt ult. maj. Herefter blev der først set fugle igen 27.08., hvor et sporadisk efterårstræk indledes. På tællingerne året ud blev der som oftest set 100-150 under det normale. Eneste større forekomst var i forbindelse med oversvømmelse af Sydmarsken på Langli, hvor der sås 338 expl. 1.10. Disse fugle forsvandt dog, da vandet trak sig tilbage de følgende dage.

Spidsand. Langli 1996.

Ynglefugle:

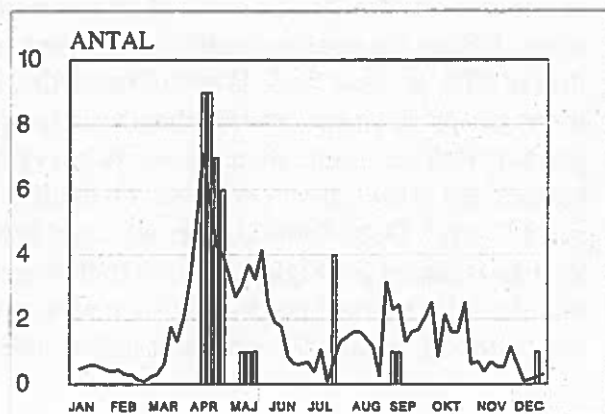
Spidsanden er en meget fåtallig ynglefugl i Vadehavsområdet og på Langli var der 1-2 par. Fra starten af maj blev der ved et par lejligheder set et par ude midt i Hættemågekolonien i Kogleakssøen. Det var sandsynligvis det samme par der sås ved vestkysten 12.05. En ♀ med 4 pull. sås 20.05.

ATLINGAND *Anas querquedula*

I lighed med Knarand, blev det et rigtig skidt år på grund af tørke. Eneste observation blev 1 ♂ rastende kortvarigt i referenceområdet 4.04.

SKEAND *Anas clypeata*

De ekstreme isforhold betød at der i år ikke sås overvintrende fugle. De første fugle blev set 15.04., med 9 expl. Antallet reduceredes gradvist igennem sidste halvdel af april, idet der som følge af mangel på vand på Langli, ikke var egnede yngleforhold, selvom 1 ♂ forblev i området gennem det meste af maj måned.

Skeand. Langli 1996.

I år blev det kun til et yderst sporadisk efterårstræk med 4 observationer af 1-4 expl. i perioden 22.07. til 22.12.

TAFFELAND *Aythya ferina*

2♂♂ sås øst for Langli 27.02. Øst for Ebbevejen blev der i efteråret gjort 3 observationer af 1-2 expl. hhv. 7.- og 22.10. samt 22.12.

TROLDAND *Aythya fuligula*

I efteråret fra 8.09. til 21.12., blev det på 5 observationsdage ialt set 14 fugle. Flest 17.10. med 7 expl. nordtrækkende gennem Hjerting Løb.

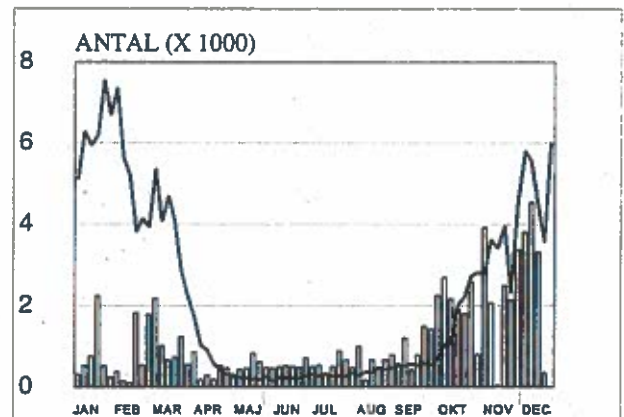
BJERGAND *Aythya marila*

En trækkende fugl gennem Hjerting Løb sås 18.10.

EDERFUGL *Somateria mollissima*

Langli: 59 ynglepar

Den ekstremt reducerede overvintringsbestand skyldes næppe alene isforholdene i januar-februar. I isvintrene 1985-87 sås 15.-20.000 fugle i området, hvilket er væsentligt flere end i milde vintre. Det reducerede antal Ederfugle må derfor antages at skyldes ændringer i overvintringsforholdene for Ederfuglebestanden i Vadehavet generelt og/eller et forringet fødegrundlag i Hjerting Løb. Overvintringsbestanden frem til ult. marts talte i år kun omkring 2000 fugle, men der blev som oftest kun set mellem 300-1000, hvilket tildels kan skyldes dårlige optællingsforhold. Maksimum på 2242 expl. sås 19.01. En del ungfugle blev i området gennem april og maj, og der blev set nogen flere oversomrende fugle end normalt. For eksempel 519 expl. 20.04. liggende sydøst for øen ned mod Grådyb. Med 1010 expl. 8.08. og sensommeren ud blev der set et svagt stigende antal fugle. Primo oktober og året ud var der et større influks og rastebestanden kulminerede med 4535 expl. 13.12. Det var bemærkelsesværdigt at 83% af disse fugle lå og fouragerede på et smalt stykke ned gennem hele Hobo Dyb, mens der på de større muslingebanker i Hjerting Løb efteråret igennem aldrig sås større fouragerende flokke. Endnu mere bemærkelsesværdigt var et katastrofalt fald i rastebestanden i de sidste dage af året, hvor der på en totaltælling 22.12., med udmærkede optællingsforhold, kun sås 352 expl. Dette forhold lader sig umiddelbart nemt forklare, udefra to foregående døgns hastige isdannelse i fuglenes primære fourageringsområde i det knap så strømføre Hobo Dyb. Når der ikke blev set nogle Ederfugle af betydning i årets første 3 måneder, hvor Hobo Dyb var tilfrosset, kunne det tyde på at fødegrundlaget var stærkt reduceret i Hjerting Løb.

Ederfugl. Langli 1996.

Ynglefugle:

Som tidligere år er bestanden opgjort ved optælling af ventehanner fra slutningen af april til midt i maj samt ved redefund. Den første rede med 5 æg blev fundet 20.04. Hovedparten af de ialt 51 redefund blev gjort i de første 14 dage af maj. Med 59 ad. ♂♂ som maksimum 5.05., var der næsten tale om en halvering i antallet af ventehanner i forhold til 1995. De først udflyvende ♀♀ sås i Referenceområdet 15.05. med 14 pull. Med en total på 106 pull. 26.05. mod 116 foregående år, var der dog ikke tale om en tilsvarende reduktion i ynglesuccesen. Med 62 større pull. 7.06. vurderes det som i 1995 at et halvhundredede unger er blev flyvefærdige. Langli er en af de vigtigste ynglelokaliteter for Ederfugl i det danske Vadehav [3].

STELLERSAND *Polysticta stelleri*

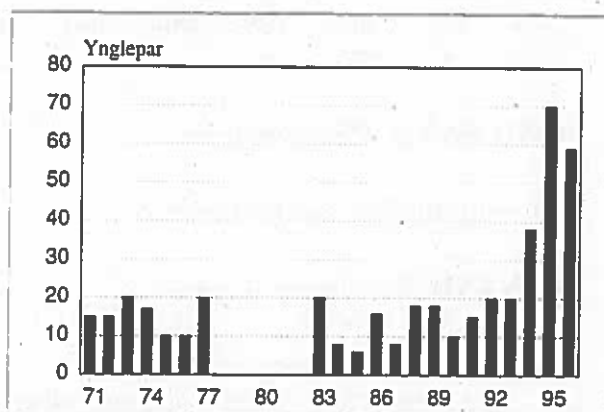
Fra 11.04. til 8.05. sås en ad. ♂ i pragtdragt i selskab med Gravænder ved Langli.

HAVLIT *Clangula hyemalis*

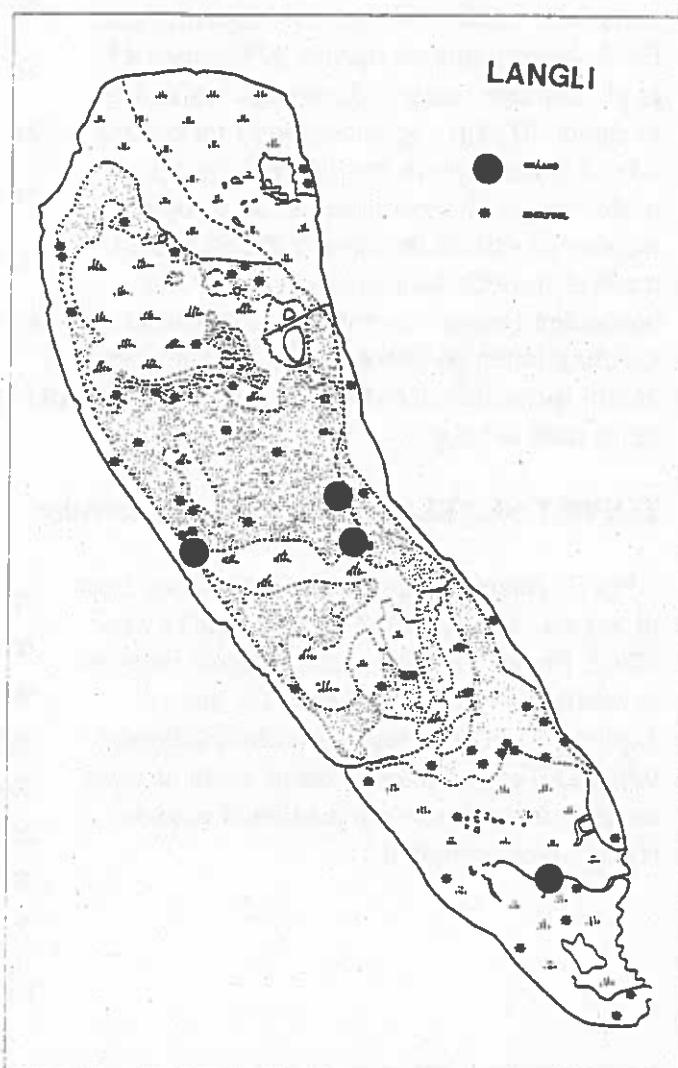
En enlig fugl sås sammen med Ederfugle syd for Spundsens 2.11.

SORTAND *Melanitta nigra*

I de kolde vintermåneder blev det kun til enkelte observationer af 1-4 expl. Eneste større antal i foråret blev 14 expl. i Hobo Dyb 9.04. En trækobservation af 30.000 expl. 27.05. drejede sig om fugle ved Grådybs udmunding udenfor tælleområdet. I juni og juli blev der gjort 3 observationer af enkelte svage eller olieskadede fugle. De fleste fugle i efteråret sås i forbindelse med kraftig vestenvind og olieudslip i Esperance Bugt. Der blev set Sortænder fra 25.09. til 22.12., med ialt 274 expl. fordelt på 22 observationsdage. Hovedparten blev registreret 20.12., hvor 181 expl. søgte ind på Skallingen i forbindelse med olieforurening.

Ederfugl. Ynglepar 1971-1996. Langli.

Gråand og Ederfugl. Redeforekomst. Langli 1996.

Månedssum:

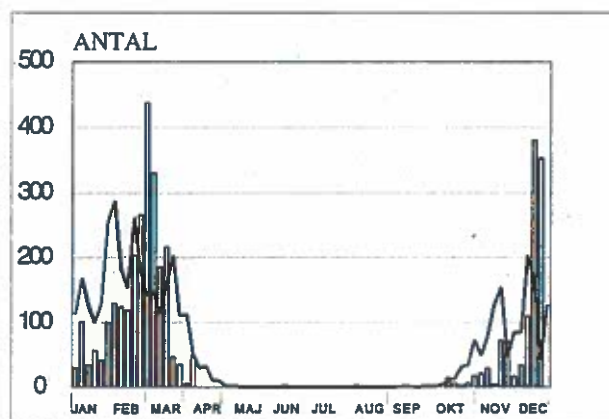
jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	5	4	14		1	2		2	16	18	238

FLØJLSAND *Melanitta fusca*

En enlig fugl sås syd for Langli 5.12.

HVINAND *Bucephala clangula*

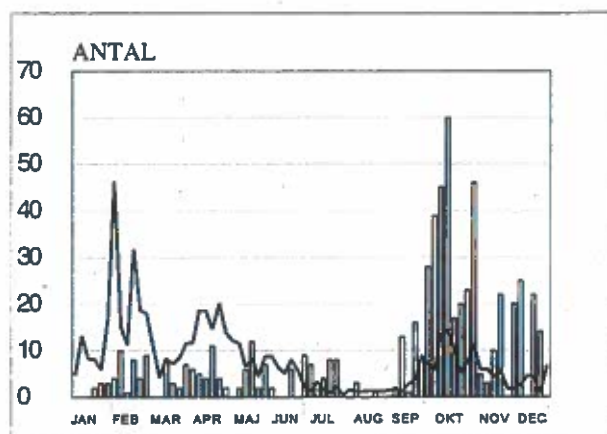
I årets første 1½ måned sås under 150 e-
xpl., men antallet steg kraftigt gennem sidste
halvdel af februar, hvor der blev mere frit
vand i det stærkt strømførende Hjerting Løb.
Forårskulminationen nåedes 27.02. med 437
expl. Gennem marts reduceredes bestanden
til under 50 expl., og sidste fugl i foråret sås
4.04. I sommerperioden blev der gjort 3
usædvanlige observationer af ialt 8 fugle i
dagene 12.- til 14.06. samt 5.08. Efterårstil-
trækket startede på normal vis 26.09. og
bestanden forøgedes jævnt frem til efterårs-
kulminationen på 380 expl. 21.12. De lavere
antal i første halvdel af december skyldes udelukkende forringede optællingsforhold i forbin-
delse med tæt tåge.

Hvinand. Langli 1996.

TOPPET SKALLESLUGER *Mergus serrator*

Fra de første 2 fugle blev set 20.01. og frem
til august, sås normalt 4-8 expl. dog 12 expl.
17.05. Fra et minimum sidst i august begyndte
antallet igen at stige. Den 8.09. sås 13
expl. og 17.10. opnåedes efterårets kulmina-
tion på 60 expl. Herefter sås et jævnt aftagen-
de antal året ud, selvom antallet lå et godt
stykke over normalen.

Toppet Skallesluger. Langli 1996.

STOR SKALLESLUGER *Mergus merganser*

Under kuldeperioden i januar og februar blev der jævnlig set mellem 20-30 fugle i Hjerting
Løb. Dog hele 81 expl. 30.01. Fuglene forsvandt ret pludseligt sidst i februar, dog rastede 5
fugle i Referenceområdet 21.04. På 5 observationsdage i maj og juni blev der set 2♂♂ i områ-
det.

Der blev som sædvanlig først set fugle igen sidst på året, med 4 observationer af 4-7 fugle fra 19.12.

RØD GLENTE *Milvus milvus*

En udtrækkende fugle ved Nyeng sås 21.04.

HAVØRN *Haliaeetus albicilla*

I perioden 5.- til 23.01. opholdt 2 imm Havørne sig i området. Oftest sås fuglene på isskru-ningerne mellem Langli og Hjerting. Der kom atter Havørn til området 5.12., hvor en juv. fugl rastede i marskområderne på Langli og Skallingen. Eventuelt samme fugl sås trække ind over øen 24.12.

RØRHØG *Circus aeruginosus*

Der blev set fugle fra 9.04. og frem til hidtil seneste observation for området 17.10., hvor 1 ad. ♀ rastede i ydermarsken på Skallingen. Igen i år, blev der set mange Rørhøge på Langli under forårstrækket, hvor et gammelt par opholdt sig fast på øen. Samme tendens i efteråret mellem 5.08. og 4.09., hvor der dagligt sås 3-5 fouragerende fugle, hvoraf 2-4 til stadighed opholdt sig på Langli. Højeste antal var 9 expl. 27.08.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			13	24	11	12	69	21	1		

BLÅ KÆRHØG *Circus cyaneus*

Fra 9.01. til 24.03., blev en 2K ♀ jævnligt set på både Langli og Skallingen. Fra 4.04. til 17.05. sås 4 fugle på Skallingen men ingen på Langli. Der kom atter fugle til området 16.09. og året ud sås næsten daglig 1-3 fugle.

HEDEHØG *Circus pygargus*

Den 5.06. sås en 3K ♂ på Skallingen. Herefter blev der set 1-3 ♂♂ på hver tælling frem til 2.07. Eneste observation på Langli blev en ad. ♂ på træk 21.06. Eneste ♀ blev set 3.07. Herefter kun spredte observationer af enlige ♂♂ på Skallingen frem til sidste observation 5.08.

DUEHØG *Accipiter gentilis*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
5	4	8	10	3	4		6	9	6	4	5

Gennem vinteren frem til de første trækbevægelser 19.03., huserede en 2K ♀ og en ad. ♀ på både Langli og Skallingen, med en overvægt af observationsdage på Langli. I foråret frem til 25.06., blev der som absolut minimum set 5 forskellige fugle og der var oftest tale om ♀♀ af

forskellig alder. Flest sås 15.04. med 3 expl., hvoraf en skadet 2K ♀ på Nyeng.

SPURVEHØG *Accipiter nisus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	2	5	4			1	9	8	27	15	9

Gennem vinteren blev det til spredte observationer af enlige fugle på både Langli og Skallingen. Forårstrækket var under det normale. Første trækkende fugl sås 7.03. Frem til sidste observation 30.04., blev der som et absolut minimum noteredes 4 individer. Der blev atter set fugle på træk i området fra 22.07. og frem til 22.12. Ofte drejede de jævnlige observationer sig om 1-2 expl. på Langli, men i oktober hvor trækket kulminerede blev der set op til 7 expl. 23.10., hvoraf 5 fugle noteredes på Skallingen.

MUSVÅGE *Buteo buteo*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
22	20	21	10	6	3	7	6	22	40	33	27

I vintermånederne frem til 3.03., sås en fast fugl på Langli, mens der på Skallingen i tilknytning til skovbrynet ved Ho Klitplantage ofte sås 2-3 fugle. Gennem marts og april blev observationerne færre og færre og i maj/juni var der kun det lokale ynglepar i plantagen tilbage. Den 6.07. sås den første trækkende fugl over Langli. Observationerne var overordentlig spredte frem til 3.09., hvor der atter dukkede en standfast fugl op på Langli. Tiltrækket kulminerede i oktober, hvor der jævnlige sås 3-4 fugle i området. Dog hele 7 expl. 10.10., hvoraf 5 fugle sås på Skallingen.

FJELDVÅGE *Buteo lagopus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
68	56	49	27					7	43	51	53

Der blev i lighed med de senere år set flere fugle end normalt, hvilket måske skal ses som følge af forbedrede fourageringsmuligheder på Mosegris. I årets tre første måneder blev der dagligt set 2-4 fugle på Langli og yderligere 3-5 fugle sås med jævn mellemrum på Skallingen i forbindelse med totaltællingerne. Fra starten af april reduceredes antallet til 1-3 fugle for hele området og sidste fugle forlod Langli 26.04.

Fjeldvågerne var igen i år ret tidligt på færde i efteråret, da en ad. ♂ slog sig ned på Langli 14.09., hvilket er den hidtil tidligst efterårsfugl for området. Det var dog først med. oktober af der kom flere individer til området og på Langli sås herefter dagligt 2-3 fugle. Yderligere 2-4 fugle opholdt sig fast på Skallingen året ud. Flest fugle noteredes fra sidst i november til starten af december med maksimum 8 expl. 5.12.

FISKEØRN *Pandion haliaetus*

I foråret blev der gjort 3 observationer af enlige trækkende fugle ved Langli hhv. 14.- og 20.04., samt 11.05. Efteråret bragte 4 enlige trækkende fugle med 3 observationer på Skallingen hhv. 9.- og 20.08., samt 3.09. og på Langli 26.08.

TÅRNFALK *Falco tinnunculus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1			2	3	4	3	90	28	18	2	3

En enkelt fugl blev set på Skallingen 5.01., men ellers var det først hen på foråret fra 18.04., at der atter blev gjort spredte iagttagelser af enlige omstrejfende fugle. I sommermånederne fra 14.06., blev der både set ad. ♂ og ♀ fouragere i området, hvilket tyder på et lokalt ynglepar.

Primo august dukkede ungfuglene op og der blev måneden ud set flere fugle end normalt. 3-4 fugle opholdt sig fast på Langli, mens op til 6 yderligere fugle blev set på Skallingen. Kulminationen for området som helhed faldt 13.08. med 19 expl., hvilket er det hidtil største antal for området. De mange standfaste fugle forsvandt ret pludseligt og i årets sidste tre måneder frem til 14.12. var der kun én fast fugl tilbage på Langli.

DVÆRGFALK *Falco columbarius*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	2	2	4	2			1	11	15	4	2

En overvintrende ♀ sås af og til på både Langli og Skallingen frem til 4.04., hvor andre individer begyndte at indfinde sig. Forårstrækket var ret normalt med spredte iagttagelser af 1-2 fugle frem til 8.05.

I efteråret ankom den første fugl, på normal vis 27.08., men det var først fra med. september at der regelmæssigt blev set Dværgfalk. Oftest sås kun én fugl på Langli, men i forbindelse med optælling af Skallingen blev der gjort enkelte observationer af yderligere 2-4 fugle. Fra slutningen af oktober og året ud var der kun én og sandsynligvis samme fugl tilbage.

LÆRKEFALK *Falco subbuteo*

En sydtrækkende fugl sås ved Langli 22.09.

VANDREFALK *Falco peregrinus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1		2				11	8	6	3	

Igen i år var der en klar nedgang i antallet af observationer både forår og efterår. I 1. halvår, var der kun 3 observationer på Langli af 2-3 forskellige fugle. I efteråret blev der igen set fug-

le fra 4.09., hvor 1 ad. ♀ sås på Langli Sand. Året ud blev der med jævne mellemrum set 1-2 fugle rastende syd for Langli eller på pælene ved Skallingens ydermarsk. Antallet af forskellige individer var svært at vurdere, men som minimum blev der set 1 ad. ♂, 1 ad. ♀, og 2 1K. fugle.

AGERHØNE *Perdix perdix*

Der blev set 7 fugle på Skallingen 10.11.

VANDRIKSE *Rallus aquaticus*

I de sydlige fyldegrave på Skallingen hørtes en fugl 22.07.

BLISHØNE *Fulica atra*

To enkeltfugle sås i Hjerting Løb hhv. 16.09. og 22.12.

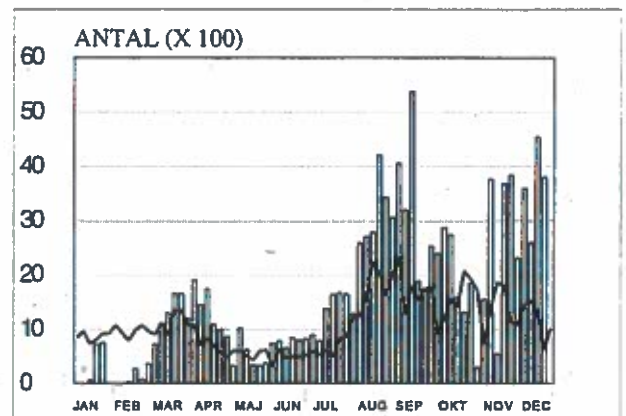
TRANE *Grus grus*

En ad. fugl sås trække over Langli 1.05. og 4 imm rastede på vaden ud for Nordpanden 8.05.

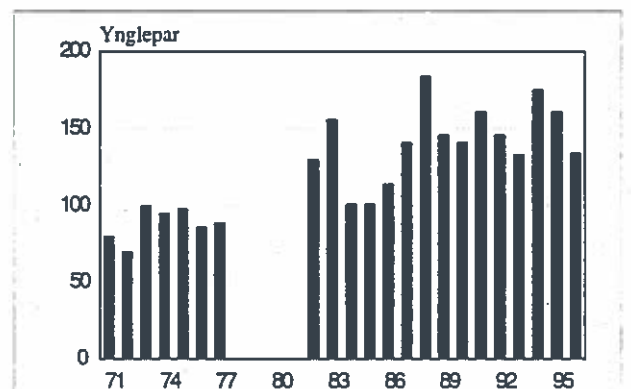
STRANDSKADE *Haematopus ostralegus*

Langli: 134-142 ynglepar

Som for mange af områdets øvrige fugle, betød det permanente isdække i årets først 2 måneder, at hovedparten af de ca. 2000 fugle, der fouragerede på vadefladerne i november og december 1995, forsvandt. I dagene 19.-til 22.01., blev der dog set ca. 800 fugle. I marts blev der set flere og flere fugle i takt med isens forsvinden og forårskulminationen blev på 1914 expl. 4.04. Fra slutningen af april og til med. juli var der kun de lokale ynglefugle tilbage samt ca. 500 ikke-ynglende fugle, der til forskel fra ynglefuglene højvandsrastede på Langli Sand. Fra 13.07. kom der atter trækfugle til og antallet steg jævnt frem til efterårets kulmination på 5385 expl. 16.09. Herefter var der som hovedregel 3000-4000 fugle i området. Da Strandskaderne primært optaltes ved højvande, blev antallet på flere af tællingerne i oktober og november undervurderet, idet et stort antal fugle søgte til Fanø på grund af ekstra høj vandstand.

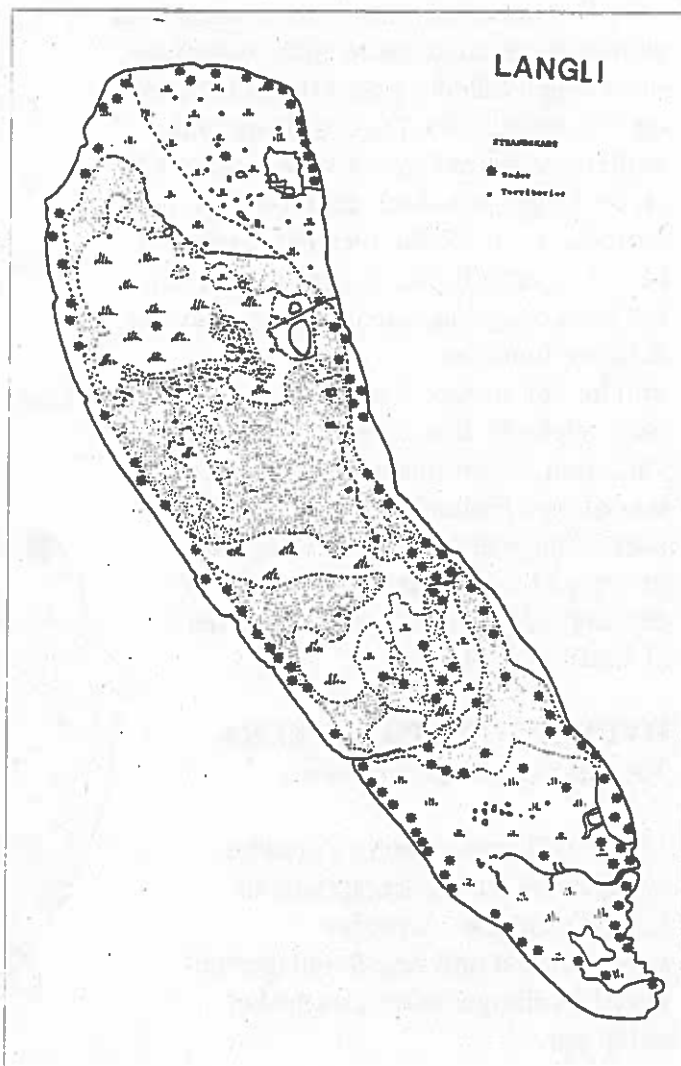
Strandskade. Langli 1996.

Strandskade. Ynglepar 1971-1996. Langli.

Ynglefugle:

Selvom det var ret koldt i starten af foråret var de første fugle inde på øen 6.03., umiddelbart efter at sneen forsvandt. Allerede 19.03. var der etableret mere end 10 territorier på øen. Herefter gik det stærkt og primo april var de første 100 territoriehævdende fugle inde. Den første rede blev fundet på vestkysten 8.05., men æglægningen må være startet nogle dage før, idet der blev set små unger allerede 27.05. Der blev ialt gjort 116 redefund, og ved en individ optælling 14.5., blev der estimeret en bestand på 134 par. Kortlægning af yderligere 26 par fortrinsvist i Nordmarsken bragte bestanden op på 142 par, hvilket er det laveste siden 1993. Den første rede med klæggede æg sås på østkysten 27.05., og under kystgennemgangen 2.06., var de fleste reder fuldlagte. Den ringe ynglesucces fra 1995 gentog sig, idet der kun blev fundet en håndfuld store unger. Bestanden på Langli udgør næsten 10 % af den danske Vadehavsbestand [3].

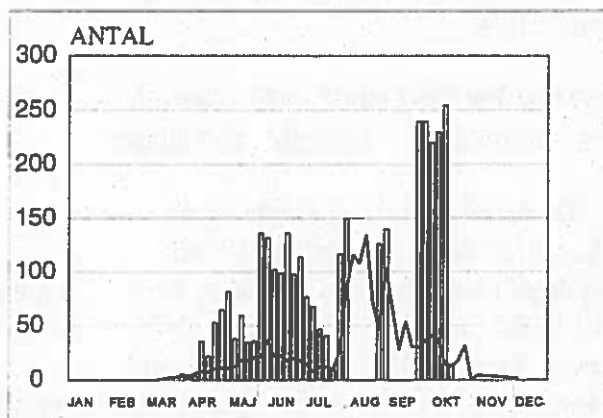

Strandskade. Rede- og territorieplacering. Langli 1996.

KLYDE *Recurvirostra avocetta*

Langli: 75 ynglepar

Som følge af den kolde vinter ankom de lokale ynglefugle lidt senere end normalt 29.03., og først i et stigende antal fra med. april til ynglebestanden var stabil omkring de 140 individer ult. maj. Gennem juli måned forlod ynglefuglene området til fordel for en flok fældende fugle, der i forhold til de sidst to års rekordstore forekomster, kun sås i beskedent antal med maksimum 255 expl. 17.10. Fuglene rastede ikke som tidligere år fast ved Nyeng Hale.

Klyde. Langli 1996.

Ynglefugle:

Medio maj blev der kun optalt 32 indivi-

der i Nordmarsken, men i sidste uge af maj ankom der et langt større antal ynglefugle til området. Således hele 116 expl. 26.05., og 136 expl. 30.05. Disse sent ankomne ynglefugle må antages at være individer fra en nærliggende koloni, der blev opgivet. I perioden 6.- til 20.06. blev der registreret 68-70 rugende fugle, da der var flest. Under kystzonegenngangen 2.06. blev der desuden fundet en

mindre koloni med 5 reder på Vestkysten (se ynglekort). Eneste tegn på ynglesucces var 2 pull. i Nordmarsken 27.06. Den rekordstore bestand på 75 par var især betinget af fraværet af ræve. Kolonien på Langli udgør nu ca. 15 % af den samlede bestand i den danske del af Vadehavet [3].

HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE *Charadrius alexandrinus*

Den 9.07., sås en enlig ♂ trække syd gennem Referenceområdet til Langli Sand. Der var ingen yngleaktivitet omkring Skomagersletten på Skallingen efter 2 år med et enligt par.

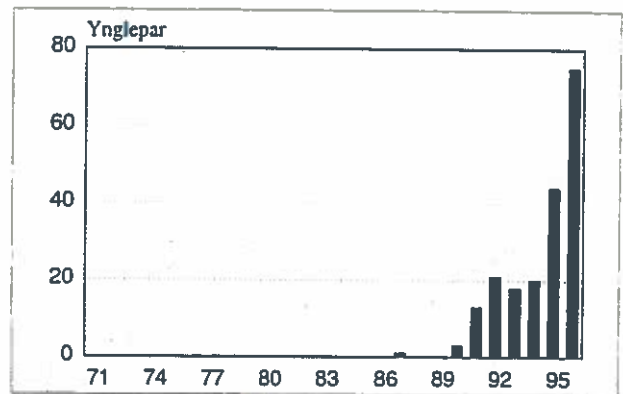
LILLE PRÆSTEKRAVE *Charadrius dubius*

En trækkende fugl hørtes over Nyeng 21.04.

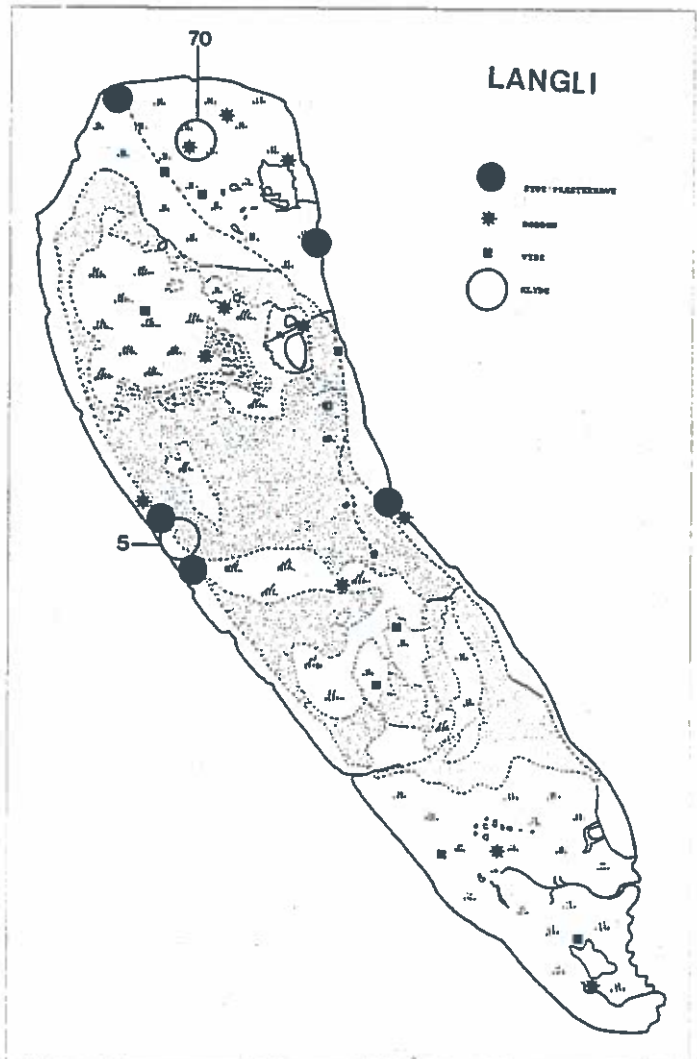
STOR PRÆSTEKRAVE *Charadrius hiaticula* Langli: 5 ynglepar

De første 8 fugle dukkede op på Langli 27.02. og tiltrukket af den sydlige race (*hiaticula*) fortsatte frem til 15.04., med en kulmination på 56 expl. 4.04., hvilket er nogle flere end normalt. Blandt disse var også områdets ynglefugle. Fugle af den nordlige race (*tundrae*) passerede området fra 30.04. til 16.06. Flest sås 31.05. med 76 expl.

Frem til efterårstrækket satte ind med 50 expl. 2.08., blev der næsten dagligt set 2-10 fugle på Langli. Trækket af adulte fugle kulminerede ret hurtigt med 101 expl. 5.08. På tællingerne

Klyde. Ynglepar 1971-1996. Langli.

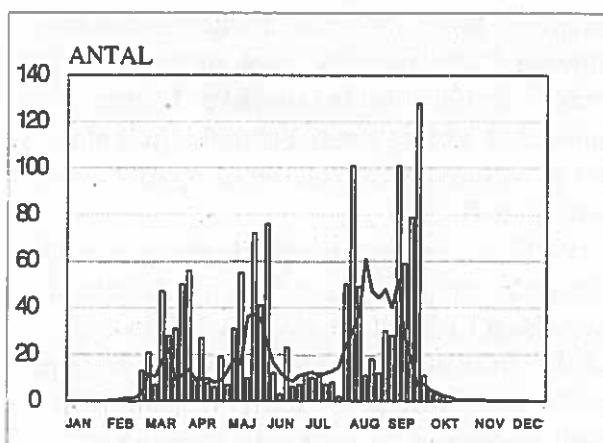

Stor Præstekrave, Rødben, Vibe og Klyde. Rede- og koloniplacering. Langli 1996.

med.- til ult. august sås kun omkring 15 fugle. Et noget større ungfugle træk indledtes 2.09., og kulminerede noget senere end normalt med 128 expl. 24.09. Få dage herefter var praktisk talt alle fugle væk og observationerne blev meget spredte frem til en sen sidste jagttagelse 12.11.

Ynglefugle:

Årets 5 par blev optalt ved territoriekortlægning i perioden 27.05. til 4.06. Første tegn på yngleaktivitet, var 2 par i parringsflugt på vestkysten 20.03. Herefter blev der set 5 stedfaste par i eller tæt ved Havternekolonier. En død pull. fandtes ved havnen 2.06., og 2 levende samme sted 5.6 og 10.06. Der sås ingen flyvefærdige unger.

Stor Præstekrave. Langli 1996.

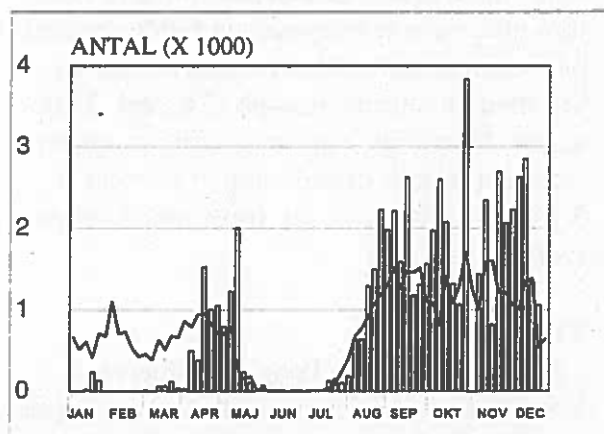
POMERANSFUGL *Charadrius morinellus*

På den nordlige del af Skallingen blev der set en enlig fugl sammen med Hjejler 2.09.

HJEJLE *Pluvialis apricaria*

Bortset fra 2 observationer af 130-250 fugle midt i januar, fortrængte de kolde østlige vinde samtlige fugle fra området. Først primo marts, hvor tøbruddet satte ind, blev der igen jævnlige set fugle, men antallet var dog langt under det normale. Den 4.04. rastende 502 expl. i Referenceområdet. Et stigende antal noteredes den efterfølgende måned frem til en lettere forsinket forårskulmination 10.05. med 2005 expl. Som i de fleste tidligere år forlod fuglene herefter området ret hurtigt.

3 fugle blev set et par gange i løbet af sommeren, indtil der dukkede nye fugle op 9.07. Antallet forøgedes jævnt frem til ult. august, hvor et ret fast efterårsniveau på 2000-2500 fugle nåedes. Den 31.10., blev der i forbindelse med tiltræk af ungfugle set 3835 expl., hvilket er det normale tidspunkt for efterårskulminationen. Sent i december faldt antallet til 1000-1500 fugle.

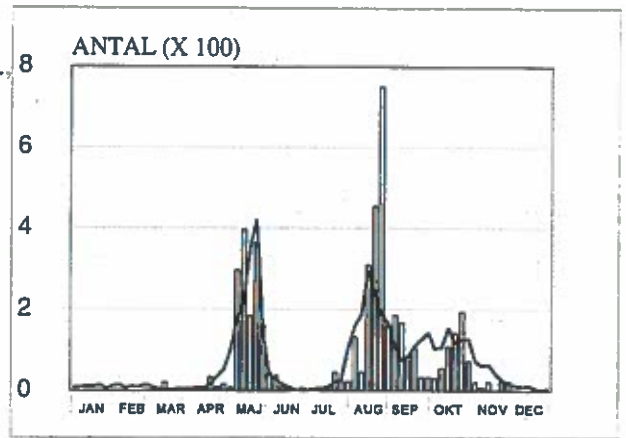
Hjejle. Langli 1996.

STRANDHJEJLE *Pluvialis squatarola*

Som det kan ses ud fra baggrundskurven, var trækforløbet for arten året igennem ret gennemsnitlig. Der var dog ingen observationer af overvintrende fugle, men kun en enkelt observation i det tidlige forår 15.03. af 20 expl. Hovedtrækket sås fra 18.04. Primo maj rastede

knap 300 fugle i området. Forårstrækket kulminerer 15.05. med 397 expl. og frem til 23.05. forblev de fleste fugle i området. I sidste halvdel af juni og første halvdel af juli blev der gjort spredte iagttagelser af op til 7 oversomrende fugle.

Fra 17.07. sås igen dagligt fugle og antallet forøgedes ret jævnt frem til et maksimum af hovedsagelig adulte fugle på hele 750 expl. 24.08., hvilket er højeste antal siden efteråret 1989. Antallet faldt lynhurtigt til under 200 fugle og bortset fra en mindre stigning ult. oktober, sås et faldende antal året ud.

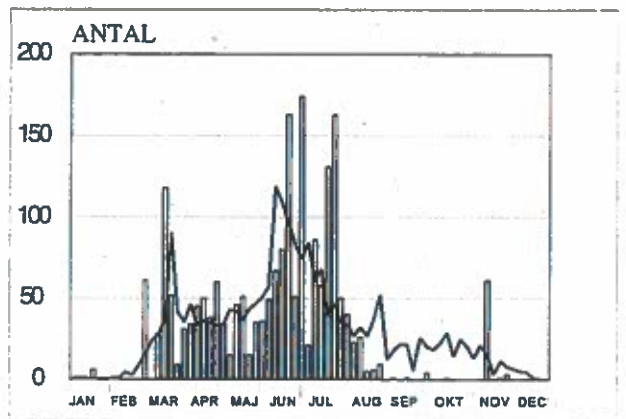

Strandhjejle. Langli 1996.

VIBE *Vanellus vanellus*

Langli: 6-8 ynglepar

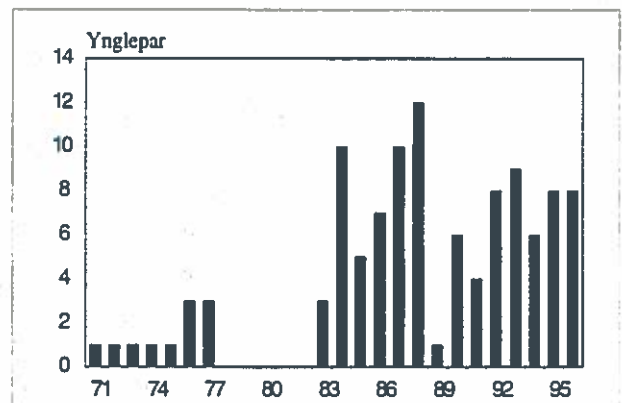
Bortset fra to observationer af enkeltfugle sås de første 27.02. med ialt 59 expl. Den 15.03. toppede forårstiltrækket med 118 expl., hvoraf lidt under halvdelen var de lokale ynglefugle på Langli/Skallingen. Primo juni noteredes et begyndende fældningstræk på Skallingen. Trækket forløb frem til ult. juli med en kulmination på 174 expl. 25.06. I august forsvandt stort set alle fugle, og bortset fra en enkelt observation af 61 expl. 1-3.11., var arten stort set fraværende i efteråret.

Vibe. Langli 1996.

Ynglefugle:

De første fugle på Langli stod parvis i Nordmarsken 15.03. Gennem marts og april var der yderligere enkelte mere eller mindre faste par omkring Fannikeskift og Kogleaksøen, men først i starten af maj viste fuglene for alvor tegn på at have etableret sig og bestanden var stabil med 12-14 individer måneden ud. Territoriekortlægning viste en bestand på 8 par. Den første af 4 reder blev fundet som fuldlagt i Nordmarsken 21.05., mens de 3 øvrige noteredes fuldlagte lige i månedskiftet. Redebesøg i 1. halvdel af juni viste at der løbende forsvandt æg fra rederne som følge af prædation, formodentlig fra Stormmågerne. Det blev således kun set 1 pull. i Fannikeskift 15.06.

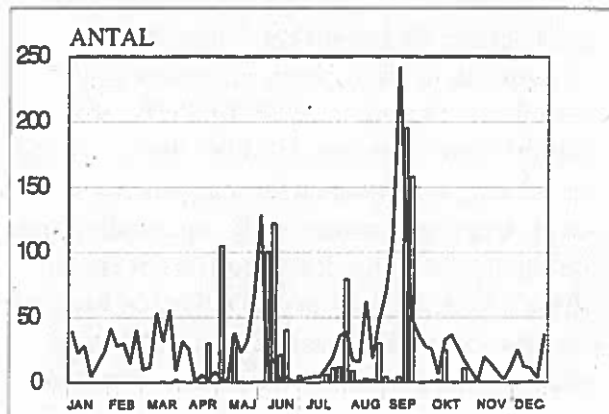

Vibe. Ynglepar 1971-1996. Langli.

ISLANDSK RYLE *Calidris canutus*

Isvinteren fordrev de ca. 50 fugle, der plejer at overvintre i området. I sidste halvdel af marts sås et begyndende forårstræk. Et lettere forsinket hovedtræk indledtes 18.04. og kulminerede 30.04. med 105 expl., hvorefter antallet aftog indtil midten af maj. Et større træk af fugle fra den sibiriske bestand noteredes 31.05. med 100 expl. Trækket af disse fugle kulminerede 5.06. med 122 expl., hvorefter de gradvist forlod området frem til de sidste 5 fugle sås 25.06.

Efterårets første adulte fugl sås 17.07. og deres efterårstræk kulminerede 30.07. med 79 expl. Sidst i august begyndte de juvenile så at ankomme. Trækket af disse fugle kulminerede 13.09. med 195 expl., hvorefter rastebestande gradvist reduceredes året ud.

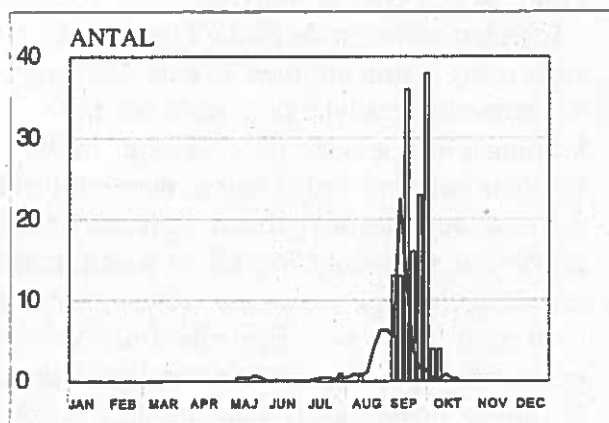
Islandsk Ryle. Langli 1996.

SANDLØBER *Calidris alba*

Der var i år ikke nogen vinteriagttagelser. Forårstrækket var derimod større end normalt med daglige observationer af 2-13 rastende fugle på Langli's østkyst i perioden 15.- til 31.05. Flest fugle sås 23.05. på Langli Sand med 89 expl. I efteråret blev der som sædvanligt kun gjort spredte iagttagelser i forbindelse med kraftig vestenvind. Ialt blev der på 6 observationsdage set 28 fugle i perioden 28.08. til 20.12., med maksimum 9 expl. 20.12.

DVÆRGRYLE *Calidris minuta*

Ingen observationer under forårstrækket. Som for det øvrige Danmark optrådte arten invasionsagtigt i efteråret. Først adulte fugl sås 29.07., men det var først da ungfuglene indfandt sig 8.09., at der for alvor kom fugle til området. Den 15.09. sås 36 expl. på østkysten af Langli. Flest sås 1.10. med 38 expl., hvoraf hovedparten rastede på Skallingsiden af Referenceområdet. Arten blev sidst iagttaget 10.10. med endnu en observation fra Skallingen.

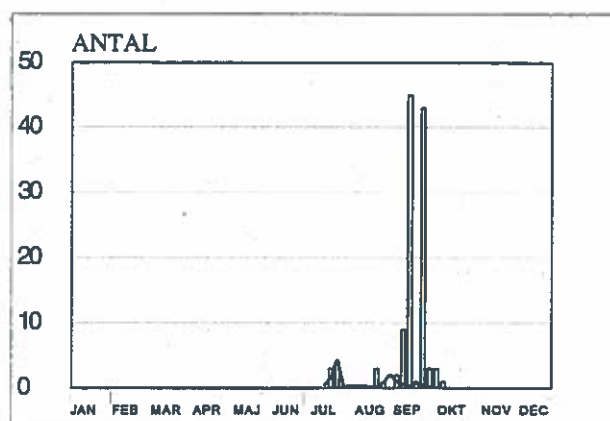
Dværgryle. Langli 1996.

TEMMINCKSRYLE *Calidris temminckii*

En sydtrækkende fugl på Langli 28.08. er, overraskende nok, ny art for øen.

KRUMNÆBBET RYLE *Calidris ferruginea*

Der blev som sædvanligt ikke set nogen fugle under forårstrækket. I lighed med Dværgryle optrådte arten invasionsagtigt i efteråret. I perioden 19.07. til 25.08., trak de adulte fugle igennem. I alt blev der set 12 fugle fordelt på 5 observationsdage med 1-4 expl. Ungfugle ankom 4.09., og parallelt med de Islandske Ryler, kulminerede trækket af disse 13.09. med 45 expl. De fleste af fuglene forblev i området i blandede ryleflokkede på østkysten af Langli frem til sidste større observation 24.09. af 43 expl. Efterårets sidste fugl noteredes 11.10.

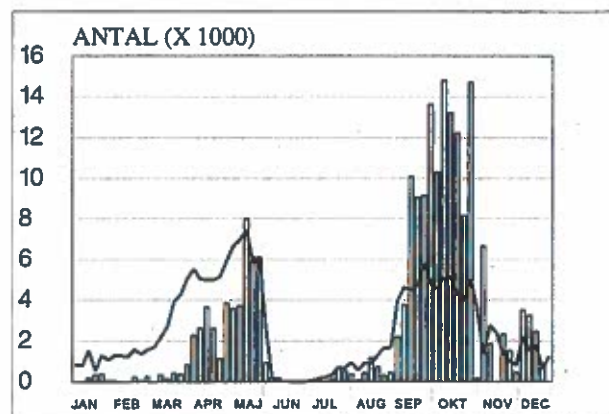
Krumnæbbet Ryle. Langli 1996.

ALMINDELIG RYLE *Calidris alpina*

Under kuldeperioden i januar og februar, var antallet af overvintrende fugle stærkt reduceret. Oftest sås 200-350 expl. I sidste halvdel af marts kom der gang i trækket, men helt frem til forårskulminationen på 8006 expl. 15.05., lå rastebestanden konstant 2-3000 under det normale. Ult. maj registreredes et markant borttræk og fra midt i juni sås kun enkelte individer.

Efterårstrækket af de adulte ryler gik så småt igang primo juli med 79 expl. 9.07. og der noteredes gradvist flere fugle frem til kulminationen af disse på 1152 expl. 15.08.

Gennem sidst halvdel af august noteredes en konstant reduktion i rylernes antal. Den 4.09., dukkede de juvenile fugle op, og hidtil største forekomster observeredes. På førstedagen sås 2205 expl. mod kun 174 expl. to dage forinden. Allerede 16.09. talte rastebestanden, der hovedsageligt opholdt sig på vaden syd for Langli over 10000 expl. og trækket kulminerede 9.10. med 14800 expl. Fem eller seks farvemærkede individer fra et forskningsprojekt på Tipperne, sås med jævne mellemrum blandt de mange ryler, der forblev i området måneden ud. De noget "lavere" antal midt i oktober skyldes udelukkende dårlige optællingsforhold på Langli Sand. Fuglene forsvandt som sædvanligt, i løbet af november og december og 22.12. var der kun 896 expl. tilbage.

Almindelig Ryle. Langli 1996.

BRUSHANE *Philomachus pugnax*

Selvom Brushønsene altid har været fåtallig under forårstrækket, er det første år, hvor arten slet ikke blev set i hele 1. halvår. I efteråret dukkede de første 5 ♂ op i Fannikeskiftet på Langli 23.06. Frem til sidste observation 19.10., blev der kun gjort spredte iagttagelser af ialt 39 fugle fordelt på 12 observationsdage. Der blev som maksimum set 10 expl. 2.09.

ENKELTBEEKKASIN *Lymnocyptes minimus*

Igen et meget magert år pga. af manglende vand på Langli. Under forårstrækket blev der set en fugl på Skallingen 4.04. og yderligere en forårsfugl sås i det knastørre Fannikeskift på Langli 28.04.

Efterårets eneste blev set i Sydmarsken på Langli 4.10.

DOBBELTBEEKKASIN *Gallinago gallinago*

Under forårstrækket blev der i perioden 25.03. til 24.04. kun set 6 fugle på 5 observationsdage, hvilket er noget under det normale.

Efterårets første fugle blev set på Skallingen 22.07., men det var først fra med. august at der dukkede mange fugle op - primært i Kogleakssøen på Langli. Herfra 9 expl. 5.09. og som maksimum 11 expl. 12.10. I november og december blev der kun gjort spredte observationer på Langli af 1-3 expl.

SKOVSNEPPE *Scolopax rusticola*

3 observation på Langli af ialt 7 fugle i perioden 28.03. til 3.04., er noget over det normale. Under efterårstrækket noteredes en enlig fugl 10.11.

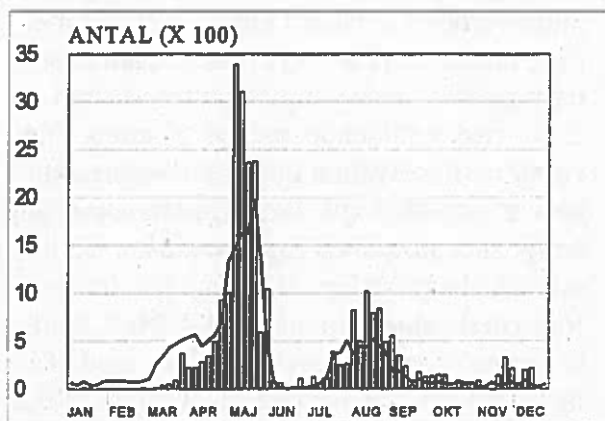
STOR KOBBERSNEPPE *Limosa limosa*

Den 18.04. sås 2 rastende fugle i Referenceområdet og under ynglefuglekortlægningne på Skallingen 29.04. noteredes en enlig fugle i ydermarsken. Derudover en trækkende fugl 27.06.

LILLE KOBBERSNEPPE *Limosa lapponica*

Under vinterens lange kuldeperioden blev der fra tid til anden set ca. 10 fugle, hvilket er noget under det normale. Forårstrækket gik først igang i sidste halvdel af marts, men selvom rastebestanden forøgedes ret konstant gennem hele april forblev antallet af fugle nogle hundrede under det normale. Hovedtrækket indledtes i månedskiftet april/maj med 931 expl. 30.04. Trækket kulminerede ret hurtigt herefter med 3391 expl. 8.05. Af disse forblev 2500-3000 fugle i området til ult. maj., hvor trækket de fleste tidligere år har kulmineret. Fuglene forsvandt på normal vis i de sidste dage af maj og begyndelsen af juni. Med 3 observationer af 100-130 fugle i juni-juli, blev der i år noteret flere oversomrende fugle end normalt.

Efterårstrækket begyndte ult. juli, med 391 expl. 22.07. og det efterfølgende tiltræk forløb på normal vis med et stigende antal frem til kulminationen af ungfugle 17.08. med 1020 expl. Antallet af fældende fugle reduceres i sidste halvdel af august og hele september til 130-170 fugle, der forblev i området året ud.

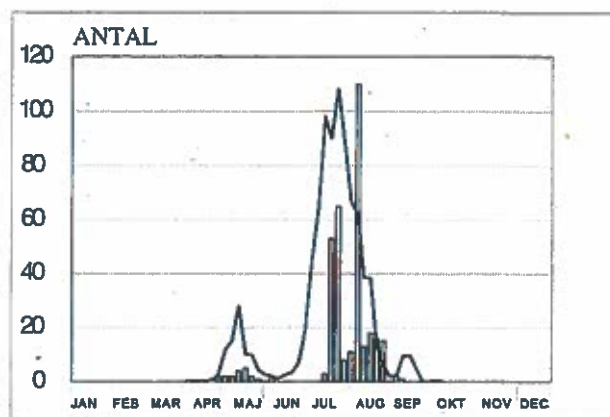

Lille Kobbersnippe. Langli 1996.

LILLE REGNSPOVE *Numenius phaeopus*

Igen i år blev forårstrækket ret ubetydeligt og sås i perioden 18.04. til 31.05. Flest sås 15.05. med 5 expl.

Efterårstrækket var også ret moderat og først observation faldt endda så sent som 12.07. Antallet forøgedes dog hurtigt til 53 expl. 19.07. Efterårskulminationen sås 5.08. med 110 expl. Det mindre "hul" i observationsrækken omkring månedsskiftet juli/august hænger nøje sammen med at fuglene hovedsageligt opholdt sig i ydermasken på Skallingen, hvor de ret nemt forsvinder i den høje vegetation af Stikløs Kilebæger. Indtil sidste fugl 9.09. sås gennemgående 10-20 fugle.

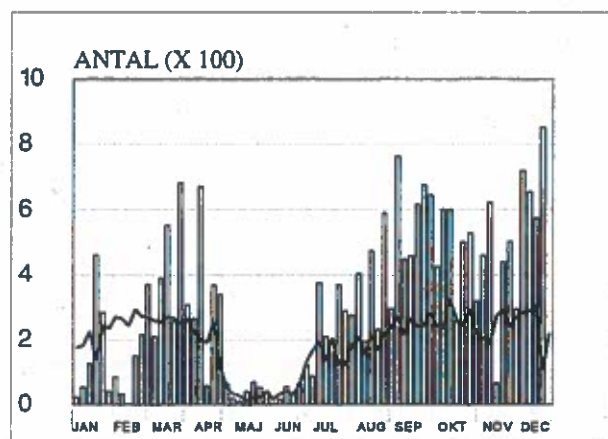

Lille Regnspove. Langli 1996.

STOR REGNSPOVE *Numenius arquata*

Bortset fra en kraftig reduktion i rastebestanden under kuldeperioden i januar og februar, blev der igen i år set rekordstore antal både forår og efterår. Mens rastebestanden i 80'erne lå på et niveau omkring de 3-400 fugle er der op gennem 90'erne sket en kraftig forøgelse til et niveau i år på omkring 700 fugle. Flytællingerne i hele Vadehavet viser samme tendens, selvom flytællingen undervurderer antallet i Langli området med flere hundrede procent [2]. Det stigende antal fugle kan sandsynligvis sættes i forbindelse med et faldende jagttryk på arten. Ene- ste større observation under den strenge vinter i år, var 461 expl. 19.01. rastende på Langli Sand mellem isskruningerne. Det er ikke utænkeligt at et stort antal fugle netop har skjult sig her under de øvrige vintertællinger. Med isens opbrud i begyndelsen af marts blev der set flere og flere fugle i forbindelse med tiltræk og forbedrede observationsforhold. Med marts var der igen over 500 fugle i området, og rastebestanden var på sit højeste 25.03. med 681 expl. Fra med. april faldt antallet af fugle markant og primo maj var der kun ca. 40 fugle tilbage. I sommerperioden vekslede antallet mellem 20 og 50 fugle.

Med 123 expl. 25.06., sås et begyndende træk af adulte fugle. Tiltrækket fortsatte gennem juli og i august suppleredes rastebestanden med ungfuglene. En midlertidig kulmination sås 4.09. med 763 expl. Bestanden stabiliseredes herefter omkring de 700 individer. Lavere antal igennem oktober skyldes formodentlig undervurdering af antallet ved udelukkende at optælle arten, når fuglene står tæt pakkede under højvandsrast på Langli Sand. Det maximale antal noterades 22.12. med 851 expl. I de senere år er de største forekomster tilsvarende set sidst på året.

Stor Regnspove. Langli 1996.

SORTKLIRE *Tringa erythropus*

Selvom forårstrækket altid har været meget fåtalligt, er det første år, hvor arten fuldstændig udeblev under trækket i april og maj. Efterårstrækket var også noget anderledes end normalt. Første fugl, sås 20.06. Dagen efter kulminerede trækket af de adulte ♀♀ med 16 expl., hvilket overraskende nok blev største antal i efteråret. Det efterfølgende tiltræk af ♂♂ og ungfugle i perioden 5.08. til 31.10., sås nemlig kun i et meget ringe omfang, med højest 14 expl. 2.09.

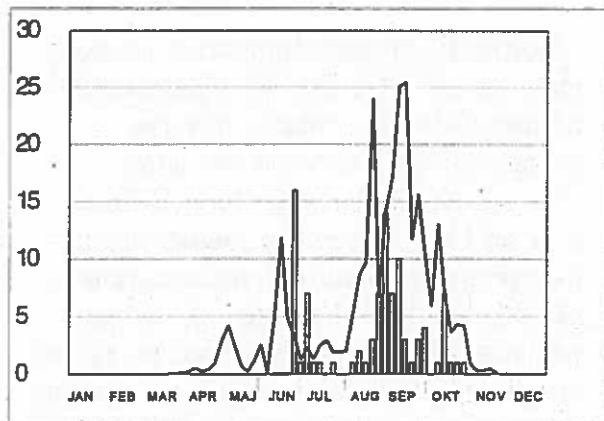
RØDBEN *Tringa totanus*

Langli: 6-11 ynglepar

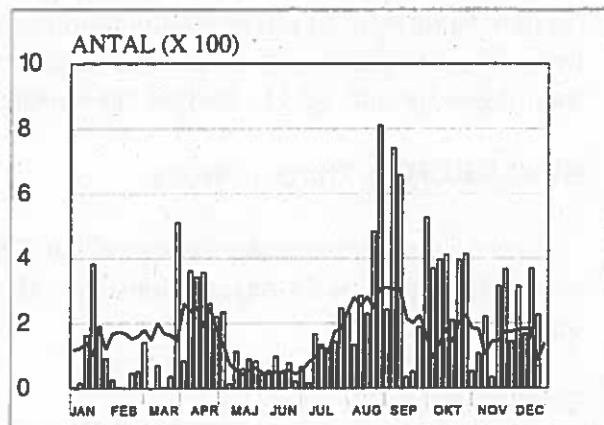
Selvom en del af de mange overvintrende Islandske Rødben måtte trække bort fra området lige omkring årsskiftet som følge af udbredt isdække, blev der ved en enkelt lejlighed 19.01., set 382 expl. Ellers blev der kun konstateret 150-200 individer indtil fuglene begyndte at samle sig i den nordlige del af Vadehavet, inden deres videre træk i april til ynglepladserne på Færøerne og Island. Forekomsten kulminerede 25.03. med 510 expl. Primo maj til primo juli, sås kun en halv snes ynglefugle på Langli samt små 90 ikke-ynglende fugle. I løbet af juli startede efterårstrækket for alvor og fra 20.08. nåede antallet op på godt 400 fugle, hvilket holdt sig året ud. Trækket kulminerede med et rekord stort antal på 810 expl. 25.08.

Ynglefugle:

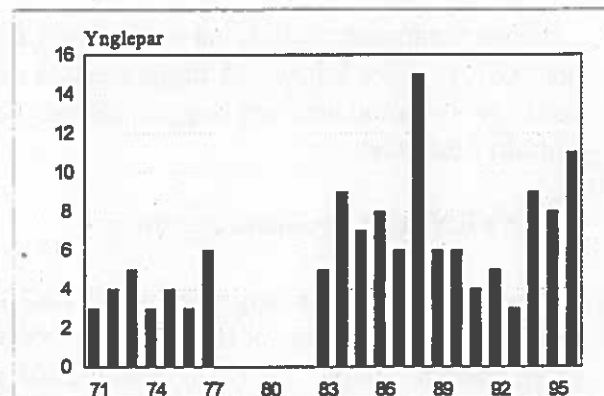
Sæsonens første territoriehævdende par var på vingerne over Nordmarsken 16.04. og i den efterfølgende måned blev der i de lavere liggende områder ved Kogleakssøen, Fannikeskift og Sydmarsken kortlagt yderligere 10 territorier. I juni og juli blev der ofte set nogle enkelte ungevarslenede fugle, men der var ikke tegn på den store ynglesucces, da der kun sås 1 pull. midt på vestkysten 21.06.

Sortklire. Langli 1996.

Rødben. Langli 1996.

Rødben. Ynglepar 1971-1996. Langli.

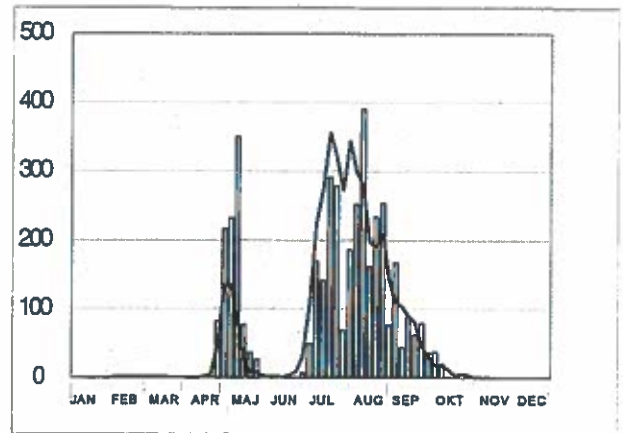
HVIDKLIRE *Tringa nebularia*

Bortset fra et større forårstræk end normalt, var der både tids- og antalsmæssigt en ret pæn overensstemmelse med det gennemsnitlige trækforløb for arten.

De første 2 fugle, under forårstrækket, blev set 18.04., hvorefter antallet steg på hver tælling frem til forårskulminationen på 350 expl. 8.05. Fuglene trak bort gennem resten af maj og fra primo juni var der kun en enkelt oversomrende fugl i området.

Efterårstrækket af adulte ♀♀ startede på normal vis 25.06. I juli fulgt de adulte ♂♂, og rastebestanden af gamle fugle toppede

19.07. med 291 expl. Tiltrækket af de juvenile fugle startede 29.07. og der sås herefter flere og flere fugle frem til efterårskulminationen 10.08. med 390 expl. Et jævnt aftagende antal sås frem til primo oktober, hvor de sidste fugle forlod området. En enkelt fugl blev dog set på Skallingen frem til 13.11., hvilket var seneste observation for området.

Hvidklire. Langli 1996.

SVALEKLIRE *Tringa ochropus*

Ingen observationer under forårstrækket. Efterårstrækket sås i perioden 19.07. til 13.09., med ialt 21 fugle på 11 observationsdage. Højeste antal blev 15.08. med 5 expl. Et år noget under det normale.

TINKSMED *Tringa glareola*

Ingen observationer under forårstrækket. Efterårstrækket sås i perioden 22.07. til 27.08., med to observationer på Skallingen af ialt 3 fugle. De få jagttagelser skal ses i lyset af manglende vand i Kogleakssøen og Fannikeskift på Langli samt i panderne på Skallingen.

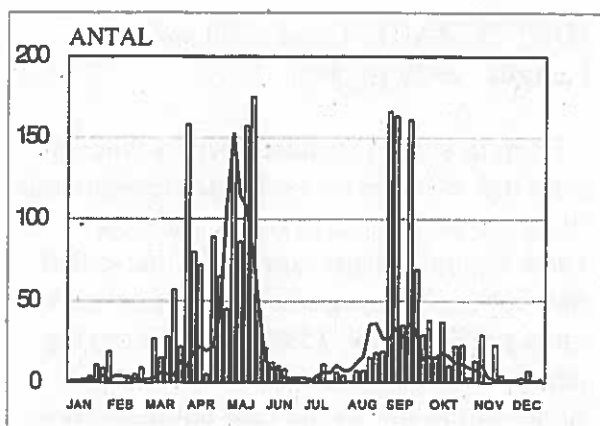
MUDDERKLIRE *Actitis hypoleucos*

Eneste forårsobservation var en fugl på Langli 21.- og 22.05. Efterårstrækket forløb i perioden 9.07. til 4.09. Ialt sås 76 fugle, med 24.- og 27.08. som bedste dage med 13 expl. De forholdsvist lav antal gennem begge træktider var sandsynligvis tegn på forringede fourageringsforhold i området.

STENVENDER *Arenaria interpres*

Selvom vinteren var lang og hård sås 10-20 overvintrende fugle i januar og februar. I de seneste år er der blevet set flere og flere overvintrende fugle i Vadehavet [5]. Den 4.04. sås det første maksimum på 158 expl. I den efterfølgende måned blev der kun set omkring 80 fugle. Derefter steg rastebestanden til 139 expl. 8.05., men det var først ret sent, 21.05., at trækket kulminerede med 175 expl. Antallet faldt hurtigt, og der oversomrede kun nogle enkelte fugle.

Efterårstrækket satte allerede ind 19.07. med 11 expl. og antallet steg kun svagt frem til en pludselig kulmination på 166 expl. 4.09. Frem til 22.09., forblev de mange fouragerende fugle på muslingebankerne i Hjerting Løb. Gennem oktober og november blev der på de fleste tællinger set 20-40 fugle, men i december forsvandt også disse fugle. Sidste observation var 4 expl. 19.12.

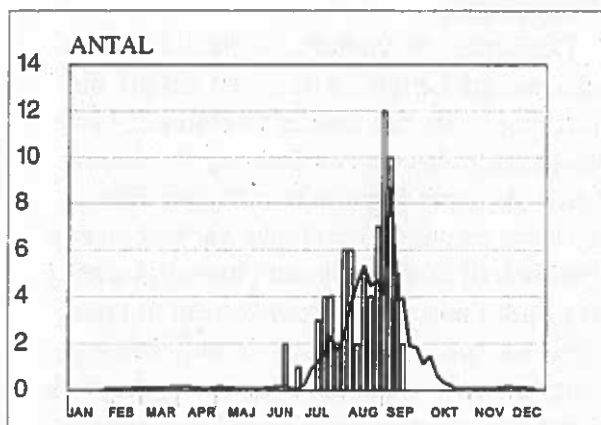
Stenvender. Langli 1996.

MELLEMKJOVE *Stercorarius pomarinus*

Den 10.07. sås 2 ad. og 1 2K fugl rastende på østvaden ud for Nordmarsken på Langli.

ALMINDELIG KJOVE *Stercorarius parasiticus*

Der blev som sædvanlig ikke set nogen fugle under forårstrækket. To observationer af 1-2 expl. i juni, drejede sig om omstrejfende fugle, der blev tiltrukket af de mange Splitternes, der fouragerede i området. Efterårstrækket startede 11.07. Frem til efterårskulminationen på 12 expl. 2.09., blev der dagligt set flere og flere fugle jage rundt over Langli Sand. Fuglene forsvandt ret hurtigt med sidste observation 16.09. Det var usædvanligt at der ikke blev set fugle i oktober.

Almindelig Kjove. Langli 1996.

SORTHOVEDET MÅGE *Larus melanocephalus*

Kun en enkelt observation af en 3K fugl 15.07. Fuglen rastede et par timer i Fannikeskiftet sammen med Hætte- og Stormmåger.

DVÆRGMÅGE *Larus minutus*

Ingen observationer fra foråret. Første fugle i efteråret sås 2.09. i Sydmarsken. Der blev første set fugle igen i forbindelse med kraftig vestenvind i dagene 5.- og 6.11. Ialt blev der set 23 fortrinsvist adulte fugle, der søgte læ i det oversvømmede Fannikeskift. Den 11.11. blev årets sidste fugl set.

HÆTTEMÅGE *Larus ridibundus*

Langli: 2926 ynglepar

Frem til starten af marts, hvor tøbruddet satte ind, blev der set små 100 overvintrende fugle SØ for Langli, hvor der var mest åbent vand. Gennem marts, april og 1. halvdel af maj opbyggedes ynglebestanden til et maksimum på 5226 expl. 15.05. Frem til ungfuglene kom på vingerne sås fast 4000-5000 fugle. Midt i juli var de flest ungfugle flyvefærdige og sammen med et stort antal fugle udefra samlede de sig på Langli Sand ved aftentide. På overnatningstillinger, blev der maksimalt optalt 12790 expl. 25.07. og de fældende fugle blev til starten af september, hvor der 4.09. taltes 12030 expl. Herefter sås en gradvis reduktion og midt i november havde størsteparten af fuglene forladt området.

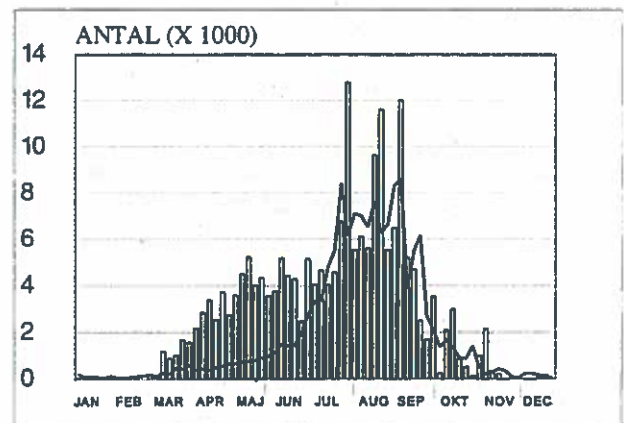
Ynglefugle:

De første 150 ynglefugle sås over Kogleakssøen på Langli 28.03., men det gik nu lidt trægt i starten med at få kolonien besat, da to Fjeldvåger og en Duehøg ♀ i tide og utide skræmte fuglene bort fra området. Selvom en enkelt Fjeldvåge var fast på øen helt hen til 26.04., gik det pludseligt stærkt fra midt i april og en måned frem til kolonien var fuldt besat 22.05. Ved fjernoptælling blev talt 4180, der med omregningsfaktoren 0.7 svarer til en bestand på 2926 par. Der var således tale om en klar fortsættelse af de seneste års bestands-fremgang. Kolonien på Langli udgør nu ca. 50 % af den samlede bestand i den danske del af Vadehavet [3]. Første æg blev noteret 11.05., men da de først små unger blev set i den sidst uge af måneden, må æglægningsstart have ligget lige omkring månedskiftet april/maj. I 2. halvdel af juni og frem til 12.07., noteredes et stigende antal flyvefærdige unger søge ud til kysten. Der sås maksimalt 1072 ungfugle lige inden den 15.07., hvor øen blev åbnet for besøgende.

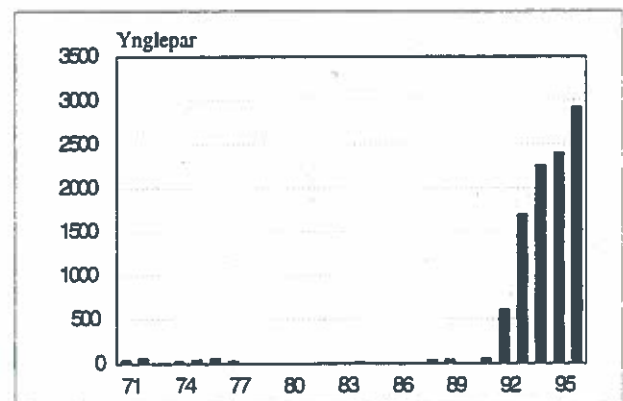
STORMMÅGE *Larus canus*

Langli: 1168 ynglepar

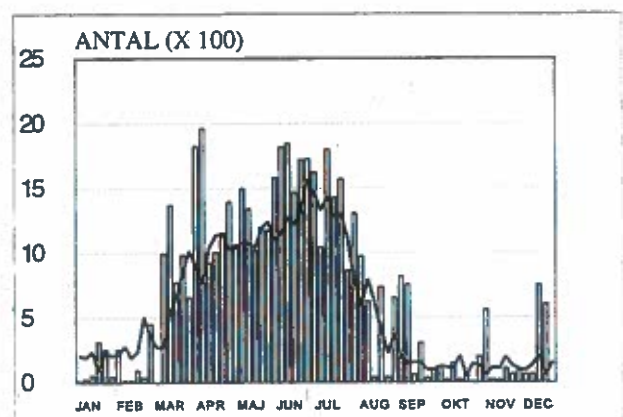
I vinterens løb opholdt der sig kun nogle få hundrede fugle omkring øen, men midt i marts begyndte de lokale ynglefugle for alvor at dukke op, og der noteredes et

Hættemåge. Langli 1996.

Hættemåge. Ynglepar 1971-1996. Langli.

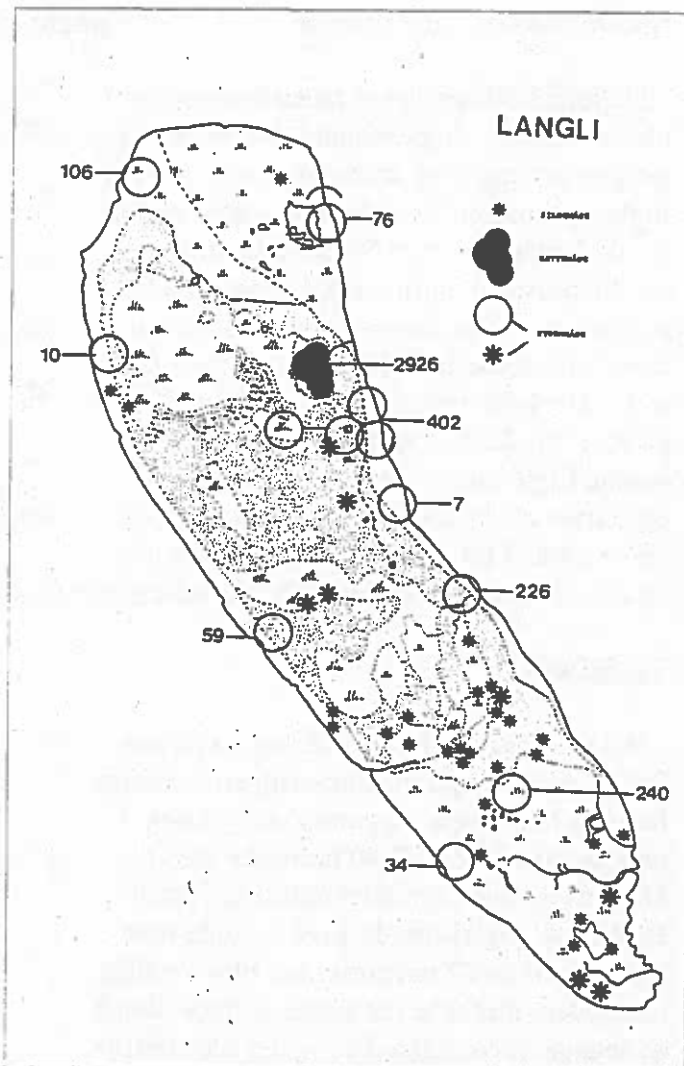
Stormmåge. Langli 1996.

maksimum på 1964 expl. 9.04., hvoraf en del dog kan have været træk eller ikke-ynglende fugle. I yngleperioden maj/juni sås normalt 1000-1400 fugle inde på øen og et par hundrede flere i umiddelbar tilknytning alt afhængig af vejr og vind. Med de næsten flyvefærdige ungfugle primo- med. juli sås op til 1800 fugle på øen. Som for Hættemågernes vedkommende forsvandt fuglene i de sidste 14 dage af juli.

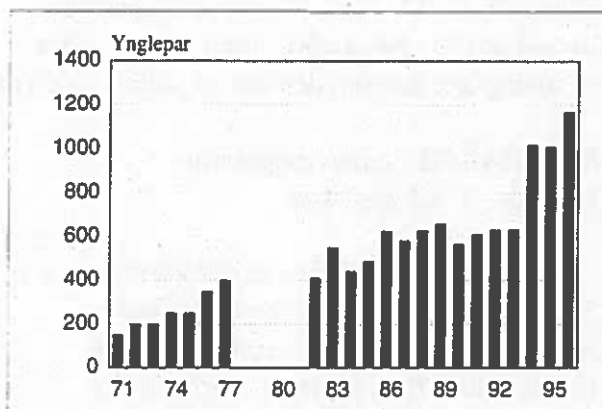
I efteråret fra midt i september, hvor fugle udelukkende opholdt sig i området syd for Langli, blev antallet formentligt stærkt undervurderet, som følge af sammenfald med Hætte- og Sølvmåge på de store optællingsafstande. Enkelte sejlture til Langli Sand viste, at der rastede omkring 600 fugle i efteråret.

Ynglefugle:

Det var som tidligere i kolonierne langs øens østkyst at de først fugle var inde og stå sidst i marts. I løbet af april blev de fleste traditionelle yngleområder besat og der sås flere og flere fugle i kolonierne gennem maj i forbindelse med æglægningen. Regelmæssig kontrol i kolonien ved Slæbestedet, viste en let forsinket æglægningsstart 6.05., sandsynligvis pga. den hårde vinter. Hovedparten af rederne var fuldlagt ult. maj og øens 9-10 kolonier blev gået igennem 27.05. samt 1.- og 2.06. Der blev ialt fundet 1168 reder, hvoraf 91 var tomme. Bestanden på Langli forøgedes således for 7 år i træk. Der er stort set ikke ynglende Stormmåger andre steder i den danske del af Vadehavet [3]. Der blev optalt 386 flyvefærdige ungfugle 12.07., svarende til 0.33 unger/par. Dette tal er dog et minimumstal, da Stormmågeungerne hurtigt forlader øen når de er flyveklare.

Sildemåge, Hættemåge og Stormmåge. Koloni- og redeplacering. Langli 1996.

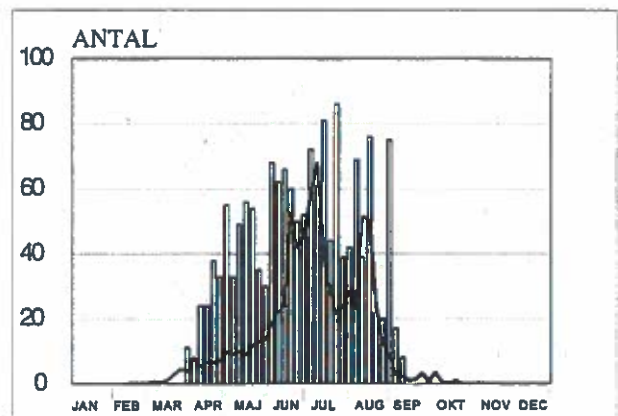

Stormmåge. Ynglepar 1971-1996. Langli.

SILDEMÅGE *Larus fuscus*

Langli: 27 ynglepar

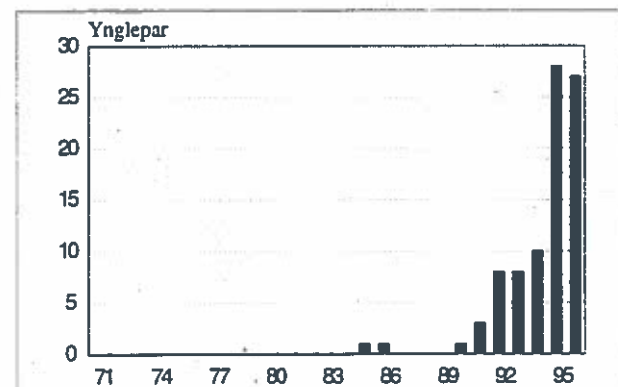
De første Sildemåge af racen *intermedius* blev set 28.03. Ynglebestanden blev opbygget gennem april og primo maj var mange af fuglene udparret. Bestanden lå stabilt de følgende 2 måneder med 50-60 fugle, hvoraf ca. 20 individer var imm ikke-ynglende fugle. Der blev ikke noteret nogen ekstraordinær stor sommerkulmination af fugle udefra som i 1994-95. maksimumforekomsten blev på 86 expl. 22.07. Der blev igen set relativt mange fugle midt i august og starten af september med 76 expl. 17.08. og 75 expl. 2.09. Herefter faldt antallet brat og fra med. september blev der kun set enkelte fugle frem til sidste observation 22.10.

Sildemåge. Langli 1996.

Ynglefugle:

Fra den første fugl var inde og stå på øen 28.03., blev der på linietakseringerne noteret flere og flere fugle stå parvis inde på øen. I maj sås som oftest 30-40 individer med en klar hovedvægt i området omkring Fårtoft Bjerger (se ynglekort), hvilket svarede rimeligt godt til de 27 territorier der blev kortlagt i perioden. Rederne var svære at finde blandt de mange Sølvmågereder, og der blev derfor ikke noteret anden form for ynglesucces end at min. 5 flyvefærdige unger havde søgt ud til kysten 12.07. Årets 27 par er en ubetydelig reduktion i bestanden siden 1995, og der er stadigvæk tale om den eneste koloni i den danske del af Vadehavet [3].

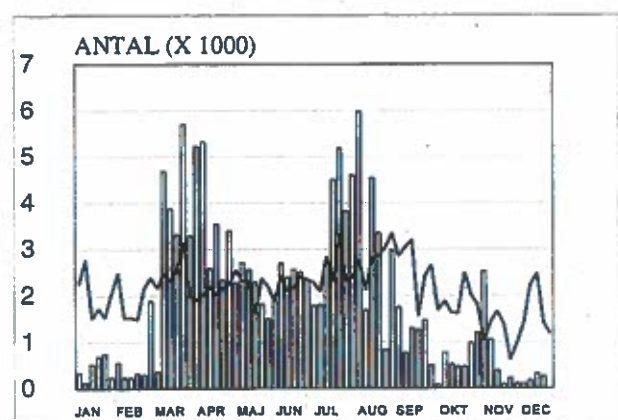

Sildemåge. Ynglepar 1971-1996. Langli.

SØLVMÅGE *Larus argentatus*

Langli: 1742 ynglepar

Den hårde vinter betød at der kun blev set 300-700 fugle i årets første par måneder, mens isens forsvinden i marts pludselig bragte 4000-5500 fugle til området. Fra med.- ult. april forlod et par tusinde fugle området og i maj/juni lå bestanden omkring ynglekolonien på Langli fast med 2000-2500 individer. Da de flyvefærdige unger kom på vingerne i løbet af juli og fugle udefra kom til, steg bestanden igen voldsomt til en

Sølvmåge. Langli 1996.

efterårskulmination på 5974 expl. 5.08. Med ynglesæsonens afslutning forsvandt de fleste fugle og gennem det øvrige efterår blev der sjældent set mere end 1000 fugle.

Ynglefugle:

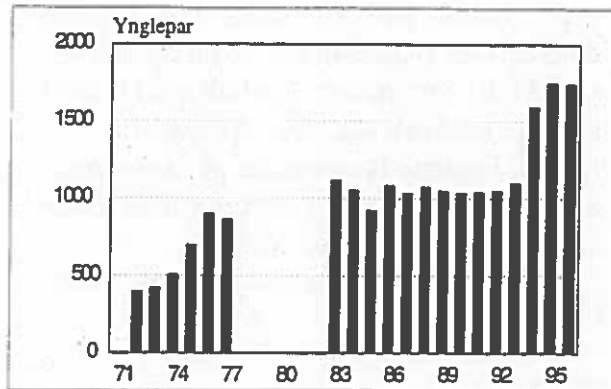
Allerede i sidste uge af februar, hvor is og snedække fortsat prægede billedet på og omkring Langli, var de første Sølvmåger inde og stå i Sydmarksken. I løbet af marts og første halvdel af april steg antallet af fugle på øen hurtigt, efterhånden som territorierne blev besat. Sølvmågebestanden blev som tidligere fulgt i 2 prøvefelter. I det store prøvefelt blev der noteret æglæg

ningsstart 22.04., hvilket er normalt, idet datoen for førstlagte æg har ligget mellem 18.- og 22.04. siden 1991. Den 2-8.04. blev de første fuldlagte reder konstateret i begge prøvefelter og daggamle unger sås 21.05., hvilket også er i tråd med de seneste år. Den omfattende redeoptælling af Sølvmåge foregik i dagene fra 27.05. til 4.06. I den store koloni på sydøen blev der fundet 1632 reder incl. tomme, men færdigbyggede reder og langs kysten på den nordlige del af øen lå ialt 110 reder spredte i smågrupper (se ynglekort). De 1742 par er en lille tilbagegang i forhold til 1995, men hvad angår ynglesucces var der tale om det hidtil bedste år. De flyvefærdige ungfugle omkring Langli blev optalt 20.07., med 2230 unger, eller 1.28 pr. par som resultat.

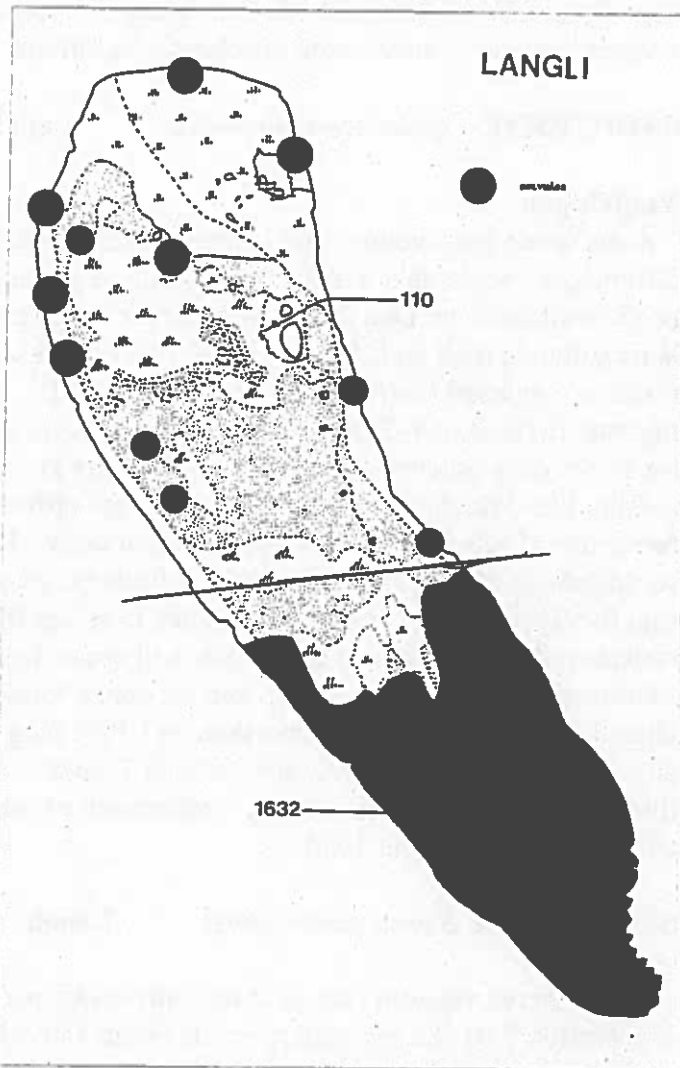
I perioden 22.06. til 8.07. blev der ialt ringmærket 249 pull.

SVARTBAG *Larus marinus*

Gennem vinteren, foråret og den efterfølgende ynglesæson lå antallet fast omkring 20-40 fugle på totaltællingerne. De fleste af fuglene hen på sommeren var imm. individer.

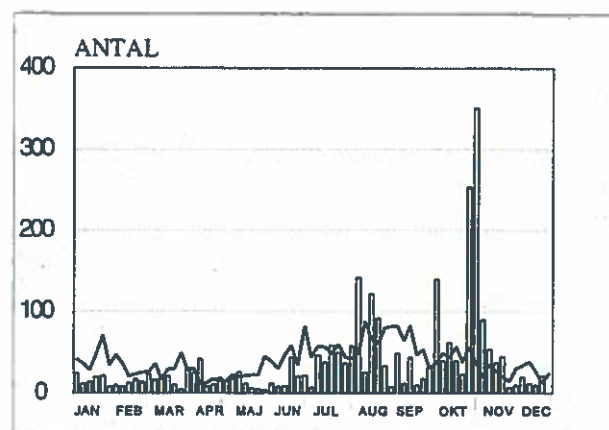
Sølvmåge. Ynglepar 1971-1996. Langli.

Sølvmåge. Rede- og koloniplacering. Langli 1996.

I efteråret blev der normalt set mellem 30-50 fugle, men i forbindelse med kraftige vestlige vinde, blev der lejlighedsvis set mange flere. Første større forekomst var 142 expl. rastende på Langli Sand 5.08. Herefter dukkede der pludselig 250 expl. op samme sted 31.10. og om morgenen den 6.11. efter kraftig stormvejr sås hele 351 expl. på Langli. Fuglene fouragerede på Mosegrise, der måtte forlade deres underjordiske gange som følge af oversvømmelse.

Der blev ikke konstateret ynglende Svartbag i 1996.

Svartbag, Langli 1996.

RIDE *Rissa tridactyla*

I forbindelse med kraftig blæst fra vest, blev der i efteråret noteret 6 fugle på 4 observationsdage i perioden 17.08. til 31.10. Et år under det normale med få observationsdage, hvilket nok primært hænger sammen med efterårets vindforhold.

SANDTERNE *Gelochelidon nilotica* Langli: 2 ynglepar

Ynglefugle:

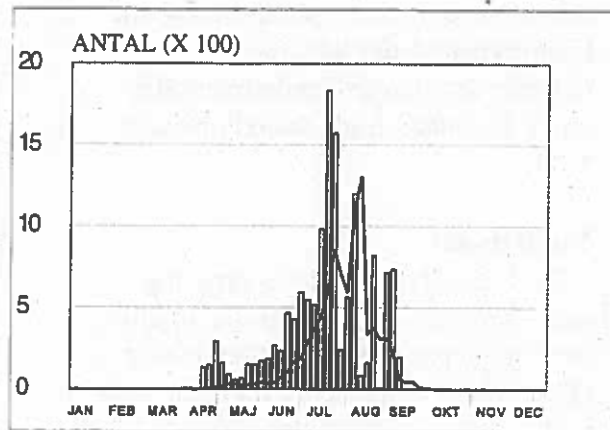
Årets første observation 5.05., var et par der rastede lidt vest for Kogleakssøen sammen med Sølvmåger. Nogle dage senere kom yderligere et par til området og fuglene slog sig herefter ned i Nordmarsken. Den 26.05. blev der for første gang noteret 5 fugle i marsken og de 2 par lå nu sammen med godt 15 rugende Klyder og trykkede i vegetationen. Enkelte andre dage i resten af ynglesæsonen blev der set 5 fugle og 1.07. hele 6 expl., men ellers var det oftest de 2 rugende fugle samt 1-2 fødesøgende individer over midtøen, der blev set. Den 6.06., blev der for første gang noteret fodring. Ult. juni var der kun et fast par tilbage i Nordmarsken og ungefodring blev ikke længere konstateret. Dårlig vejrforhold med regn og meget lidt sol i den første uge af juli, betød at det sidst par også opgav. Der var simpelthen ikke sværmende sommerfugle eller solbadende firben at finde her på øen eller i nabolaget. Den 10.07. sås en fugl fouragere over hedestrækningen bag Lysbjerg Plantage ved Nyeng og yderligere 2 expl. rastede ved Havnegrøftens udløb. Hermed var de faste fugle rykket væk fra øen og der blev frem til sidst observation 31.07., kun set enlige forbitrækkende fugle over Langli. I 1940'erne ynglede der 40-50 par i Nordmarsken og i 1995 slog Sandternen sig atter ned som ynglefugl på Langli. Som det sås på Naturreservatet Tipperne, hvor arten ynglede i 1992, bliver fuglene tiltrukket af Klydekolonier [9] og forekomsten på Langli har været begunstiget af stigningen i antallet af Klyder siden 1994.

SPLITTERNE *Sterna sandvicensis* Langli: 1039 ynglepar

Splitterne var som mange af de andre trækfugle sydfra lidt sen på den i år, med første observation 7.04. En uge senere var de første 150 ankommet. Gennem ynglesæsonen, hvor fuglene var meget koncentret omkring kolonien i Kogleakssøen på Langli, blev kun en del af fuglene registreret på optællingerne og først fra ult. juni da de første ungfugle blev flyvefærdige.

ge, rykkede flere og flere fugle væk fra kolonien og ud til kysten. Her blev der som maksi

mum talt 1838 expl. 19.07. Hen på sensommeren lå de fleste fugle og fiskede omkring Grådyb munding. På de få gode observationsdage blev der noteret et faldende antal fugle efteråret ud og sidste observation var 30.09. Observationsforholdene vanskeliggjordes af den store afstand og af en smal tange bag den SW del af Langli Sand, hvor de ikke-fouragerende fugle som regel raster. Der er følgelig "huller" i diagrammet for august og september.

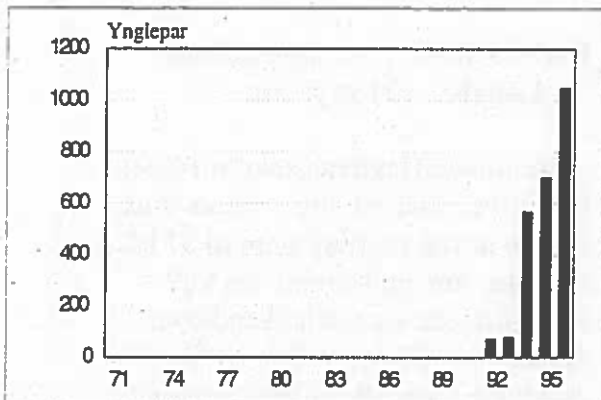
Splitterne. Langli 1996.

Ynglefugle:

De første 95 fugle var allerede ind og stå i kolonien 14.04., hvilket er 10 dage tidligere end 1995. Dette indikerer, at kolonien på Langli nu er veletableret. Modsat 1995 blev lavningen i klitterne umiddelbart vest for Kogleakssøen koloniseret fra ynglesæsonens start. Det betød at bestanden blev kraftig undervurderet, da det kun var muligt at se yderkanterne af kolonien fra nærliggende klittoppe. Der blev ikke foretaget besøg i kolonien før redeoptælling den 1.06.

Resultatet herfra viste en betragtelig bestandsfremgang idet der ialt blev optalt

1039 reder dækkende et rektangulært område på 5 gange 15 meter i bunden af lavningen. Enkelte reders æg var netop klækket. Kolonien på Langli er nu blandt de 6 største i det internationale Vadehavsområde, og den eneste i den danske del [4]. Den 26.06. blev kolonien besøgt igen. En hurtig optælling fra yderkanten af kolonien gav følgende vurdering: 20 flyvefærdige unger, ca. 500 større delvist redeflyvende unger, ca. 250 små unger., og ca. 250 reder hvor der stadig var æg, hvilket tydede på en rigtig god ynglesæson. Der blev optalt 395 flyvefærdige ungfugle langs østkysten og omkring kolonien 3.07. og da der stadig kom nye til den næste uges tid vurderes den samlede ungeproduktion til omkring 450 fugle, svarende til 0.43 pr. par. Med den lidt tidligere ynglestart end foregående år, var de flest fugle rykket ud fra kolonien, da øen blev åbnet for besøgende 16. juli.

Splitterne. Ynglepar 1971-1996. Langli.

FJORDTERNE *Sterna hirundo*

Langli: 1 ynglepar

Årets første Fjordterne dukkede op blandt de ynglende Havterner i Nordmarsken 15.05. og der blev herefter noteret 1-2 ynglefugle frem til efterårstrækket satte ind med 4 fugle 22.07. Hovedtrækket indledtes med 1873 expl. 5.08. og gennem den følgende måned frem til 4.09., blev der på Langli Sand som oftest set 2000-2500 Hav/Fjordterner, men i forbindelse med overnatningstræk helt op til 6200 fugle som maksimum 22.08. Tidspunktet taget i betragtning

må de store forekomster dreje sig om Fjordterne og der blev da også tilsvarende set mange Fjordterne i Blåvand. De sidste fugle forlod området 8.09.

Ynglefugle:

De 1-2 individer der sås omkring øen i perioden 15.05. til 9.07., udgjorde et ynglepar i Nordmarsken blandt Havterne. Fuglene blev set raste sammen i kolonien 20.05. og ved en gennemgang 16.06. var begge på vingerne og varslede. Der blev ikke noteret yderligere tegn på yngleaktivitet i år.

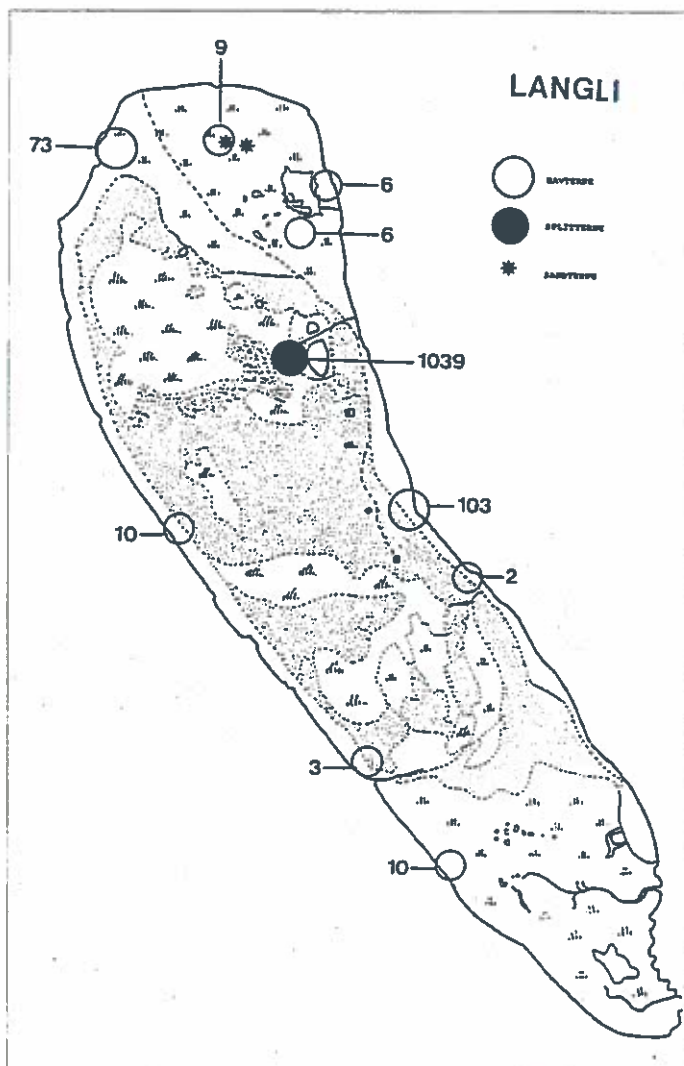
HAVTERNE *Sterna paradisaea*

Langli: 224 ynglepar

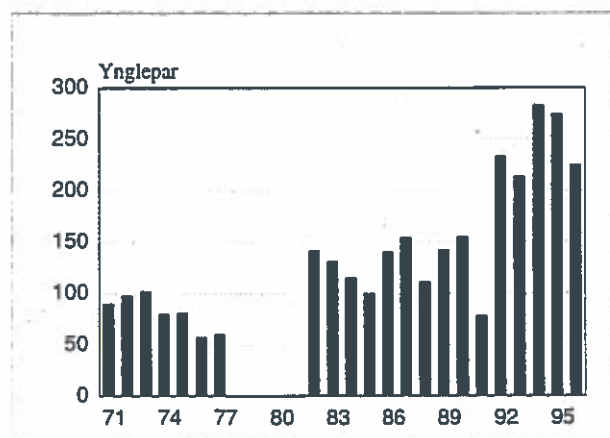
Den første Havterne ankom 14.04. Der bliver ikke set noget videre træk og den jævne stigning frem til 31.05., hvor der som maksimum sås 269 expl., drejede sig udelukkende om ynglefugle på Langli. Der sås fast 150-200 fugle i den efterfølgende periode frem til et mindre efterårstræk satte ind 6.07., med 275 expl. og en top på 291 expl. 19.07. I de efterfølgende 14 dage noteredes en gradvis reduktion og de store pludselige trækforekomster primo august af Hav/Fjordterne på Langli Sand, regnes for Fjordterne. Sidste Havterne sås 7.08., men en meget sen iagttagelse af en enlig ubestemt fugl der blev presset ind i bugten under stormvejret 6.11., drejede sig sandsynligvis også om en Havterne.

Ynglefugle:

Koloniseringen af marskområderne begyndte først ult. april. Gennem maj blev der på linietakseringerne noteret et stigende antal fugle på de gamle ynglepladser. Den 3.06. nåedes et maksimum på 164 individer. Udfra antal fundne reder burde dette tal være mere end dobbelt så stort, hvis individoptælling skal være dækkende for bestandsvurdering af arten. Fra 27.05. til 1.06. blev kyststrækningen gået igennem og der blev ialt fundet 224 reder fordelt på to store og otte

Havterne, Splitterne og Sandterne. Rede- og koloniplacering. Langli 1996.

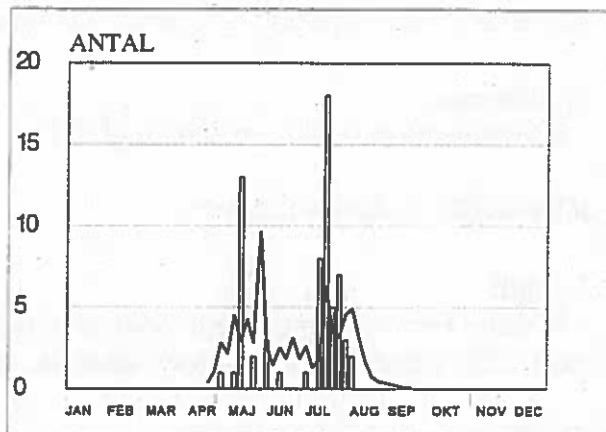

Havterne. Ynglepar 1971-1996. Langli.

mindre kolonier (se ynglekort). Der er således for andet år i træk tale om en nedgang i ynglebestanden, hvilket sandsynligvis hænger sammen med havets nedbrydning af marskområderne, der specielt er udtalt langs østkysten. Der kom heller ikke i år unger af betydning på vingerne. Årsagen hertil er fortsat ukendt. De 2 eneste pull. blev set ved Havnen 10.06.

DVÆRGTERNE *Sterna albifrons*

Den 30.04. sås forårets første fugl fouragere ved Spundsen på Skallingen, og det var også her størstedelen af sommerens observationer blev gjort. Bortset fra en observation af 13 expl. 15.05. blev det kun til spredte observation af 1-3 fugle i resten af foråret og under ternernes yngleperiode. Flest fugle sås i efteråret med op til 18 expl. 15.07. Frem til 7.08., hvor årets sidste fugle sås, blev der jævnligt set 1-8 fugle.

Dvärgterne. Langli 1996.

ROVTERNE *Sterna caspia*

Fra flyoptælling 16.08. blev der set en fugl over Langli Sand.

SORTTERNE *Chlidonias niger*

En fugl sås ved lavvande i Hobo Dyb 21.08.

ALK/LOMVIE *Alca torda/Uria aalge*

Der blev kun set fugle i efteråret. Ialt sås 41 Alk/Lomvie og de fleste observationer drejer sig om nordtrækkende fugle gennem Hjerting Løb. Første fugl, bestemt til Alk, sås 23.10. Hele 34 fugle sås 30.10., hvoraf de 24 kom tæt forbi østkysten af Langli og bestemtes til Alk. Alken er ikke årlig og der var tale om den antalmæssigt største observation for området. Herefter 5 ubestemte fugle på 3 observationsdage, frem til årets sidste fugl 23.11., der blev bestemt til Lomvie.

SØKONGE *Alle alle*

I dagene 30.- og 31.10. sås 2 nordtrækkende fugle i Hjerting Løb, og 13.11. sås en afkræftet fugl på Skallingen.

HULDUE *Columba oenas*

Langli: 2-3 ynglepar

I lighed med 1995 dukkede den første fugl op på Langli 12.01. Fra starten af februar fik den selskab af 1-5 øvrige ynglefugle, der sås dagligt til de igen forlod øen 15.10. Der foreligger kun én observation i foråret af mere end 6 fugle og det var 21.03., da 11 expl. rastede på midtøen, hvilket er den største observation for området.

Ynglefugle:

Sæsonen startede sådan set allerede med åbningen af en række rævegrave på Langli 3.03. Den fri passage vagte interesse og flere af gravene blev nøje inspiceret af ynglefuglene. Midt i marts var fuglene udparret og frem til den aktive rugeperiode med. maj sås oftest 4-6 fugle. Indtil med. juni., sås som regel kun 1-3 fugle. Bestanden vurderes til 2-3 ynglepar som i 1995. Mange af øens egnede ynglehuller blev eftersøgt for reder, men der blev ikke lokaliseret nogen. Eneste sikre tegn på ynglesucces var 3 nyudfløjne ungfugle 14.07.

Skallingen:

Eneste iagttagelse blev en enlig fugl 5.06.

RINGDUE *Columba palumbus***Langli:**

I foråret blev der gjort 2 observationer af trækkende småflokke af hhv. 10 expl. 12.04. og 12 expl. 2.05. Efterårets eneste observation var en omstrejfende fugl 24.10.

Skallingen:

I perioden 14.02. til 5.08., blev der på 15 observationsdage set 59 fugle. Flest 25.06. med 12 expl.

TYRKERDUE *Streptopelia decaocto***Langli:**

Enlige omstrejfende fugle sås hhv. 21.05., 31.05. og i efteråret den 4.09.

GØG *Cuculus canorus***Langli:**

Fra 22.05. til 17.06., blev der på 5 observationsdage noteret enlige kukkende ♂♂, der heller ikke i år havde held til at lokke en mage til øen. Herudover sås en omstrejfende fugl 20.07.

Skallingen:

I perioden 15.05. til 20.08., blev der på 15 observationsdage set 37 fugle. Flest 22.06. med 6 expl.

SLØRUGLE *Tyto alba***Langli:**

En fugl af racen *guttata* rastede i træerne ved Skolen 13.10. Ny art for Langli.

SKOVHORNUGLE *Asio otus***Langli:**

En fugl rastede kortvarigt i en mindre busk 13.10.

MOSEHORNUGLE *Asio flammeus*

Langli:

I foråret sås 3 enlige fugle mellem 21.04. og 13.05., mens der i efteråret blev gjort 10 observationer af 1-2 expl. i perioden 13.08. til 8.11.

MURSEJLER *Apus apus*

Langli:

Forårstrækket sås over Langli i perioden 19.- til 29.05. med ialt 47 individer. Herefter 3 spredte jagttagelser af ialt 14 fugle i løbet af højsommeren. Et stort efterårstræk forløb i perioden 4.- til 13.08. med ialt 308 fugle. Flest sås 7.08. med 207 expl.

Skallingen:

I perioden 5.06. til 13.08., blev der på 4 observationsdage set 374 trækkende fugle. Flest 13.08. med 364 expl.

VENDEHALS *Jynx torquilla*

Langli:

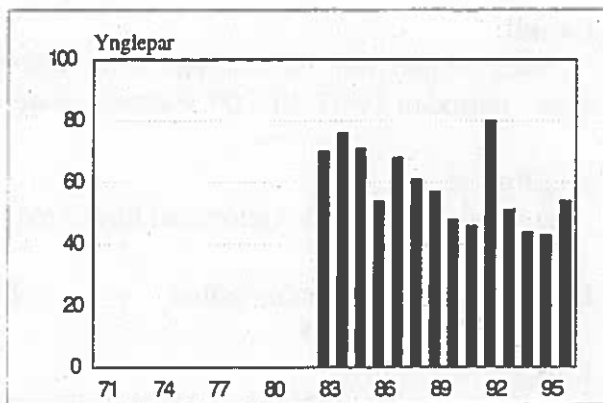
I dagene 27.- og 28.08. blev der set 3 fugle hvoraf 2 ringmærkedes.

SANGLÆRKE *Alauda arvensis*

Langli: 54 ynglepar

Langli:

Da det var ret koldt fra årets start, blev der ikke set meget mere end 10 fugle pr. linietaksering den første 1½ måned. Fra midt i februar kom der flere fugle til som følge af kuldeflugt. Flest sås 29.02. med 273 expl. Med tøbruddet i starten af marts sås lærkerne i sangflugt. Til slutningen af april sås fast 70-100 fugle, hvilket formentlig drejer sig om de lokale ynglefugle. Gennem yngleperioden og sensommeren faldt antallet til omkring 30-50 fugle. Efterårstrækket blev set med et stigende antal fugle i sidste halvdel af september og ind i oktober. Største antal blev 212 expl. 4.10. Fra starten af november faldt antallet til ca. 30, og året ud sås kun mindre antal.

Sangtærke. Ynglepar 1983-1996. Langli.

Ynglefugle:

Årets bestand på 54 par er, som i de foregående år, vurderet ud fra det maksimale antal syngende fugle pr. delrute på linietakseringerne. Bortset fra 1992 var det det bedste år siden 1989. Der blev ikke fundet nogen reder i år og artens ynglesucces er det iøvrigt næsten umuligt at sige noget om på grund af dens skjulte levevis.

Skallingen:

Sanglærken er en meget almindelig ynglefugl på Skallingen og Nyeng. De første 42 Sanglærker sås 27.02., hvorefter antallet steg til et maksimum på 234 expl. 11.06.

BJERGLÆRKE *Eremophila alpestris*

Langli:

Under den strenge vinter blev det kun til 2 observationer af 5-8 fugle mellem 20.- og 28.02. Efterårstrækket startede med 7 rastende fugle 30.09. De følgende, næsten daglige, observationer frem til 29.10., var af overflyvende fugle. Flest sås 9.10. med 115 expl., hvilket antalmæssigt er den hidtil største observation. I november og frem til årets sidste observation 14.12., blev det kun til spredte observationer af 1-2 fugle.

Siden 1993 er der set mange Bjerglærke rastende i vintermånederne og overtrækkende om efteråret. Med ialt 317 fugle blev det igen et flot år.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	13							7	293	3	1

Skallingen:

Under forårstrækket sås 2 expl. 30.04. I efteråret sås ialt 71 fugle på 7 observationsdage i perioden 1.- til 31.10. Flest 1.10. med 37 expl.

DIGESVALE *Riparia riparia*

Langli:

Under forårstrækket sås en fugl 21.05. I efteråret sås ialt 21 fugle fordelt på 6 observationsdage i perioden 19.07. til 5.09. Flest sås 20.08. med 12 expl. omkring stationen.

Skallingen:

Der blev gjort 2 observationer af hhv. 3 expl. 21.04. og 2 expl. 11.06.

LANDSVALE *Hirundo rustica*

Langli: 2 ynglepar

Langli:

De første fugle sås 20.04., og blandt disse var allerede 2-4 lokale ynglefugle. Hovedtrækket sås ult. maj med op til 25 expl. 21.05. I efteråret noteredes de første trækkende fugle 20.07., men det var først i sidste halvdel af august at der for alvor kom gang i trækket. Frem til efterårets sidste observation 15.10., blev der på ialt 44 observationsdage set 1797 fugle. Et rekordstort antal fugle - 1010 expl., trak ud fra den nordlige del af Skallingen og videre i sydøstlig retning ned gennem Hjerting Løb og Referenceområdet 13.09.

Ynglefugle:

Fra årets første observation 20.04., sås fast 2 fugle på tørresnoren ved Stationen. Ult. maj var der 4 fugle og der blev bygget to reder ved Genneratorskuret. Det ene par opgav imidlertid, mens der var 5-6 æg i den anden rede 24.06. 3 unger blev flyvefærdige med. juli.

Skallingen:

Årets første Landsvale sås 18.04. og herefter blev der sommeren igennem oftest noteret 10-25 fugle på tællingerne. Under efterårstrækket i perioden 2.08. til sidste observation 31.10., blev der ialt noteret 474 fugle på 16 observationsdage. Flest 20.08. med 120 expl. og 16.09. med 171 expl.

BYSVALE *Delichon urbica***Langli:**

Under forårstrækket sås ialt 33 fugle på 4 observationsdage mellem 19.- og 27.05. Flest 19.05. med 24 expl. Efterårstræk sås i perioden 21.08. til 3.09., med ialt 9 fugle på 4 observationsdage.

Skallingen:

I sommerhalvåret fra 22.05. til 24.09. blev der ialt noteret 49 fugle på 14 observationsdage. Flest sås 11.06. med 9 expl.

STORPIBER *Anthus richardi***Langli:**

Enlige trækkende fugle sås hhv. 23.10. og 14.11.

Skallingen:

En udtrækkende fugl ved Nyeng blev noteret 7.10.

SKOVPIBER *Anthus trivialis***Langli:**

I foråret sås enlige fugle hhv. 1.- og 29.05., mens efterårstrækket bestod af ialt 120 fugle i perioden 23.08. til 26.09. Flest 19.09. med 55 expl.

ENGPIBER *Anthus pratensis*

Langli: 3 ynglepar

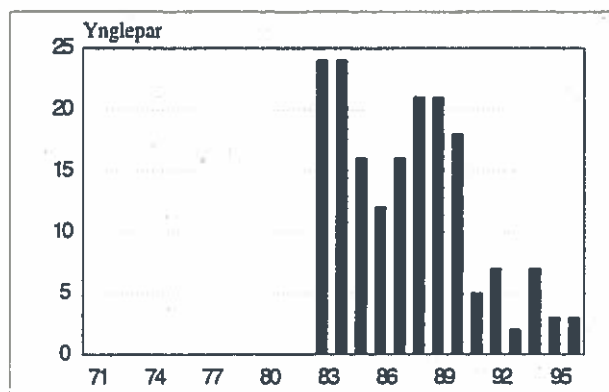
Langli:

Under den lang kuldeperiode var der kun få og spredte observationer af 1-3 overvintrende fugle. Sidst i marts kom der nye fugle til, men i lighed med 1995, var forårstrækket svagt. Der blev maksimalt set 9 expl. 2.04., men ellers sås oftest kun 2-5 fugle indtil med. maj, hvor der kun var de lokale ynglefugle tilbage.

Efterårstrækket slog igennem i starten af september og blev større end normalt med daglige observationer af 250-300 fugle i Kogleakssøen ult. september til med. oktober. Flest sås 5.10. med 370 expl. I sidste halvdel af oktober trak de fleste fugle bort og i december var der kun ca. 40 fugle tilbage.

Ynglefugle: Den første syngende fugl blev hørt 29.03., og frem til 14.05., blev der på linietakseringerne hørt 2 yderligere fugle i klitområderne på den nordvestlige del af øen. Årets bestand blev ligesom andre år opgjort ud fra antallet af syngende ♂♂ pr. delrute. Bortset fra 2 varslende fugle ved Store Klit 29.05., blev der ikke noteret nogen tegn på yngleaktivitet.

Engpiberen er på det nærmeste forsvundet som ynglefugl i de seneste år.

Engpibe. Ynglepar 1983-1996. Langli.

Skallingen:

Der blev ikke set Engpibere før 25.03., hvorefter der foråret og sommeren igennem jævnlige noteredes ca. 20-30 ynglefugle. Med ungfuglene sås dog ca. 50 fra sidst i juli til begyndelsen af august. Det egentlige efterårstræk indledtes først 16.09. med 123 expl. og forløb frem til 31.10. Trækket kulminerede 7.10. med 351 expl. I november og december sås kun få fugle.

SKÆRPIBER *Anthus spinoletta*

Langli:

Der blev først set fugle fra 23.02. Frem til vinterhalvårets sidste fugl 12.04., blev der kun set 1-4 fugle pr. linietaksering. Efteråret blev også svagt med maksimum 16 expl. 28.09. De første fugle sås 8.09. og frem til 26.12., blev der kun set 3-7 fugle på linietakseringerne.

Skallingen:

Under kuldeperioden i januar, februar og marts blev der aldrig set mere end en enkelt fugl. Første større forekomst noteres 30.03. med 20 expl., men fuglene blev kun kortvarigt i området med sidste forårsobservation af 11 expl. 4.04. I efteråret sås igen fugle fra 24.09. og året ud. Der sås oftest under 10 fugle, og maksimalt 15 expl. 31.10.

GUL VIPSTJERT *Motacilla flava*

Langli:

Ingen forårsobservationer var lidt usædvanligt. Et stort efterårstræk noteredes derimod fra 19.08. til 19.09. Største antal sås 5.09. med 44 sydtrækkende fugle langs østkysten.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
							108	72			

Skallingen:

Den 30.05. blev der set en enkelt fugl, mens 2 expl. 2.07. antageligvis var omstrejfende ynglefugle. Under efterårstrækket i perioden 17.08. til 23.09., sås ialt 61 fugle på 8 observationsdage. Flest 27.08. med 28 expl.

BJERGVIPSTJERT *Motacilla cinerea*

Langli:

Under efterårstrækket sås ialt 15 fugle på 9 observationsdage af 1-2 expl. i perioden 16.09. til 23.10.

Skallingen:

En trækkende fugl 8.09.

CITRONVIPSTJERT *Motacilla citreola*

Skallingen:

Ved Vogterhuset blev der 18.09. set en rastende 1K fugl.

HVID VIPSTJERT *Motacilla alba*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

Fra den først fugl dukkede op 21.03., blev der dagligt set 1-3 fugle frem til de første 1K fugle blandede sig pr. juli. Det drejede sig udelukkende om et lokalt ynglepar. Efterårstrækket sås i perioden 26.08. til 15.10. Ialt noteredes 74 fugle på 16 observationsdage. Flest sås 30.08. med 13 expl.

Ynglefugle: Siden 1983 har der fast været et par i brændestakken ved generatorskuret, og det slog heller ikke fejl i år. 2 fugle slog sig ned 27.04. Den 3.07. havde parret opfostret de 2 første flyvefærdige ungfugle, hvorefter de gik igang med et nyt kuld. Med. august havde de igen held til at få 2-3 flyvefærdige unger på vingerne.

Skallingen:

Efter den første observation 25.03. sås arten regelmæssigt på tællingerne gennem sommerhalvåret. Største dag under forårstrækket blev 14 expl. 15.04. Ellers blev der normalt set 3-9 fugle. I august kom der igen mange fugle til med 14 expl. den 2. Eneste øvrige større observation var 15 expl. den 24.09. De sidste fugle forlod området 7.10.

SILKEHALE *Bombycilla garrulus*

Langli:

Den invasionsagtige forekomst i vinteren 95/96 berørte også Langli. Den 21.01. sås 11 sydtrækkende fugle ned langs østkysten.

Skallingen:

Gennem januar fra den 4. til sidste trækobservation den 28., ses ialt 48 udtrækkende fugl ved Nyeng fordelt på 7 småflokke. Flest noteredes 19.01. med 23 expl.

GÆRDESMUTTE *Troglodytes troglodytes*

Langli:

Forårstrækket lod vente på sig, med første iagttagelse så sent som 17.04. Frem til 1.05., blev

der kun set 4 enlige fugle. Efterårstrækkets 63 fugle sås i perioden 8.09. til 20.11., med en kulmination på 11 expl. 16.09.

JERNSPURV *Prunella modularis*

Langli:

I foråret sås ialt 8 fugle i perioden 23.03. til 20.04. Efterårsobservationerne fra 16.09. til 18.10., gav ialt 79 fugle fordelt på 9 observationsdage. Flest 19.09. med 35 trækkende fugle.

RØDHALS *Erithacus rubecula*

Langli:

I foråret noteredes ialt 119 fugle fra 24.03. til 19.05. De største antal blev 25 expl. hhv. 7.- og 17.04. Ellers sås typisk 1-3 expl. dagligt. Efteråret bragte ialt 218 Rødhalse til øen i perioden fra 3.09. til 30.10. Højeste antal blev set 15.09. med 60 expl. Typisk, sås 1-15 expl. dagligt rastende i morgentimerne.

HUSRØDSTJERT *Phoenicurus ochruros*

Langli:

Fra 5.04. og frem til 9.06., blev der set 7 fugle. Oftest omkring Stationen. Efteråret bragte 11 fugle til øen fordelt på 9 observationsdage i perioden 14.08. til 24.10.

Skallingen:

På 4 observationsdage under forårstrækket fra 9.04. til 31.05., blev der ialt noteret 7 fugle. Eneste observation i efteråret var en enlig fugl 17.08.

RØDSTJERT *Phoenicurus phoenicurus*

Langli:

Et stort forårstræk, med ialt 80 fugle, blev set fra 23.04. til 4.06., med en kulmination i dagene 18.- til 20.05., hvor der maksimalt blev set 22 expl. I efteråret, sås ialt 93 fugle i perioden 27.08. til 20.09. Flest forekom 5.- og 15.09. med hhv. 25 og 30 expl.

BYNKEFUGL *Saxicola rubetra*

Langli:

Med kun 7 fugle i perioden 19.- til 30.05., blev det et moderat forår. Et mere normalt efterårstræk med ialt 33 fugle sås fra 14.08. til 25.09., med et maksimum på 6 expl. 6.09.

Skallingen:

I foråret blev der set 6 fugle i perioden 22.- til 31.05. Den 2.09. sås 13 expl., hvorefter der kun ses 3 enlige fugl frem til 24.09.

STENPIKKER *Oenanthe oenanthe*

Langli:

Forårets første fugl dukkede op sent 16.04. Frem til 7.05., hvor der ses 10 expl., blev der dagligt set 1-3 expl. Trækket kulminerede først ult. maj med 26 expl. 20.05. I dagene heromkring blev der dagligt set 6-14 expl. Sidste forårsfugl forlod øen 30.05. Efterårstrækket gav regelmæssige observationer af 4-7 expl. fra 7.08. til 19.10. Flest sås 9.09. med 18 expl.

Skallingen:

Forårstrækket sås i perioden 15.04. til 31.05., med ialt 42 fugle på 8 observationsdage. Flest 21.04., med 15 expl. Første Stenpikker i efteråret sås 19.07. og frem til 1.10., sås oftest 3-6 expl. De største antal var 17 expl. hhv. 27.08. og 2.09.

RINGDROSSEL *Turdus torquatus*

Langli:

I foråret sås 1 ♂ 16.04., mens efteråret bragte 6 fugle på 4 observationsdage i perioden 3.- til 19.10.

Skallingen:

Forårstræk sås i perioden 9.04. til 15.05., med ialt 3 ♂♂ og 1 ♀ fordelt på 4 observationsdage.

SOLSORT *Turdus merula*

Langli:

1-3 ♂♂ trodsede den strenge vinter i januar og februar. Oftest blev de set i læ omkring generatorskuret. Forårstræk sås fra 21.03. frem til 26.05., med en kulmination på 10 expl. 28.03. Efterårstrækket startede lidt sent med en enlig fugl 11.10. og forløb til 20.11., med ialt 386 fugle. Trækket kulminerede 24.10. med 271 expl. Observationen faldt på en dag med meget tåge og kraftig SØ vind. Denne kombination er åbenbart idéel, da sidste større trækobservation i efteråret var helt tilbage i 1987, hvor der på en lignende dag 26.10., blev set 2500 trækende fugle over Langli [10].

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	2	28	28	4					326	50	

Skallingen:

Under det egentlige forårstræk i perioden 25.03. til 21.04., blev der ialt set 66 fugle på 7 observationsdage. Flest 9.04. med 43 expl. I sommerhalvåret blev der jævnlige set 1-9 fugle. Efterårstrækket der startede primo september var langt under det normale med 11 observationer af op til 7 fugle 10.10.

SJAGGER *Turdus pilaris*

Langli:

Et stort kuldetræk af Sjaggere sås over Langli i januar- februar. Fra 4.01. til 18.02., blev der næsten dagligt set trækkende fugle. Ved en enkelt lejlighed rastede hele 189 expl. i Sydmar-sken som følge af tåge, men ellers var det normalt at se 10-30 rastende fugle i opskylszonen. De højeste antal blev 408 expl. 15.01. og 419 expl. 19.01. Forårstrækket bestod kun af 7 ob-servationer af enlige fugle i perioden 28.03. til 19.05.

Der blev i efteråret set fugle fra 14.10. til 23.11. Ialt sås 98 trækkende fugle, med en mindre kulmination 19.10. på 40 expl.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1419	105	1	5	1					72	26	

Skallingen:

Der blev også set rigtig mange Sjagger på Skallingen. På tællingerne fra 4.01. og frem til sidste forårsobservation 21.04., blev der på 21 observationsdage set 2215 fugle. Flest sås 12.01. med 600 expl. på sydgående kuldetræk. I efteråret blev der igen set fugle på træk fra 24.09. og året ud. På 9 observationsdage blev der ialt set 2641 fugle. Trækket kulminerede ult. oktober med op til 1257 expl. den 31.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1683	186	205	141					2	2502	97	40

SANGDROSSEL *Turdus philomelos*

Langli:

Forårstræk sås over Langli i perioden 21.03. til 22.05. På 13 observationsdage blev højst set 4 fugle, hvilket var under det normale. Et langt større drosseltræk med ialt 463 fugle sås i efteråret på 25 observationsdage fra 15.09. til 12.10. Flest sås hhv. 16.09. med 65 expl., 11.10. med 50 expl. og 16.10. med 55 expl. Herudover sås enlige fugle så sent som 12.11. og 21.12.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		8	10	6				183	278	1	1

Skallingen:

Forårstræk sås i perioden 25.03. til 21.04., med ialt 34 fugle på 6 observationsdage. Flest 15.04. med 15 expl. Bortset fra en sommerobservation af 2 fugle 31.05., blev der først set fugle i efteråret fra 8.09. til 23.10. Ialt sås 69 fugle fordelt på 6 observationsdage. Flest 10.10. med 31 expl.

VINDROSSEL *Turdus iliacus*

Langli:

I vintermånederne blev der ved enkelte lejligheder set lidt omstrejfende Vindrosler. Under forårstrækket sås kun 3 fugle hhv. 28.03. og 9.04. I efteråret sås derimod hele 1658 trækken-
de fugle over øen i perioden 19.09. til 29.11. Trækket var ret koncentreret i oktober med fire
større observationer af mere end 250 fugle. Flest sås 15.10. med 420 expl.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
8	1	2	1					8	1642	8	

Skallingen:

I vintermånederne blev der på hver tælling set fugle i et omfang af 1-10 individer. Forår-
strækket begrænsede sig til 2 observationer af ialt 19 fugle i første halvdel af april. I efteråret
sås igen fugle fra 10.10. og året ud. Flest sås 22.10. med 160 expl.

MISTELDROSSEL *Turdus viscivorus*

Langli:

I foråret blev der set fugle 21.02. med 1 expl. og 26.03. med 3 expl.

Skallingen:

Fra første observation 19.01. og frem til sidste trækobservation 9.04., blev arten set på de
fleste tællinger. Der blev oftest set 1-5 fugle, dog 9 expl. 25.03. Fra med. april til ult. juli sås
fast 1-3 ynglefugle på den nordlige del af Skallingen. Efterårstrækket sås i september med 1
expl. den 8. og 9 expl. den 24.

SIVSANGER *Acrocephalus schoenobaenus*

Langli:

En 7.05.

KÆRSANGER *Acrocephalus palustris*

Langli:

I foråret blev der gjort 3 observationer af enkeltfugle den 19.5 og 29.05. samt 4.06.

RØRSANGER *Acrocephalus scirpaceus*

Langli:

Enlige fugle sås i foråret hhv. 19.05. og 2.06. I efteråret sås ialt 5 fugle på 4 observationsda-
ge fra 6.09. til en meget sen observation 14.10.

GULBUG *Hippolais icterina*

Langli:

I foråret sås 2 enkeltfugle den 4.6 og 9.6., mens efterårstrækket bragte 7 fugle til mellem 14.- og 16.08.

GÆRDESANGER *Sylvia curruca*

Langli:

Eneste fugl i foråret sås 19.05. I efteråret blev der ialt set 8 fugle mellem 4.- og 19.09., med maksimum 5 expl. 19.09.

TORNSANGER *Sylvia communis*

Langli:

Der blev først set fugle fra 18.05. Ialt sås 47 fugle frem til 10.06., med kulmination ult. maj med op til 8 expl. Efterårstræk noteredes i perioden 9.08. til 25.09. med ialt 34 fugle fordelt på 18 observationsdage.

HAVESANGER *Sylvia borin*

Langli:

Under forårstrækket i maj blev der ialt set 20 fugle mellem den 18. og 30. I efteråret sås 66 fugle på 17 observationsdage i perioden 14.08. til 19.09. Flest 27.08. med 25 expl.

MUNK *Sylvia atricapilla*

Langli:

I foråret sås 4♂♂ og 2♀♀ i perioden 23.04. til 31.05. Efterårstrækket startede 19.09. og forløb frem til 23.10. med ialt 16 fugle fordelt på 7 observationsdage. Flest sås 14.10. med 6 expl.

HØGESANGER *Sylvia nisoria*

Langli:

En 1K fugle rastede på vestkysten fra 22.- til 30.08., og en anden fugl sås 3.09. Begge fugle blev ringmærket.

HVIDSKÆGGET SANGER *Sylvia cantillans*

Langli:

En 1K ♀ rastede kortvarigt i en hybenbusk bag Skolen 15.09.

GRANSANGER *Phylloscopus collybita*

Langli:

Et mindre forårstræk sås mellem 7.- og 27.04. med ialt 13 fugle fordelt på 8 observationsdage. Derudover sås en enkelt fugl 9.06. Første fugl i efteråret blev set 27.08. og frem til 24.10.,

blev der ialt set 17 fugle. Flest 14.10. med 7 expl.

LØVSANGER *Phylloscopus trochilus*

Langli:

Forårstrækket indledtes 21.04. og forløb til 26.05. Ialt registreredes 127 fugle fordelt på 20 observationsdage og trækket kulminerede 19.05. med 35 expl. En enlig fugl sås 6.07., mens det egentlige efterårstræk, af ialt 239 fugle fordelt på 30 observationsdage, først sås fra 8.08. og frem til 28.09. Trækket kulminerede 14.08. med 30 expl.

FUGLEKONGE *Regulus regulus*

Langli:

Som en naturlig følge af den strenge vinter blev der i foråret kun iagttaget 9 fugle mellem 7.- og 23.04. I efteråret sås ialt 115 fugle jævnt fordelt i perioden 17.09. til 1.11., med en mindre kulmination i dagene 21.- til 24.10. med maksimum 15 expl.

RØDTOPPET FUGLEKONGE *Regulus ignicapillus*

Langli:

Den 7.04. ringmærkedes 1 ♂ ved Stationen. I efteråret blev endnu 1 ♂ ringmærket 14.10.

GRÅ FLUESNAPPER *Muscicapa striata*

Langli:

I foråret blev der set 9 fugle på 6 observationsdage i perioden 12.05. til 14.06. I efteråret sås to enkeltfugle hhv. 12.08. og 18.09.

BROGET FLUESNAPPER *Ficedula hypoleuca*

Langli:

Forårets 10 fugle blev set i perioden 27.04. til 20.05., med et maksimum på 5 expl. 19.05. Efterårstrækket indledtes 14.08. og ialt sås 18 fugle frem til en sen sidste observation 9.10.

SORTMEJSE *Parus ater*

Langli:

Efteråret bragte mange fugle til Langli, hvilket ikke er set siden invasionsåret 1988. Ialt blev der set 36 fugle fordelt på 12 observationsdage i perioden 9.09. til 18.11. Største antal sås 15.10. med 20 expl.

BLÅMEJSE *Parus caeruleus*

Langli:

Blåmejserne, der ellers ikke er årlige på Langli, optrådte invasionsagtigt i løbet af efteråret. Med ialt 78 fugle, hvoraf de 28 ringmærkedes, var der tale om det hidtil største antal på Langli. Observationerne lå i perioden 24.09. til 23.10., med kulmination i dagene 14.- til 16.10.,

hvor der dagligt sås 10-15 fugle.

MUSVIT *Parus major*

Langli:

Efterårets mejsetog bragte også mange Musvitter til øen. Med 23 fugle på 9 observationsdage var der tale om det hidtil største antal på Langli. Observationerne lå i perioden 25.09. til 22.10., med kulmination i dagene 13.- til 15.10., hvor der dagligt sås 3-8 fugle.

RØDRYGGET TORNSKADE *Lanius collurio*

Langli:

En ♀ rastede kortvarigt 16.08.

HUSSKADE *Pica pica*

Langli:

Den 30.10. så et eksemplar, af denne for Langli sjældne art, flyve forvirret rundt ude ved muslingebankerne i Hjerting Løb.

ALLIKE *Corvus monedula*

Langli: 4 ynglepar

Langli:

Fra årsskiftet og til med. maj sås dagligt en fast flok på 10-16 fugle fouragere omkring Skolen og Stationen i formiddagstimerne. Fra med. maj til ult. juni sluttede flere fugle sig til flokken og der sås dagligt omkring 20 fugle, men helt op til 32 expl. 21.05. og 28 expl. 27.06. Der var tale om en fortsættelse af de seneste års forøgelse i antallet af fugle på Langli. Da ungerne blev flyvefærdige i begyndelsen af juli forsvandt de fleste fugle. Fra 9.09., blev der så igen set en fast flok på øen, som tiltog i antal frem til 22.10., hvor 62 expl. sås. Få dage senere var bestanden dog tilbage på det gamle niveau omkring 10-15 fugle, som forblev året ud.

Ynglefugle:

Der blev i år noteret 4 sikre ynglepar, hvilket var det hidtil største antal. I lighed med 1995 slog et af parrene sig ned i en ubenyttet rævegrav på midtøen. Et par måtte fordrives fra den benyttede skorsten på Stationen, men ellers slog de 3 øvrige par sig ned på de gamle ynglepladser. Et hul i gavlmuren på Skolen, og de ubenyttede skorstene gav hver plads til ét par.

Skallingen:

To iagttagelser i foråret af hhv. 2 expl. 21.04. og 1 expl. 9.05.

RAVN *Corvus corax*

Bestandsfremgangen for ravnene i Danmark førte i år til de første observationer af arten i området. Den første fugl trak over den nordlige del af Skallingen 27.02. Den 8.03. sås for første gang 2 fugle fouragere på Skallingen. Fuglene blev jævnlige set igennem april, hvilket tydede på at arten ville slå sig ned som lokal ynglefugl. Den 12.04. blev den første fugl set på

Langli. Sidst i maj måned blev det konstateret at parret ynglede i Ho Klitplantage og fuglene sås af og til på Skallingen gennem sommeren.

Fra 16.09. og året ud, blev de to fugle ofte set fouragere i Nordmarsken på Langli.

GRÅ- og SORTKRAGE *Corvus corone*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

Et blandet ynglepar slog sig ned på Langli fra årets start, så året igennem blev der jævnligt set en enkelt Sortkrage, blandt de øvrige Gråkrager. I årets første 3 måneder blev der set mange fugle, der på grund af isen var søgt ud til åbent vand i Ho Bugt. Der blev normalt set 10-20 fugle, men ved flere lejligheder 40-70, endda 88 expl. 3.02. på isskruningerne i Hjerting Løb. Primo april trak fuglene bort. Der blev herefter set en enkelt fremmed Sortkrage til der kun var det lokale ynglepar tilbage primo maj. Indtil efterårstrækket satte ind 2.10., blev der kun set disse 2 fugle. Det var dog først i november at der for alvor kom fugle til området, med op til 93 expl. på øen og omkringliggende vadeblader 28.11. Mange fugle forblev i området året ud.

Ynglefugle:

En rede af et Grå/Sortkrage par blev fundet i det enlige træ i Sydskov 23.04. Den 30.04. blev der konstateret 3 æg i reden. Sortkrage hunnen, sås på reden gennem hele maj og de 3 æg var klægget 25.05. Dårlige vejrforhold har sandsynligvis slået ungerne ihjel kort tid herefter.

Skallingen:

Borset fra 4 observationer af 1-3 Sortkrager i perioden 30.03. til 22.10., blev der udelukkende set Gråkrager. Arten sås året rundt med maksimumsforekomster på hhv. 38 expl. 19.01. og 46 expl. 28.11. I sommerhalvåret sås oftest 2-5 fugle.

STÆR *Sturnus vulgaris*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

De første 4 trækkende fugle sås 19.01., men det var først ult. februar at arten dagligt sås fouragere inde på øen. Gennem marts steg antallet fra 20-50 fugle i begyndelsen af måneden til en kulmination på 200 expl. 31.03. I april faldt antallet ret jævnt til der kun var de lokale ynglefugle tilbage i første halvdel af maj. I sidste halvdel af maj noteredes en del omstrefjende fugle fra fastlandet, men det var først ult. juni at det egentlige efterårstræk indledtes med 850 expl. 21.06. I juli og frem til 7.08., sås næsten dagligt 1000-1500 fugle fra Skallingen, gå til overnatning i Hyldekrattet og området omkring ruinen. Dog sås 3423 expl. 23.07., hvilket blev efterårsmaksimum for arten. I august trak mange af fuglene sydover og antallet af overnattende fugle faldt til et niveau omkring 400 fugle. Bortset fra en enkeltstående observation af 500 expl. 23.10., der trak over øen, sås et konstant faldende antal fugle på øen fra september og året ud. Sidst observation var 2 expl. 5.12.

Ynglefugle: Den 1.03. sås en mindre flok omkring Skolen på udkig efter egnede ynglekasser. Allerede 3.- og 5.03. sås enkelte fugle kvidre omkring kasserne. Den 13.03. blev der konstateret 1 ynglepar i én af kasserne. I april så yderligere en syngende ♂, men der blev ikke konstateret flere ynglepar.

Skallingen:

Den første fugl sås 14.02., og frem til forårskulminationen på 416 expl. 30.03., blev der set flere og flere fugle. Bortset fra en enkelt større observation af 139 expl. 9.05., blev der kun set 10-30 fugle fra sidste halvdel af april til starten af juni. Efterårstrækket satte mærkbart ind med 1491 expl. 11.06., og kulminerede hurtigt derefter med 3220 expl. 21.06. Herefter sås et faldende antal fugle frem til sidste observation 5.12.

BOGFİNKE *Fringilla coelebs***Langli:**

1 ♂ trodsede vinterkulden 27.02. Forårstræk sås i perioden fra 23.03. til 13.04. med ialt 35 fugle på 10 observationsdage. Flest sås 28.03. med 14 expl. Efterårstrækket berørte øen fra 15.09. til 26.10., med ialt 205 primært overflyvende fugle på 19 observationsdage. Flest fugle sås 9.10. med 95 expl.

KVÆKERFINKE *Fringilla montifringilla***Langli:**

Udover en enlig ♂ 8.01., blev der i foråret kun gjort én yderligere observation af 1 expl. 28.04. Med de mange Bogfinker i efteråret fulgt også en hel del Kvækerfinker. Fra første observation 16.09., og frem til årets sidste 14.11., blev der ialt set 178 fugle på 17 observationsdage. Flest 9.10. med 92 expl.

KERNEBIDER *Coccothraustes coccothraustes***Langli:**

Om morgenen den 28.08. rastede en fugl i træerne ved Skolen.

GRØNIRISK *Carduelis chloris***Langli:**

Kun 3 observationer i foråret af ialt 4 fugle fra 7.03. til 19.05. Efterårstrækket startede 22.09. og sås frem til 21.12. Ialt sås 378 fugle på 27 observationsdage. I det meste af perioden blev der set en fast flok på 20-30 fugle omkring hybenbuskene på øen. Da der var flest 23.10. sås 46 expl.

STILLITS *Carduelis carduelis***Langli:**

Den første fugl sås ved tidslerne i Kogleakssøen 13.11. Frem til 11.12., blev der jævnlige set 4-7 fugle, men dog hele 12 expl. 16.11. Ialt sås 42 fugle på 10 observationsdage.

GRØNSISKEN *Carduelis spinus***Langli:**

Første trækkende fugle sås 4.09. Frem til 14.11. blev der på 15 observationsdage set 261 fugle, med en maksimumforekomst på 107 expl. 19.09.

TORNIRISK *Carduelis cannabina*

Langli:

Under forårstrækket fra 7.04. til 21.05., blev der set 1-4 fugle på 9 observationsdage. Derudover sås 1 ♂ omkring skolen fra 1.- til 9.06., samt 26.06., hvor et par rastede kortvarigt. Det var tvivlsomt om arten yngede på øen i år. I efteråret sås arten igen jævnlige med 26 observationsdage fra 4.08. til 13.12. I 1. halvdel af oktober, hvor trækket kulminerede, sås dagligt 80-140 fugle fouragere på Langli.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			12	4	4		1	57	920	5	1

BJERGIRISK *Carduelis flavirostris*

Langli:

Fra årsskiftet og til 19.04., blev arten set dagligt. Som følge af vanskelige fourageringsforhold på øen pga. snedække, blev de 250-470 fugle der opholdt sig på øen omkring årsskiftet, hurtigt reduceret til 80-130 fugle. Forårskulminationen nåedes 4.04. med 207 expl. Efterårets første 3 fugle vendte tilbage til marsken 11.10. Der blev herefter nærmest dagligt noteret flere og flere fugle, i starten sammen med Tornirisker. Den 21.10. var der 180 fugle og 10 dage senere var antallet forøget til 340 fugle. Gennem november steg antallet svagt frem til efterårets kulmination på 519 expl. 25.11. Antallet holdt sig ret højt frem til 17.12., hvor der igen sås 500 fugle, men herefter reduceredes antallet året ud.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
650	1263	1212	1010						1359	3275	2649

Skallingen:

Første vinterobservation var 21 expl. 22.01. 30.03. til 4.04. bragte 2 observationer af 17 expl. I efteråret sås fugle fra 17.10. og året ud. Normalt blev der set 20-60 fugle på tællingerne. Eneste større iagttagelse, blev 225 expl. 23.10.

GRÅSISKEN *Carduelis flammea*

Langli:

I efteråret blev der set fugle på træk fra 8.10. til 22.11., med ialt 29 fugle på 7 observationsdage. Flest 8.10. med 12 expl.

LILLE KORSNÆB *Loxia curvirostra*

Langli:

Eneste trækobservation blev en flok på 13 fugle 23.10.

HORTULAN *Emberiza hortulana*

Langli:

Den 8.09. sås en fugl omkring Feltstationen.

LAPLANDSVÆRLING *Calcarius lapponicus*

Langli:

Fra 9.10. til 31.10., hvor der som maksimum sås 7 expl., blev der på 8 observationsdage ialt set 22 fugle. Oftest sås fuglene ned langs østkysten.

SNESPURV *Plectrophenax nivalis*

Langli:

I vintermånederne blev der kun gjort 2 observationer af op til 5 fugle. Efterårets første 2 fugle ankom 7.10., hvorefter bestanden ret konstant steg i de efterfølgende 2½ måned frem til kulminationen på 93 expl. 21.12. Fuglene, der næsten dagligt sås i én samlet flok, fouragerede hovedsageligt i opskylszonen.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1		5							20	398	337

Skallingen:

Arten var i år meget fåtallig med kun 3 observationer af enlige fugle, hhv. 12.04., 13.11, og 22.12.

GULSPURV *Emberiza citrinella*

Langli:

I foråret sås 2 enlige fugle hhv. 24.- og 31.03. I efteråret blev det ligeledes til 2 observationer af ialt 4 fugle mellem 18.- og 23.10.

RØRSPURV *Emberiza schoeniclus*

Langli:

Efterårstrækket strakte sig over perioden 27.08. til 18.11. Flest fugle sås i den høje frørige vegetation i Kogleakssøen med. oktober med daglige observation af op til 11 expl. I hele perioden blev der på 34 observationsdage, ialt noteret 138 fugle.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
							1	36	97	4	

PATTEDYR, PADDER OG KRYBDYR

HARE *Lepus europaeus*

Langli:

Antallet af Harer som noteres på linietakserne på Langli, er afhængig af Harenes aktivitetsniveau og øens fysiske forhold, som snedække eller høj vegetation.

Årets største antal på 65 expl. 5.01., blev for eksempel talt en dag, hvor øen var totalt snedækket og de mørke Harer derfor var lette at se på den hvide baggrund. Derudover var der også en mindre kulmination i forårsperioden på op til 30 expl. 9.05., hvor Harene var meget parringsaktive og ofte jagtede rundt efter hinanden. Efterhånden som vegetationen voksede op i løbet af sommeren, sås stadig færre Harer på tællingerne. I efterårsmånederne, hvor bestanden burde kulminere med mange ungdyr, sås sjældent mere end 1-5 Harer pr. tælling.

MOSEGRIS *Avricola terrestris*

Langli:

Arten er særdeles almindelig på øen. Stort set alle lavereliggende områder er tæt besat af huller og gangsystemer. Bortset fra enkelte "tamme" dyr omkring kompostdyngen ved Stationen, blev der på linietakseringerne i 1. halvår kun set enkelte dyr på korte ture over jorden. I forbindelse med efterårsstormen d. 5.- 6. november, hvor store dele af øen blev oversvømmet, sås et utal af dyr på flugt fra druknedøden, for blot at ende som føde for 1200 fouragerende Sølvmåger og 351 Svartbag. Desuden udgør Mosegrisene fødegrundlag for de fleste af øens faste rovfugle.

RÆV *Vulpes vulpes*

Langli:

I løbet af vinteren frem til 16. februar blev der i forbindelse med kraftig isdannelse mellem Langli og Skallingen jævnligt set 1-4 omstrejfende ræve på Langli. Fra årets start blev der sat ind mod "faste" ræve og indtil de sidste rævespor sås midt i marts blev der ialt lukket 18 rævegrave på øen. I lighed med de seneste par år forsvandt rævene af sig selv i løbet af marts og Langli var igen i rævefri i ynglesæsonnen. I efteråret var det først fra den 14. november at der igen blev set ræve og spor heraf på og omkring Langli. Sidste observation den 22. december drejede sig om en noget forkommen ræv, der søgte op på en drivende isflage efter en lang og anstrengende svømmetur i det iskolde vand i Hobo Dyb.

SPÆTTET SÆL *Phoca vitulina*

De Spættede Sæler blev optalt på et mindre antal faste rasteplasser omkring øen (se kort). 3 var placeret i Hjerting Løb, 4 i Hobo Dyb og 3 på Langli Sand. Af disse var det kun HJL-3, LS-2 og LS-3 der blev benyttet året rundt. De fleste andre blev kun benyttet i sommermånederne, hvor sælerne har ekstra behov for at ligge på land under dieperioden og mens de fælder sidst på sommeren.

LS-3 ud til Grådyb, blev sjældent optalt pga. dårlige observationsforhold fra Langli, men under en gåtur til flakket blev der 6.08. set 50 expl. På de resterende pladser blev der set mange dyr fra 25.06. med 99 expl. og frem til 21.09. med 97 expl.. Flest sås 21.08. med 117

expl., men ellers sås oftest kun 50-80 individer. De først små unger blev set 20.06. og antallet kulminerede 7.07. med 12 expl.

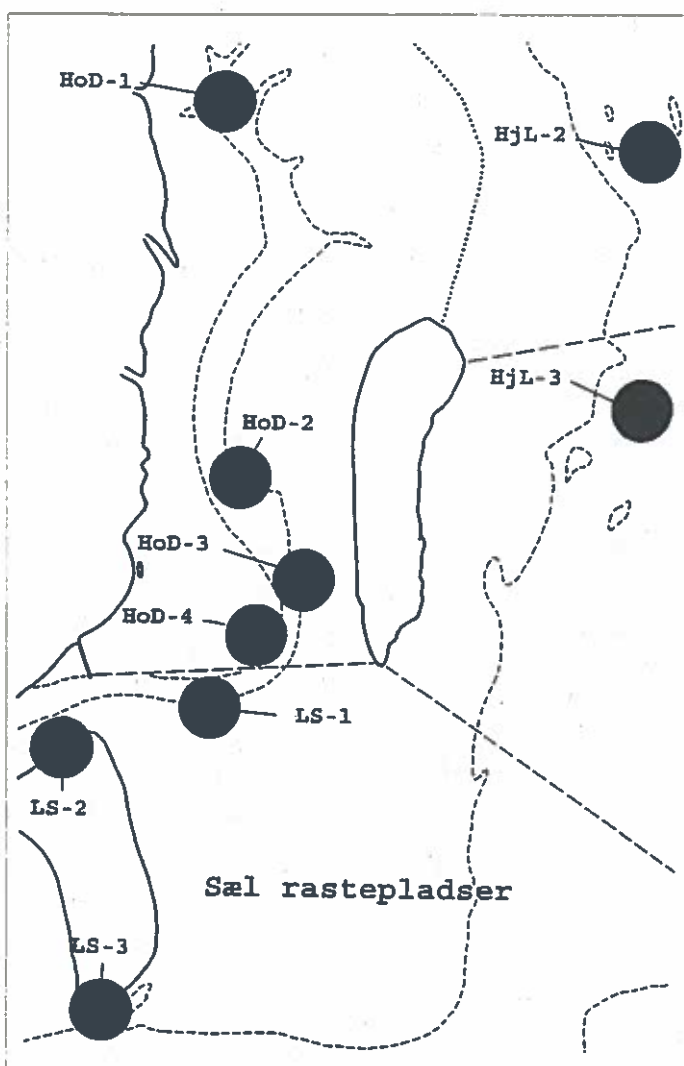
GRÅSÆL *Halichoerus grypus*

Enkelte Gråsæler blander sig med de noget mindre Spættede Sæler i Vadehavet og igen i 1996 blev der flere gange set store sæler på områdets rasteplasser. Årets eneste sikkert bestemte Gråsæl sås på LS-1 den 13.12.

STRANDTUDSE *Bufo calamita*

Langli:

En mindre bestand er hjemmehørende på Langli. På grund af manglende vand i Kogleakssøen og mindre nærliggende vandhuller, sprang tudserne ynglesæsonen over og forblev i dvale i deres underjordiske gange foråret igennem. Første natlige fouragerende eksemplar blev set 24.07. og frem til 9.10. blev der jævnlige set 1-5 dyr ved Stationen og Ruinen.

Rasteplasser for Spættet Sæl. Langli 1996.

ALMINDELIGT FIRBEN *Lacerta vivipara*

Langli:

Almindelig forekommende forår og sommer i klitområderne med kraftig græsvegetation. Så vidt vides findes der ikke Markfirben på øen.

HUGORM *Vipera berus*

Langli:

En meget lille bestand findes fortsat på øen. I april og maj i perioden fra 7.04. til 7.05., blev der set 3 enlige Hugorme i Hybenkrattet på NV-kysten samt 1 ♂ blot 25 meter fra Stationen.

BOTANISKE UNDERSØGELSER PÅ LANGLI 1996

Der er tidligere indsamlet oplysninger om Langli's flora. De første registreringer ligger helt tilbage fra 1909, mens de seneste er fra 1990. Der er hidtil fundet 255 arter på Langli [6]. Nedenfor er opgjort en floraliste for 1996. Der er ialt genfundet 115 arter, hvoraf nogle stykker har været manglende ved de seneste registreringer. Herudover er der fundet 5 nye arter, med Vorte-Birk som største overraskelse. Mågekolonierne og den udtørrede Kogleakssø har været befordrende for et par af de nye samt mange af de mere ualmindelige arter. Storblomsterne anses for næsten 100% dækket, mens der nok er mange huller blandt græsserne.

For de med * markerede arter findes belæg i Jens Hjerrild Hansens herbarium.

Artsliste:

- Almindelig Engelsød *Polypodium vulgare*
Sitka-Gran *Picea sitchensis*
Klit-Fyr *Pinus contorta*
Mirabel *Prunus cerucifera*
Almindelig Røllike *Achillea millefolium*
Strand-Malurt *Artemisia maritima*
Strand-Asters *Aster tripolium*
Ager-Tidsel *Cirsium arvense*
Horse-Tidsel *Cirsium vulgare*
Tag-Høgeskæg* *Crepis tectorum*
Håret Høgeurt *Hieracium pilosella*
Smalbladet-Høgeurt* *Hieracium umbellatum* var.
Høst-Borst *Leontodon autumnalis*
Vår-Brandbæger *Senecio vernalis*
Almindelig Brandbæger *Senecio vulgaris*
Almindelig Svinemælk* *Sonchus oleraceum*
Ager-Svinemælk *Sonchus arvensis* ssp
Ru-Svinemælk *Sonchus asper*
Almindelig Mælkebøtte *Taraxacum sect. vulgaria*
Lugtløs Kamille *Tripleurospermum inodorum*
Vorte-Birk* *Betula pendula*. Ny art. 12.7. 1 expl fundet ved Skolen
Dun-Birk *Betula pubescens*
Bakke-Forglemmigej *Myosotis ramosissima*
Gåsemad *Arabidopsis thaliana*
Strandsennep *Cakile maritima*
Hyrdetaske *Cardaria draba*
Roset-Karse *Cardamine hirsuta*
Hjertekarse *Cardaria draba*
Dansk Kokleare *Cochlearia danica*
Læge Kokleare *Cochlearia officinalis*
Ungarsk Vejsennep* *Sisymbrium altissimum*. Ny art. 8.10. 1 expl ved Ruinen (kraftig næringspåvirket jord i Stormmågekoloni).
Finbladet Vejsennep* *Descurainia sophia*. Ny art. 23.6. flere expl på strandvold langs sydlige vestkyst (næringspåvirket fra Sølvmåger).
Kær-Guldkarse* *Rorippa palustris*
Flipkrave *Teesdalia nudicaulis*
Liden Klokke *Campanula rotundifolia*
Blåmunke *Jasione montana*

Almindelig Hyld *Sambucus nigra*
 Ensidig Hønsetarm *Cerastium fontanum coll.*
 Bakke-Nelike *Dianthus deltoides*
 Strandarve *Honkenya peploides*
 Flerårig Knavel *Scleranthus annuus*
 Klit-Limurt *Silene otites*
 Blæresmelde *Silene vulgaris ssp*
 Kødet Hindeknæ *Spergularia marina*
 Vingefrøet Hindeknæ *Spergularia media*
 Almindelig Fuglegræs *Stellaria media*
 Kær-Fladstjerne *Stellaria palustris*
 Strand-Mælde *Atriplex littoralis*
 Svine-Mælde *Atriplex patula*
 Spyd-Mælde *Atriplex prostrata ssp.*
 Stilkløs Kilebæger *Halimione portulacoides*
 Kveller *Salicornia europaea coll.*
 Sodaurt *Salsola kali*
 Strandgåsefod *Suaeda maritima*
 Ager-Snerle *Convolvulus arvensis*
 Bidende Stenurt *Sedum acre*
 Revling *Empetrum nigrum*
 Hedelyng *Colluna vulgaris*
 Klokkelyng *Erica tetralix*
 Engelsk Visse *Genista anglica*
 Almindelig Kællingetand *Lotus corniculatus*
 Smalbladet Kællingetand *Lotus tenuis*
 Humle-Sneglbælg *Medicago lupulina*
 Strand-Krageklo *Ononis spinosa*
 Hare-Kløver *Trifolium arvense*
 Gul-Kløver *Trifolium campestre*
 Fin-Kløver *Trifolium dubium*
 Rød-Kløver *Trifolium pratense*
 Hvid-Kløver *Trifolium repens*
 Smalbladet-Vikke *Vicia angustifolia*
 Vår-Vikke *Vicia lathyroides*
 Muse-Vikke *Vicia cracca*
 Mark-Tusindgylden *Centaureum erythraea var. erythraea* Leg. Herb.
 Hejrenæb *Eridium cicutarium*
 Blød Storkenæb *Geranium molle*
Skov-Hanekro* *Galeopsis bifida*. Ny art. 30.7. 1 expl i nordvestlige del af Ræveklit samt flere expl i klitlavning syd for Ruinen.
 Kær-Galtetand* *Stachys palustris*
 Smalbladet Timian *Thymus serpyllum*
 Engriflet Hvidtjørn *Crataegus monogyna*
Dunet Dueurt* *Epilobium parviflorum*. Ny art. 22.7 flere expl i Kogleakssøen på udtørret bund i Hættemågekoloni.
 Fliget-Vejbred *Plantago coronopus*
 Lancet-Vejbred *Plantago lanceolata*
 Glat-Vejbred *Plantago major*
 Strand-Vejbred *Plantago maritima*
 Engelskgræs *Armeria maritima*
 Tætblomstret Hindebæger *Limonium vulgare*
 Vej-Pileurt *Polygonum aviculare*
 Snerle-Pileurt *Polygonum convolvulus*

Bleg-Pileurt* *Polygonum lapathifolium*
 Rødknæ *Rumex acetosella*
 Kruset Skræppe *Rumex crispus*
 Sandkryb *Glaux maritima*
Tigger-Ranunkel *Ranunculus sceleratus* 24.6. 1 expl fundet i kanten af Kogleakssøen. Ny art, dog er et tidligere fund fra 1989 ikke registreret i den officielle artsliste.
 Bidende Ranunkel *Ranunculus acris* ssp.
 Gåse-Potentil *Potentilla anserina*
 Tormentil-Potentil *Potentilla erecta*
 Rynket Rose *Rosa rugosa* ssp.
 Gul Snerre *Galium verum*
 Krybende-Pil *Salix repens* ssp.
 Almindelig Torskemund *Linaria vulgaris*
 Mark-Rødtop *Odontites verna* coll.
 Læge-Ærenpris *Veronica officinalis*
 Bukketorn *Lycium barbarum*
 Sort Natskygge *Solanum nigrum*
 Liden Nælde *Urtica urens*
 Hunde-Viol *Viola canina*
 Stedmoderblomst *Viola tricolor* ssp.
 Sand-Star *Carex arenaria*
 Almindelig Star *Carex nigra*
 Strand-Kogleaks *Scirpus maritimus*
 Knop-Siv *Juncus conglomeratus*
 Harril-Siv *Juncus gerardi*
 Strand-Trehage *Triglochin maritima*
 Sand-Hjælme *Ammophila arenaria*
 Vellugtende Gulaks *Anthoxanthum odoratum* ssp.
 Blød Hejre *Bromus hordeaceus* coll.
 Sandskæg *Corynephorus canescens*
 Bølget Bunke *Deschampsia flexuosa*
 Strand Kvik *Elytrigia junceiformes*
 Stiv Kvik *Elytrigia pungens*
 Almindelig Kvik *Elytrigia repens*
 Rød Svingel *Festuca rubra*
 Fløjlgræs *Holcus lanatus*
 Marehalm *Leymus arenarius*
 Almindelig Rajgræs *Lolium perenne*
 Strand-Annelgræs *Puccinellia maritima*
 Vadegræs *Spartina maritima*

RINGMÆRKNING PÅ LANGLI 1996

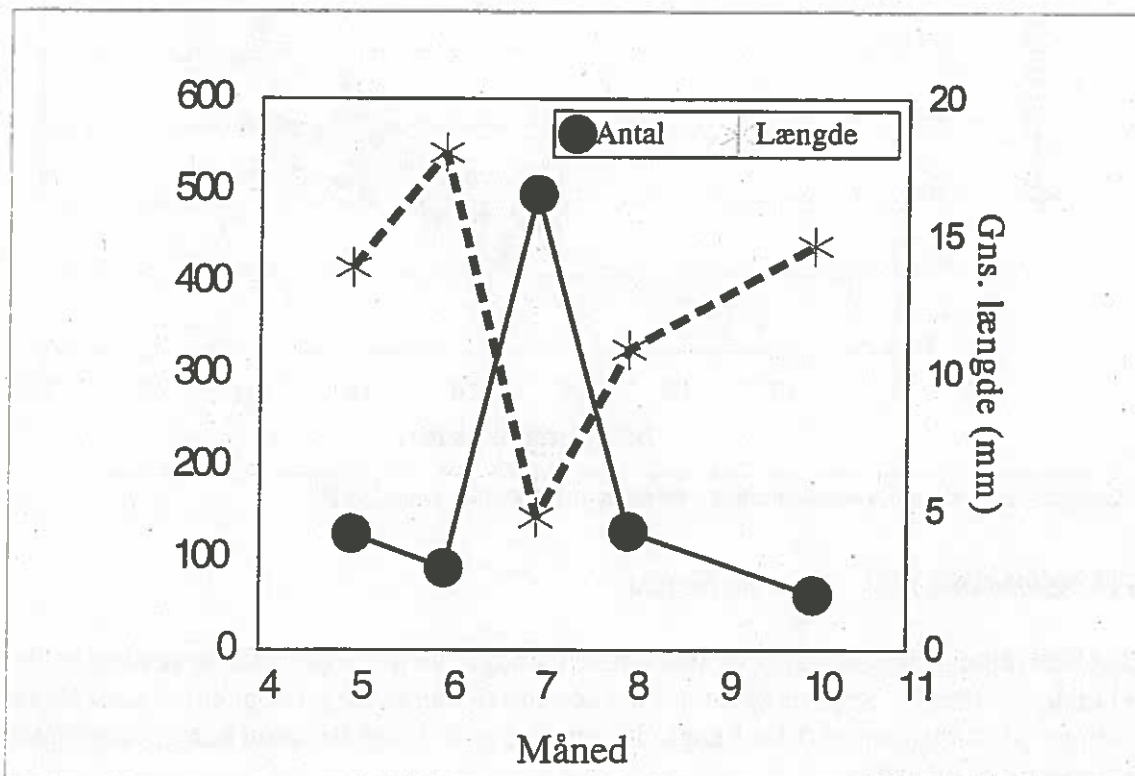
Der blev som sædvanligt fanget spurvefugle i spejlnet omkring Feltstationen og Skolen i løbet af foråret, og derudover også ved Ruinen og Kogleakssøen om efteråret. I løbet af sommeren ringmærkedes også en del af de lokale redeunger.

Art	Unger	Forår	Efterår	Sum 83-95
Krikand			1	1
Spurvehøg			1	5
Tårnfalk			1	6
Strandskade	1			144
Rødben			1	6
Hættemåge	30			115
Stormmåge	60			956
Sølvmåge	249			3224
Splitterne	88			83
Vendehals			2	17
Sanglærke			1	20
Landsvale	1	1	3	78
Engpiber			221	273
Hvid Vipstjert	2	1	3	39
Gærdesmutte			23	221
Jernspurv			2	100
Rødhals		44	134	2490
Husrødstjert		2	3	33
Rødstjert		31	54	466
Bynkefugl			4	56
Stenpikker		1	16	130
Solsort		1	3	277
Sangdrossel			23	178
Vindrossel			4	50
Kærsanger		1		3
Rørsanger			3	30
Gulbug		2	6	65
Høgesanger			2	1
Gærdesanger		1	2	57
Tornsanger		20	27	366
Havesanger		10	47	233
Munk		2	11	148
Gransanger		6	3	179
Løvsanger		38	126	2133
Fuglekonge		2	31	535
Rødtoppet Fuglekonge		1	1	3
Grå Fluesnapper		3	1	64
Broget Fluesnapper		6	14	95
Sortmejse			5	40
Blåmejse			29	10
Musvit			8	18
Stær	4	2		202
Bogfinke			6	53
Kvækerfinke			1	24
Grønsisken			3	39
Tornirisk			1	6
Rørspurv			12	27
Ialt 1996	435	175	839	

MUSLINGEUNDERSØGELSER OMKRING LANGLI 1996

Siden 1987 er der indsamlet vadeprøver til bestemmelse af størrelse, tæthed, og vægt af Østersømuslinger *Macoma baltica* og Hjertemuslinger *Cardium edule*. På 2 transekter, hhv. øst og vest for Langli, indsamledes 5 vadeprøver med et fladeareal på 500 cm² på hver af de 3 stationer.

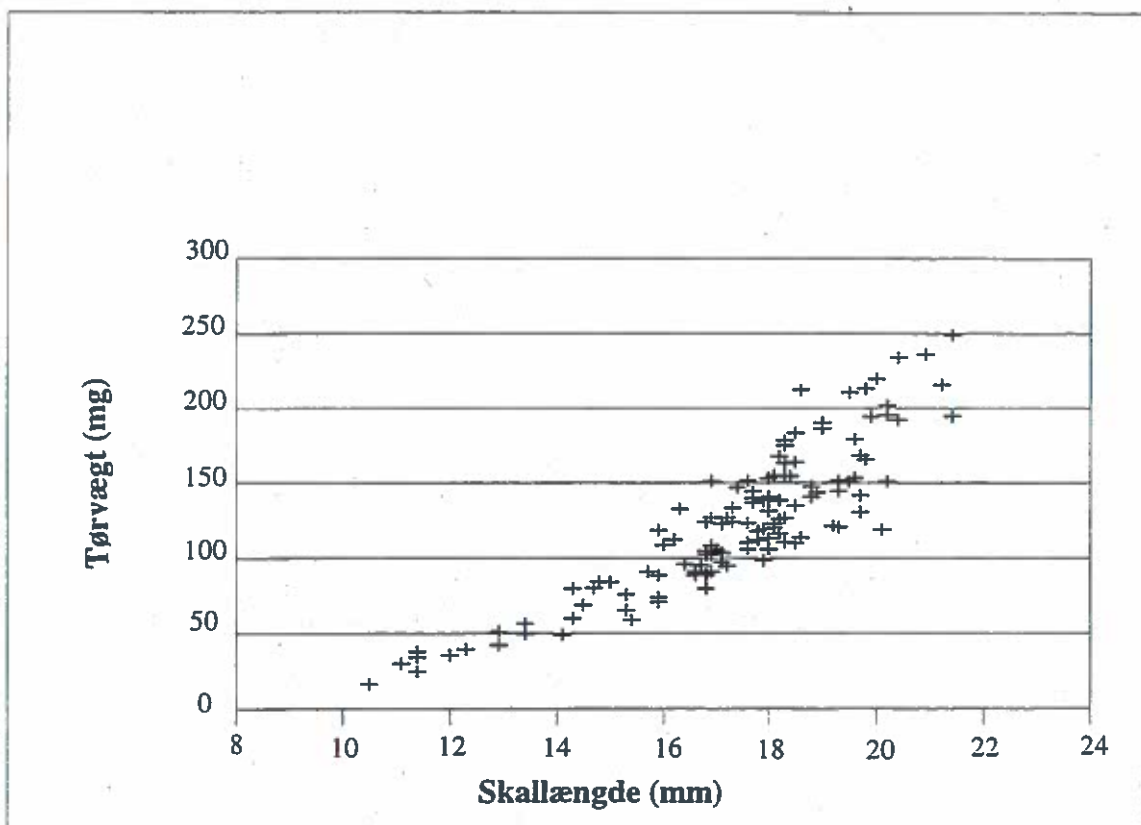
Som i 1995 kom programmet ikke igang i april, da der var problemer med at lokalisere transekterne efter at vinterens is havde fjernet alle markeringer.

Østersømuslinger i Østvaden, station 1-3. Maj-Oktober 1996. Langli 1996.

HJERTEMUSLING *Cardium edule*

Isvinteren havde gjort det af med næsten alle Hjertemuslinger, der var frosset ihjel i de øverste cm. af vaden. Under prøvetagningerne i maj og juni blev der ikke fundet én eneste levende Hjertemusling. Enkelte individer overlevede naturligvis og en helt ny generation Hjertemuslinger kom til syne i juli. På sidste prøvetagning i oktober var næsten alle individer over 1 cm.

Længde-vægt relation. Østersømusling i østvaden maj-oktober. Langli 1996.

ØSTERSØMUSLING *Macoma baltica*

Da Østersømuslingerne sidder dybere i vaden, undgik de fleste den kranke skæbne at fryse ihjel under isvinteren. Som tidligere år blev der kun fundet et meget begrænset antal Østersømuslinger på sandvaden vest for Langli, hvorfor Længde-Vægt Relation kun er udarbejdet for muslingerne på østvaden.

ENGLISH SUMMARY

In this report the results of the monitoring of the bird life in 1996 in the scientific reference area of Langli/Skallingen are presented.

Breeding birds.

The island of Langli only covers an area of 75 hectare of the Danish Wadden Sea area, but , nevertheless, it is the most important breeding area. The breeding population increased with 13.4% from 1995 to 1996, and this means a population density of approximately 10,000 pairs pr. square kilometre. One of the main reasons to this increase is the absence of fox during summer. The increase of Sandwich Tern, Black-headed Gull, and Common Gull continued, whereas the bulky populations of Herring Gull stagnated. With a number of 1039 pairs of Sandwich Tern, Langli has now become one of the most important breeding areas for this species in Denmark. Approximately 1200 pairs of Common Gull were counted in 1996, and this makes Langli the greatest colony in the entire international Wade Sea area. The two pairs of the red listed Gull-billed Tern were perhaps conditioned by the doubling of the Avocet population. For the first time since 1990 the Eider population decreased, but the production of ducklings was unaltered even though the breeding population was halved compared to the record year of 1995.

Migratory and wintering birds.

The ice winter dominated the area, and this caused most of the normally numerous wintering birds (e.g. Curlew, Redshank, Oystercatcher, and Golden Plover) to leave the area. During the ice winters of 1985-1987 an extreme number of Eiders were seen on the mussel beds in Hjerting Løb (nearly always an area of open water). Therefore, it was astonishing that the number of Eiders in January and February (less than 2,500 birds) was the lowest ever recorded. It seems that the feeding basis has completely failed in Hjerting Løb, even more than in the winter of 1994, where the birds left in February. Relatively few Brent geese were seen during spring, seemingly because of a somewhat poor grass growth (mainly due to low precipitation) . The spring maximum of 1,000 birds is the lowest since 1983. Many of the birds were in bad condition after the hard winter, and several birds staged at Langli during summer instead of migrating to the arctic breeding grounds. During autumn no significant numbers of Brent goose were observed, either. Among the waders, the Spotted Redshank had a very poor year, and it wasn't even seen during spring. A great number of juvenile Curlew Sandpiper and Little Stint as well as record numbers of Dunlin were observed during the autumn migration. For the third year running the Turnstone had a fine autumn with constant numbers on the same level as in the spring. The staging population of Curlew continued the increase of recent years with the greatest numbers in late 1996.

REFERENCER

- [1] Thalund, J., & Pedersen, J.Ryge, 1995: Årsrapport 1994. Langli. Arbejdsrapport fra DMU nr. 8.
- [2] Laursen, K., & Frikke, J., 1997: Optælling fra fly af rastende vandfugle og menneskelige aktiviteter 1991-95. Vadehavet. Arbejdsrapport fra DMU nr. 46.
- [3] Rasmussen, L.M., & Thorup, O., 1996: Ynglefugle 1995. Vadehavet. Arbejdsrapport fra DMU nr. 25.
- [4] Fleet, D.M., Frikke, J., m.fl., 1994: Breeding Birds in the Wadden Sea 1991. Wadden Sea Ecosystem No. 1.
- [5] Poot, M., Rasmussen, L.M., m.fl., 1996: Migratory Waterbirds in the Wadden Sea 1993/94. Wadden Sea Ecosystem No. 5.
- [6] Lægaard, S., 1991: Floraen på Langli i Ho Bugt. Flora og Fauna 97 (1): 11-19.
- [7] Meltofte, H., 1993: Vadfugletrækket gennem Danmark. Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift årg. 87 (1-2).
- [8] Jacobsen, B., & Rasmussen, L.M., 1989: Årsrapport 1987. Langli/Skallingen, Vadehavet. Skov- og Naturstyrelsen.
- [9] Amstrup, O., Pers. Medl.
- [10] Kjeldsen, S., Langli Dagbog 26.10.87.

Arbejdsrapporter fra DMU. Vedr. naturovervågning er hidtil udkommet:

- 1 Rasmussen, L.M., 1995: Tøndermarskens ynglefugle 1994. Ydre Koge, Magisterkogen og Hasbjerg Sø. 88 s. Pris: 50 kr.
- 2 Rasmussen, L.M., 1995: Tøndermarskens ynglefugle 1994. Saltvandssøen og Margrethe-Kog. 48 s. Pris: 40 kr.
- 3 Amstrup, O., 1995: Årsrapport 1994. Tipperne. 96. s. Pris: 50 kr.
- 4 Lund, M., 1995: Årsrapport 1994. Vejlerne. 121 s. Pris: 50 kr.
- 5 Tougaard, S., 1995: Sæler 1994. Vadehavet. 21 s. Pris: 30 kr.
- 6 Heide-Jørgensen, M.P. og Teilmann, J., 1995: Sæler 1994. Østersøen, Kattegat og Limfjorden. 30 s. Pris: 30 kr.
- 7 Kjeldsen, J.P., 1995: Ynglefugle 1994. Vejlerne. 124 s. Pris: 50 kr.
- 8 Thalund, J., 1995: Årsrapport 1994. Langli. 75 s. Pris: 50 kr.
- 9 Gregersen, J., 1995: Skarver 1992-1994. Danmark. 27 s. Pris: 30 kr.
- 10 Gregersen, J., 1995: Årsrapport 1994. Vorsø. 57 s. Pris: 50 kr.
- 11 Jensen, J.S., 1995: Bundvegetation 1994. Tipperne. 28 s. Pris: 30 kr.
- 12 Gregersen, J., 1996: Skarver 1995. Danmark. 32 s. Pris: 30 kr.
- 13 Hels, T., 1996: Brune Frøer 1995. Danmark. 16 s. Pris: 30 kr.
- 14 Clausen, P. et al., 1996: Jagt- og Forstyrrelsesfri kerneområder for vandfugle. Danmark. 60 s. Pris: 50 kr.
- 15 Risager, M. og Aaby, B., 1996: Højmoser 1995. Danmark. 89 s. Pris: 50 kr.
- 16 Jensen, J.S., 1996: Bundvegetation 1995. Tipperne. 25 s. Pris: 30 kr.
- 17 Tougaard, S., 1996: Sæler 1995. Vadehavet. 16 s. Pris: 30 kr.
- 18 Rasmussen, T.B., 1996: Årsrapport 1994. Suserup. 55 s. Pris: 40 kr.
- 19 Wind, P. og Ballegaard, T., 1996: Orkidéer 1987-1995. Danmark. 97 s. Pris: 50 kr.
- 20 Kjeldsen, J. P., 1996: Ynglefugle 1995. Vejlerne. 85 s. Pris: 50 kr.
- 21 Wind, P. og Ballegaard, T., 1996: Overvågning af overdrev 1995. 92 s. Pris: 50 kr.
- 22 Nielsen, H. H., 1996: Årsrapport 1995. Vejlerne. 98s. Pris: 50 kr.
- 25 Rasmussen, L.M. & Thorup, O., 1996: Ynglefugle 1995. Vadehavet. 28s. Pris: 30 kr.
- 30 Degn, H.J., 1996: Ændringer af vegetationen 1954-1995. Randbøl Hede. 128 s. Pris 60 kr.
- 31 Pihl, S. et al., 1996: Tællinger af vandfugle 1995/96. Danmark. 20 s. Pris: 30 kr.
- 32 Laursen, K. & Frikke, J., 1997: Optælling fra fly af rastende vandfugle og menneskelige aktiviteter 1991-95. Vadehavet. 46 s. Pris: 40 kr.
- 33 Eskildsen, J., 1997: Skarver 1996. Danmark. 45 s. Pris: 40 kr.
- 35 Kjeldsen, J.P., 1997: Ynglefugle 1996. Vejlerne. 85 s. Pris 50 kr.
- 36 Olsen, K., 1997: Årsrapport 1995. Tipperne. 72 s. Pris 50 kr.
- 37 Rasmussen, T.B., 1997: Årsrapport 1995. Suserup. 54 s. Pris 50 kr.
- 38 Hansen, M.J. & Thalund, J., 1997: Årsrapport 1995. Langli. 75 s. Pris 50 kr.
- 39 Thorup, O., 1997: Ynglefugle 1994. Tipperne. 87 s. Pris 50 kr.
- 40 Amstrup, O., 1997: Ynglefugle 1995. Tipperne. 72 s. Pris 50 kr.
- 41 Gregersen, J., 1997: Årsrapport 1995. Vorsø. 49 s. Pris 50 kr.
- 42 Dahl, C., Jensen, J.P., Larsen, H.S., Lawesson, J., Mark, S., Mørgensen, B., Münier, B., Møller, P.F., Rune, F., Skriver, J., Søndergaard, M. & Wind, P. 1997: Indikatorer for naturkvalitet. Midtvejsrapport. Danmark. Pris 50 kr.
- 43 Petersen, J. Ryge & Knudsen, H., 1997. Årsrapport 1996. Tipperne. 74 s. Pris 50 kr.
- 44 Amstrup, O., 1997. Ynglefugle 1996. Tipperne. 70 s. Pris 50 kr.
- 46 Risager, M. & Aaby, B., 1997. Højmoser 1996. 95 s. Pris 50 kr.
- 47 Hansen, J.H., 1997. Årsrapport 1996. Langli. 68 s. Pris 50 kr.
- 48 Wind, P., 1997. Overvågning af overdrev 1996. Danmark. 49 s. Pris 50 kr.
- 50 Jensen, J. S., 1997. Bundvegetation 1996. Tipperne. 28 s. Pris 30 kr.

Samarbejdsrapporter fra DMU vedr. naturovervågning. Hidtil udkommet:

- Jacobsen, E.M., 1996: Punkttællinger af ynglefugle i eng, by og skov 1995. 47 s. Pris: 40 kr.
- Jacobsen, E.M., 1997: Punkttællinger af ynglefugle i eng, by og skov 1996. 51 s. Pris: 40 kr.

